

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen:
celo leto K 24—
pol leta 12—
četrt leta 6—
na mesec 2—

v upravnistvu prejemati:

celo leto K 22—
pol leta 11—
četrt leta 5-50
na mesec 1-90

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5 (v pritličju levo), telefon št. 34.

Izaja vsak dan zvečer izveniš nedelje in praznike.

Inserati veljajo: peterostopna peti vrsta za enkrat po 14 vin., za dvakrat po 12 vin., za trikrat ali večkrat po 10 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru. Upravištvu naj se pošiljajo napredne, reklamacije, inserati itd. to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vpslatve naročnine se ne ozira.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:
celo leto K 25—
pol leta 13—
četrt leta 6-50
na mesec 2-30

za Nemčijo:

celo leto K 28—
za Ameriko in vse druge dežele:
celo leto K 30—

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znakna. Upravištvu: Knafljeva ulica št. 5 (spodaj, dvorišče levo), telefon št. 85.

Sam!

Razjasnilo se je! Zaman je vse prizadevanje primorskih poslancev, njihovih somišljenikov in njihovih glasil, onemogočiti za različnimi komentariji, opravičevanji in zatrjevanji jasno spoznanje dejstev in okoliščin, ki so v zvezi z združitvijo primorskega »Narodnega kluba« s Šusterskičevim klerikalnim klubom.

Pribijmo suha dejstva in spoznala se bo gola in čista resnica.

1. Slovensko napredno časopisje se je z vno in velikim samozatajevanjem potegovalo za ustanovitev take skupne organizacije vseh jugoslovanskih poslancev, ki bi v vseh prepornih stvareh puščala posamičnim frakcijam popolno svobodo in združevala njih moči na doseg skupnih nacionalnih ciljev ter na primerno uveljavljanje Jugoslovancev v parlamentu. Klerikalno časopisje pa ni hotelo o tem nič slišati. Brez dvoma je pač, da bi klerikalna stranka tudi odločno odklonila tako skupno organizacijo, če iz strankarskega nasprotja do Dalmacije in do dr. Ravniharja in v spoznanju, da bi jo taka organizacija le ovirala v zasledovanju njenih strankarskih ciljev, podvrgla njeno delovanje intenzivnejši kontroli slovenskih in hrvaških nasprotnikov in jo silila, posvečevati svoje moči bolj občenarodnim, kakor pa strankarskim ciljem. Ustanovitev skupne, vse Jugoslovane obsežajoče organizacije pa sploh ni prišla v poštev, ker so se dalmatinski poslanci postavili na stališče, da sploh ne sede v enem klubu z dr. Šusterskičem.

2. Primorski poslanci so onemogočili obnove »Zveze južnih Slovanov«. Sprito dejstvo, da je bila nemogoča ustanovitev skupne, vse Jugoslovane obsežajoče organizacije, je vsakdo pričakoval, kar je pač najnaravnejše: da bodo za skupno delo zavzeti krogi poskušali koncentrirati jugoslovanske moči vsaj v dveh klubih in napeli vse sile, da se prepreči razcepljenje.

A to se ni zgodilo. Primorski poslanci so odklonili obnove »Zveze južnih Slovanov« in so po ovinku čez »Narodni klub« ustanovili s Šusterskičevimi klerikalci skupno organizacijo.

3. Primorski poslanci opravičujejo ta korak s tem, da so položili temelj za združitve vseh Jugoslovancev

v eni organizaciji. Pri tem pa je pomisliti, da sloni ta »Hrvaško - slovenski klub« na bistveno drugačnem principu, kakor n. pr. češki skupni klub. Češki skupni klub pušča svojim članom največjo svobodo, »Hrvaško - slovenski klub« pa dovoljuje primorskim poslancem svobodo le v zastopanju interesov njihovih okrajev, sicer pa jih je popolnoma podredil sklepom klerikalne večine, torej poveljstvu dr. Šusterskiča. V skupnem klubu, ki je zasnovan na takem principu, v skupen klub, ki povečuje pač moč dr. Šusterskiča, članom manjšine pa zveže roke, sploh ne pojde nikdar noben napreden poslanec.

4. Opravičuje se postopanje primorskih poslancev s tem, da so se zaradi tega tako hitro združili s Šusterskičevimi ljudmi, da bi Jugoslovani pri volitvi odsekov dosegli večje uspehe. — To je prazen izgovor in pesek v oči. Vseh Jugoslovancev je 37. Če bi bili ti organizirani v dve skupini, ki bi samo za volitev odsekov ustanovili skupno »Zweckorganisation«, kakor so jo celo Nemci in Malorusi, potem bi dosegli večji uspeh, kakor ga bodo zdaj. Zdjaj je v »Hrvaško - slovenskem klubu« 29 poslancev, 8 jih pa stoji na strani. 37 poslancev bi seveda dobilo več zastopnikov v odseku, kakor jih bo dobilo 29, a dr. Šusterskič je že zadovoljen s tem, da imajo Jugoslovani manj zastopnikov, samo da bi Dalmatinci in dr. Ravnihar ne prišli v noben odsek. Če tu Čehi ne bodo pomagali, se zna uresničiti želja dr. Šusterskiča. A zasluga bo šla samo primorskim poslancem, kajti le oni so dr. Šusterskiču to omogočili.

5. Primorski poslanci so od prvega začetka imeli namen, izolirati dr. Ravniharja. Namen! To se je jasno pokazalo takoj po volitvah. Dr. Ravnihar ni mogel doseči, da bi se pred sklicanjem državnega zbora doseglo sporazumljenje med njim in med primorskimi poslanci. Reklo se je, da bo za to čas na Dunaju. Tam pa je dr. Ravnihar rekel, da ne gre v jugoslovanski klub, Mandić in Spinčić sta rekla, da ne marata iti v protiklerikalni klub, dr. Gregorin in dr. Rybář pa sta rekla, da se ne ločita od svojih tovarišev. In ustanovili so »Narodni klub« sami med seboj, in sicer primorski klub, da bi za dr. Ravniharja ne bilo v njem prostora, in ko je bil tako dr. Ravnihar izoliran, je dr. Šusterskič sprejel primorske poslance pod svoje okrilje. Če

se hoče ustanovitev teritorialnega primorskega kluba prav presoditi, je treba upoštevati, da so ravno Primorci vedno najglasnejše poudarjali vseslovansko skupnost in obsojali vsak lokalni in provincijalni separatizem. Ko pa je šlo za to, da jih sprejme dr. Šusterskič v skupen klub in so videli, da jih drugače ne sprejme, kakor če mu žrtvujejo dr. Ravniharja, so se takoj sprijaznili z idejo provincijalizma in ustanovili primorski klub.

6. Postopanje primorskih poslancev je v resnično naprednih krogih vzbudilo ogorčenje, veliko večje, kakor si prizadeji poslanci in njihovi somišljeniki mislijo. Vsesranksko se namreč spoznava, da so primorski poslanci s tem znepenito povečali moč klerikalizma in klerikalno stranko moralno podprli. Zgodilo se je to v času, ko je politični boj prikipel do vrhunca, ko je klerikalna stranka proglasila politični boj kot in ga s krvoločno brutalnostjo izvajala od skrajnih konsekvenc in ko napevajo vse sile, da bi ubili ravno tiste napredne organizacije, ki so največ storile za Slovanstvo v Trstu.

To so suha dejstva, ki so morda dajna za presojanje postopanja primorskih poslancev in katerim je pristojevalo le še naknadno izjavo »Edinosti«, da primorski poslanci niso voljeni na naprednem, ampak na narodnem programu, katere izjave si ni mogoče drugače tolmačiti, kakor da so primorski poslanci bližji klerikalnemu, kakor naprednemu programu.

Razjasnilo se je! Danes ve vsa javnost, da imamo Slovenci enega samega naprednega poslance, vsi drugi so ali očitni klerikalci, ali vsaj poslanci, ki nečesto veljajo za naprednjake. Dr. Ravnihar bo med slovenskimi poslanci sam. Enega edinega imamo, a ta je naš, res naš ves naš in kadar se bo oglašil, bo lahko rekel, da govori v imenu vseh resničnih naprednjakov, ne samo v Ljubljani, marveč na vsem Slovenskem.

Sam! A že Ibsen, veliki pesnik in mislec, je spoznal globoko resnico: Človek je najmočnejši, kadar je sam. Sam bo dr. Ravnihar med slovenskimi poslanci, ne bo pa osamljen v veliki slovenski družini. Vemo, da ima zdaj proti sebi vse druge slovenske poslance in vemo, da ne smemo od njega pričakovati čudežev, vemo pa tudi, da se bo dr. Ravnihar z značajnostjo in doslednostjo, s pošteno

stjo in odkritostjo, z zvestobo naprednim in narodnim načelom in s svojo delavnostjo v parlamentu toliko laglje uveljavil, ker ima zdaj proste roke. Sam je, a svoboden in zato nam ni prav nič žal, da so primorski poslanci med sabo in med napredno stranko prerezali prt. Osamili so dr. Ravniharja in s tem provzročili, da se bo začela tista koncentracija vseh narodno - naprednih sil, katere glavna ovira je bila doslej ravno v Trstu.

Argentinsko meso.

Pomanjkanje živine v naši državi je povzročilo veliko draginjo mesa, ki jo nižji sloji, posebno delavski, v mestih in večjih industrijskih centrih le težko prenašajo. In povsod se je začel glas po odpomoči. Vlada je morala potolažiti te nezadovoljne kroge — ter za par hipov ugodila zahtevam teh slojev. Milostno je dovolila, da se naj za poskušnjo uvozi 10.000 ton argentinskega mesa. Toda predno so uvozili tretjino tega dovoljnega kvantuma, je vlada prepovedala uvažati še nadalje argentinsko meso. — Ladje »Austro-American« so že na potu, da pripeljejo meso iz Argentine v Avstrijo. Toda vlada zapre za to meso meje. In tako bodo morali meso namesto v Avstrijo, prepeljati na Angleško.

Vlada se izgovarja, da ji ogrska vlada ne dovoli uvoza argentinskega mesa. Kakor pa znano, je gospodarsko razmerje med Avstrijo in Ogrsko urejeno z pogodbo. V pogodbi pa ni nikake določbe, da mora imeti Avstrija od Ogrske posebno dovoljenje za uvoz zdravega mesa. To pravico je dobila Ogrska šele vsled one skrivne pogodbe, ki jo je sklenil kršćansko-socialni trgovinski minister žalostnega spomina dr. Weisskirchner z ogrsko vlado. Dr. Weisskirchner je sklenil z ogrsko vlado pogodbo, s katero se je avstrijska vlada zavezala, da ne dovoli do leta 1917. brez privolitve ogrske vlade uvažati inozemskega mesa.

Vlada se tudi izgovarja, da argentinsko meso ni ugačalo prebivalstvu. Seveda ne pomisli na to, da je bila to le poskušnja in da bode zdaj uvoženo meso precej drugačno in ne več tako mastno.

Toda naši vladi so vsi ti pomisleki postranska stvar. Pri avstrijski vladi imajo odločilno besedo vele-

agrarci, razni ogrski in avstrijski grofi in baroni. Naši vladi je en grof, ki redi po več sto glav živine, več vreden, nego sto in sto delavskih družin. Meščansko prebivalstvo naj bo torej na milost in nemilost izročeno agrarcem. Ti naj diktirajo cene živile in predpisujejo, kaj naj meščansko prebivalstvo je. Seveda ni lažjega stališča, nego ono demagoško stališče, na katero se postavljajo naša vlada in njej vdani klerikalni poslanci, da je treba varovati interese kmetkega stanu. Kdor pa počna razmere, mora priznati, da zaradi vladajoče draginske živine trpi in sicer zelo trpi ravno naš mali kmet. Slaba letina je prisilila našega kmeta, da je poprodal večji del svoje živine. Ker je pa živina zdaj zelo draga, naš mali kmet pač ne more zopet druge kupiti. In ravno uvoz argentinskega mesa bi ugodno vplival na živinorejo, ker bi se živina med tem časom zopet tako zaredila in pomnožila, da bi se morale cene vsled večje ponudbe znižati.

Naša vlada vodi torej popolnoma pristransko veleagrarno gospodarsko politiko, ki je v diametralnem nasprotju z interesi mestnega prebivalstva in malega kmeta. In odkrito moramo priznati, da si je vlada izbrala pri tem precej nesrečen čas. Največji nasprotniki uvoza argentinskega mesa so bili pač kršćanski socialisti z bivšim trgovinskim ministrom dr. Weisskirchnerjem na čelu. Toda zadnje volitve so jasno pokazale, da dunajsko mestno prebivalstvo ne mara zastopnikov, ki hočejo biti zastopniki meščanskih interesov, obenem pa koketirajo z veleagrarnimi oduhu. Konstatacija v novem državnem zboru je danes precej drugačna, kakor je bila v zadnjem.

O uvozu argentinskega mesa pa ima naposled vendarle odločevati edinole državni zbor. Vlada pač nima pravice sklepati z ogrsko vlado tajne pogodbe, ki so v direktno škodo velikega dela prebivalstva. Tajna pogodba dr. Weisskirchnerja nikakor ne odgovarja ustavi, vsled česar jo sme državni zbor razveljaviti. In če v prejšnji zbornici ni bil sprejet predlog, naj se razveljavi ta tajna pogodba, s tem se ni rečeno, da bi bil tudi sedanjí državni zbor istega mnenja.

Vlada pa hoče s tem, da je kar brevimanu prepovedala »Austro-American« izkrcanje argentinskega mesa, prejudicirati mnenju državne

LISTEK.

Elvira.

Dragi prijatelj!

Obsojal me boš, da Ti pišem pismo o ženski, ki sicer uživa zaničevanje takozvanih dostojnih ljudi. Zgrajal se boš nad menoj, da jej posvečam teh par besedi, teh par vrstic, ki morajo na papir. A meni je srce polno, ker še čutim njene poljube, jej še gledam v temne oči in čujem njen zvonik glas.

V kavarni sva bila snoči s prijateljem. Pozno je bilo in pozelelo se nama je po zabavi, po spremenjeni zabavi. In šla sva tja, kjer dele deklice čare svojih teles.

Prišla sva v salon. Mrzlo je bilo tam in nezakurjeno. Stiri »dame« so prišle k nama. Prva je bila strašno usiljiva. Bilo je prav mlado dekle, neprikupljivega obraza že zaradi svoje usiljivosti. Druga me je poprosila za cigareto. Dal sem ji jo, a videl sem pri tem, da je njen obraz tuhtinast. Tudi ji je potuhnjenost bila brati iz oči. Tretja je izgledala kot kaka matrona. Obraz je bil starikast, frizura pa prisiljena. Pozejlivo je gledala v naju in le strast sem videl v njej.

Četrta je sedela mirno, na divanu. Pogled se ji je tuintam srečal z mojim, sicer pa ni kazala prav nobene vsiljivosti, nobene strasti in ne poželjivosti. Lep, fino zaokrožen obraz so ji obkrožali črni lasje, obleka njena pa je bila prikojena za toaleto na ulici. Stas njen je bil vitek.

Ko sem jo zagledal, mi je bila takoj všeč. Ne zaradi zunanosti toliko, kolikor zaradi obnašanja. Nisem imel sicer sprva namena uživati ljubezen, a pri pogledu na to dekle me je prevzelo čuvstvo hrepenenja, prijel sem deklico za roko in odšla sva v njeno sobo. Tu je bilo gorko in rdečebavna luč je motno razsvetljevala, rekel bi, reven prostor. Vse del sem se v fotelji, ona je pa sedla k meni. Ponudila mi je cigareto in si tudi sama zapalila eno. Nato je prinesla na mizo steklenico iskrečnega vina, ki je vilo moč in veselje v kri. Ko sva izpila vsak kozarec plemenite tekočine, me je objela in mi pritisnila na usta sočan poljub. Ni bil to oni suhi poljub, ki prihaja navadno od lahkoživ in izžitih in izžitih žensk, bil je to ljub poljub, poln prisrčnosti in odkrite priproste prijaznosti. Vrnil sem poljub, vrnil stik roke, vrnil objem. Nič ni bilo strasti v meni, bil sem docela miren in gledal v najbližnji bližini v lepe oči njene in gladil žametasto kožo in krasne lase.

»Kako ti je ime?« vprašal sem jo.

»Elvira.«
»Koliko časa si tukaj?«
»Štirinajst dni.«
»In kje si bila prej?«
»Na Dunaju.«
»Kje ti je bolj všeč?«

»Tukaj, dasi sem na Dunaju več zasluzila. Tukaj pridejo samo boljši ljudje, tam sem pa bila izpostavljena surovostim in barbarstvu.«
»Molčala je nekaj časa.«
»Zakaj si izbral ravno mene?«
vprašala je Elvira na to.

»Ker nisi bila nič vsiljiva.«
Poljubila me je in rekla:

»Vsiljiva nisem nikdar. Naj zasluzi vsaka, naj si vsak izbere po lastni volji in želji. Vidiš, zato tudi nisem bila nič dekoltirana. Oni, ki zasaja svoje oči v me in hoče vse že naprej videti, je surovež. Komur sem všeč po obrazu, naj me vzame, če pa mu nisem, pa ne uporabljaj sredstev v dosego svojega zasluzka.«
Zopet sva molčala.

Deklica mi je ugajala zaradi svojih nazorov. Resnično sem jo vzljudil, saj ni bila ona divja, strastna ženska, ki te vzame seboj, da storiš, po kar si prišel, potem te pa sune skozi vrata, ko se te more čimprej znebiti.

»Si tukaj doma?« vprašala je Elvira in pritisnila svoje rožnato lice na moje.

»Da, par ur odtod, a službo imam v mestu.«

»Verjemi, da si mi prav ljub prijatelj.«
»In ti istotako meni, srčna prijateljica.«

»Glej,« rekla je deklica nato, »s poštenim človekom, kot si ti, bi kramljala celo popoldne. Kramljala bi o življenju, govorila bi o svetu in njegovi krasoti. Zagotavljam ti, da sem vsa srečna, kadar morem iti na sprehod v prosto naravo sama. Zdi se mi, da me vse pozdravlja, vsaka bilka, vsaka ptica, da mi je prijatelj vsak in vsaka, ki jo srečam. In če se pode hudourni oblaki pod nebom in udarja mogočni grom ter se krešejo strele, takrat vriskam veselja. Velikostna narava me navdaja z radostjo in ob lepih večerih prebijem cele ure na vrtu med zelenjem in cvetjem. Povej, ali tebi ni všeč narava in njena lepota?«

»Govorila si mi iz duše,« rekel sem, »tudi jaz sem ves zaljubljen v naravo in njene čarobnosti.«

Poljubila sva se.

Govorila sva še o marsičem, a čim dalje je trajal najin pogovor, toliko prijaznejše je bilo najino prijateljstvo.

Vstal sem.

»Zadržujem te predolgo,« menil sem.

Prijela me je za roko.

»Ostani še,« prosila me je, »saj imava čas.«

In ostal sem in govorila sva zopet o najrazličnejših rečeh.

Ko sem odhajal — dve uri sta pretekli, kar sem prišel — vprašal sem:

»Koliko sem ti zdaj dolžan?«

»Kolikor ti je drago. Če plačaš tarifo, vzamem in sem zadovoljna, če daš manj, tudi, kajti verjemi, da te ljubim in ne ljubim te zaradi denarja, ki mi ga daš.«

Poslovil sem se.

Še enkrat sva se objela, Elvira mi je prisrčno poljubila usta in lice, oko ji je bilo pa rošno.

»Čemu ti je solza v očeh?« vprašal sem jo, držeč jo za roko.

»Kdaj prideš spet?« je rekla in me je stisnila na se.

»Kmalu.«

»Pridi!« Pridi, kadar želiš, ne bom zahtevala od tebe ničesar, kar se ti zahteva. Pridi kmalu, prid zopet, dragi moj! Pridi in vselej te bom sprejela kot resnična tvoja prijateljica, ki ve, da ima v tebi tudi resničnega prijatelja.«

Še en poljub in odšel sem —

Danes, prijatelj, mi je podoba Elvire ves dan pred očmi in še čutim sladke poljube njenih sladkih ust. Čutim gorak stisk roke, čutim prisrčen objem — in težko mi je pri sre. Rad bi bil zopet pri njej, jo objemal in poljubljaj — svojo ljubico.

Ako me obsojaš, prijatelj, ti tega ne morem zameriti, a verjemi mi, da

zbornice. In prav lahko se zgodi, da se kak minister zaduši ravno z argentin-
tinskim mesom.

Uvoz argentinskega mesa je strogo želočno vprašanje in v reševanju teh vprašanj je ljudstvo zelo odločno in neizprosno. In zadnja prepoved vlade je že zdaj vzbudila med mestnim prebivalstvom silno ogorčenje. Že se pripravljajo protestni shodi, protestne demonstracije zoper ta vladni atentat na meščanske in delavske sloje.

Naša vlada pač ne razume pravega pomena uvoza argentinskega mesa. Uvoz argentinskega mesa je vendar samo začasni odpomoček proti vladajoči druginji. Če hoče vlada temeljito odpraviti vladajoči nezno-
znosti druginji, tedaj mora začeti z dobro zasnovano gospodarsko politiko in predvsem odstranitev gospodarskega nasprotja, ki vladajo med prebivalstvom v mestih in industrijskih centrih in prebivalstvom na deželi, obenem se mora pa kolikor mogoče izogibati vseh prevelikih, ne nujnih izdatkov, ki davkoplačevalce zelo obremenjujejo.

Če se pa vlada brez privoljenja ogrskih in avstrijskih grofov ne upa uvoziti niti par tisoč ton argentinskega mesa, tedaj pokaže s tem samo svojo slabost. Obenem pa s tem tudi dokaže, da ne pozna ali pa noče poznati faktičnih gospodarskih razmer v Avstriji. Dokler se bo vlada postavljala vedno na tako strogo veleagrarno stališče, tedaj pač ni upanja, da se bo naša država gospodarsko razvila, gospodarsko napredovala. Lažni želodci delavskih mas pač ne večajo delovne moči teh mas, temveč jo manjšajo, kar skoraj gotovo ni v interesu narodnega gospodarstva.

Naši klerikalci se seveda navdušujejo za to vladno gospodarsko politiko — tisti klerikalci, ki hočejo biti v eni osebi voditelji in osrečevalci kmetstva, delavskega in meščanskega prebivalstva — delajo pa vendar politiko, ki popolnoma nasprotuje težnjam in interesom vseh teh treh slojev. So pač ljudje, ki računajo z nevednostjo svojih volilcev.

Naša naloga pa je, da posvetimo temu vprašanju, namreč vprašanju o uvozu argentinskega mesa, vso svojo pozornost ter delujemo na to, da se vladi ne posreči njen načrt in da se dovoli uvoz argentinskega mesa kot majhen začetek akcije zoper nezno-
znostno druginjo.

Državni zbor.

Dunaj, 21. julija.

Zbornica se je danes konstituirala ter si izvolila predsedništvo, Kandidat nemškega Nationalverbanda dr. Sylvester, ki živi v parlamentu radi osebnih lastnosti precej simpatij, je dobil od 429 oddanih glasov 387 ter je prevzel — od svojih somišljenikov živahno aklamiran — prezidij.

Nagovor prezidenta.

Dr. Sylvester je v svojem zahvalnem govoru poudarjal, da se hoče skazati zaupanja vrednega s tem, da bo vsikdar z absolutno nepristranostjo vodil prezidijalne posle. Poudarjajoč konstitucionalno važnost poslanske zbornice in demokratičnost njenega značaja je pozival k skupnemu, stvarnemu delu, kakor ga pričakujejo od svojih mandatarnih avstrijskih narodov. V parlamentarnih krogih se zatrjuje, da bo dr. Sylvester boljše in objektivnejše izpolnjeval svoje naloge, kakor njegov pred-
val

mi delaš krivico. Elvira je dostojno dekle, ni taka, kot so njene sovrstnice, in če je danes to, kar je, ne bo vedno.

Pozdravlja te pristrčno
Tvoj

Franc.

Ko sem dobil to pismo pred dvema letoma, sem se v resnici začudil njegovi vsebini, ker sem poznal prijatelja Francu kot resnega in pametnega človeka, ki ga ne zmešajo vsake ženske oči in ne vsake sladke besede, zato sem mu pisal precej očetovsko svarilno pismo. Še bolj sem se pa začudil, ko sem pred dobrimi osmimi meseci dobil naznanilo od Francovega tovariša, da se je moj prijatelj poročil z Ido L., ki da je bila preje prostitutka. Pisal sem mu, če je to res — pred dvema letoma se je najino dopisovanje prekinilo vsled omenjenega mojega svarilnega pisma — in odpisal mi je, da je istina, ter me povabil, naj ga obiščem Oni teden sem ga res obiskal in, prijatelji moji, jaz kot star samec sem Francu odkrito srčno nevoščljiv srečnega zakona in lepe žene, ki je tako skrbna za dom in moža, da si jaz nikdar ne upam take dobiti. Tudi priredila bosta nekaj, kot se kaže, tako da se bojim, da bo prijatelj Franc pod tolikim božjim blagoslovom omagal vsled sreče in zadovoljnosti.

Mi pa ostanemo, kakor smo b'li!

nik dr. Pattai, ki je vseh svoje nezmožnosti in pristranosti le prevečkrat sam najbolj oviral nemoteno delovanje parlamenta.

Volitev ostalega prezidija.

Z nad 300 glasovi so bili nato izvoljeni podpredsedniki, katerih šteje zbornica sedmero. Najmanj glasov je dobil socialno demokratični podpredsednik Pernerstorfer, ker so mu nemški radikali odrekli svoje glasove. Podpredsedniki so: Ždarský (češki agrarec), German (poljski demokrat), Romančuk (narodni Rusin), Pogačnik (slovenski klerikalci), Pernerstorfer (nemški soc. dem.), Juckel (kršč. socijalec), Conci (italij. klerikalci).

Naši klerikalci so pokazali, koliko se hočejo ozirati na jugoslovansko skupnost. Svoječas je obstajal dogovor, da se menjata na podpredsedniškem mestu, ki pripada Jugoslovonom klerikalci in narodnjaki. Zato je dr. Laginji sledil posl. Pogačnik. Sedaj je bila zopet vrsta na narodnjaku. Toda klerikalci se sklicujejo na dejstvo, da nekdanji drugi kompa-
ciseent tega dogovora (Zveza južnih Slovanov) ne eksistira več, zato da se ne čutijo več vezane. Klerikalci so skupnost z Narodnim klubom že pri prvi priliki zlorabili.

Med izvoljenimi 17 zapisničarji se nahajata dva Jugoslovana in sicer posl. dr. Tresić ter dr. Benković. Dr. Sesardić (dalm. kler.) je izvoljen za reditelja.

Dnevni red današnje formalne seje je bil izčrpan s tem, da si je predsednik še izprosil dovoljenje, da v imenu zbornice izreče k zaroki nadv. Karla Franca Jožefa s Cito burbonsko častitke. Bilo je le še določiti dnevni red prihodnje seje. Predsednik je predlagal, da naj pri-
čne zbornica v torek ob 10. dopoldne razpravljati o bančni predlogi.

Prvi kravali.

Kakor znano je avstrijska vlada pred par dnevi odklonila dovolitev nadaljnega uvoza argentinskega mesa. Sklicuje se na avstrijsko-ogrsko pogodbo, ki določa, da se sme uvažati v avstrijsko ogrsko monarhijo meso iz onih dežel, ki so na sumu, da niso v veterinarjem oziru popolnoma varne le po medsebojnem dogovoru med avstr. in ogrsko vlado. V resnici pa ta izgovor ni pravilen, ker se Argentina nikakor ne more smatrati za veterinarsko sumljivo. Resnica je druga: med avstr. in ogrsko vlado obstoja tajna pogodba, ki je bila sklenjena pod Beekom in raz-
širjena za časa Bienenrothovega ministristva. Ta tajna pogodba veže našo vlado. Aproxivacija z dobrim in cenim mesom je postala skoraj najnujnejše vprašanje sedanje meščansko-
in delavsko-socialne politike. Vprašanje uvoza argentinskega mesa je zlasti v tem trenutku nad vse aktualno, ker se nahaja parnik »Austro-Amerikanec«
z veliko množino tega mesa ravno na potu v Trst, kjer svojega blaga ne more odložiti tako dolgo, dokler nima v to potrebnega dovoljenja. Razumljivo je tedaj, da so zahtevali delavski zastopniki predvsem parlamentarno obravnavo »mesnega vprašanja«. V njih imenu je stavil posl. Seitz predlog, da na se danesni red torkove seje postavi kot prva točka debata o uvozu tu-
jezemskega mesa. Obenem pa je posl. Seitz predlagal poimensko glasovanje.

Ta predlog je dal povod k bur-
nim prizorom. Iz vrst nemškega Nationalverbanda so padle prve psovke in skoraj se je razvil »šimfoncert«
kakršnega je bila zbornica navajena le v zelo hudihih časih. Nemški radikali Hummer, Tenfel, Wolf, Knirsch so se prekašali v psovkah in ordurnostih. In vmes se je razvnela formalna debata, ali je sploh pristojno glasovati o tem, da naj se naprvo obravnava »mesno vprašanje«
ker zahteva poslovnik, da morajo biti inicijativni predlogi najprvo natisnjeni — soc. dem. predlog glede uvoza argentinskega mesa pa je bil še le danes podan.

Glasovati se je torej moralo najprvo o tem, da ni treba predloga natisniti. Pri poimenskem glasovanju je večina odločila, da predloga ni treba natisniti.

Dr. Ravnihar za socialne zahteve meščanstva.

Mnogi meščanski poslanci so pri tem glasovanju iz strahu pred vlado glasovali proti. Ljubljanski poslance pa je brezobzirno nastopil za koristi mestnega prebivalstva ter glasoval obkralj za soc. demokratični predlog. Isto je storil tudi dr. Rybač. Ostali jugoslovanski poslanci so večinoma agrarni zastopniki, zato ni bilo dvomljivo kako se izrečejo.

Dr. Benković proti delavstvu.

Pribiti pa je treba, da se zastopnik laško-brežiškega okr., ki je po pretežni večini delavski in malo-
kmetijski okraj, ni upal izreči za koristi slovenskega delavstva. Dr. Benković je na svojih shodih poln dobrohotnosti in navdušenosti za delavske zahteve — kadar gre to dejan-

sko potasati, po svoje obljube zataji. Poimenskega glasovanja se ni udeležil, ko se je glasovalo o tem ali naj pride »argentinsko vprašanje«
kot prva točka na dnevni red je glasoval proti!

Novi kravali. — Vmešavanje gale-
rije.

Navzile temu, da se je zbornica izrekla, da se naj natis predloge o »mesni bedi«
opusti in je torej odpadla ovira ta predlog sprejeti kot prvo točko dnevnega reda je tozadevni predlog s 194 : 168 glasovi propadel. Dr. Ravnihar in tudi dr. Rybač sta seveda glasovala za predlog.

Ostalo je torej pri dnevnem redu, kakor ga je predlagal predsednik. Soc. demokrati so planili nad nemške poslance ter jih zmerjali s »sovražniki ljudstva, vladni blapi, izdajalci delavstva«
in naenkrat se je z galerije odzval odmev. »Fej Nemci, sram vas bodi«
je donelo, dokler niso sluge otirali demonstrantov. Med splošnim nemirom je končala seja.

Vlada in razne stranke so danes podale celo vrsto predlogov.

Slovensko gibanje v Spod. Rožu na Koroškem.

Odkar je dr. Brejce napravil med koroškimi Slovenci razdor s tem, da je prinesel sem seme zagrizenega klerikalizma, je slovenska stvar vidno začela pešati; ostuden nastop dr. Brejca, ki je na nekem obnem zboru političnega društva v Celovcu dejal, da bo zasledoval zadnjega liberalca kakor zalezuje pes divjačino, je odbil od slovenske stranke vse inteligentnejše elemente, zlasti premožnejše kmete po deželi, ki so bili naprednega mišljenja; na drugi strani pa je tudi spšno razpoloženje za napredno misel v deželi trgalo kos za kosom od slovenske stranke, odkar je ta po za-
slugi dr. Brejca postala izključno klerikalna stranka. Prišlo je v tem oziru tako daleč, da je splošno vsak Slove-
nec veljal za klerikalca in da marsikateri samo radi tega ni se hotel pripoznati za pristaša slovenske stranke, ker bi mu s tem bil pribit na čelo pečat nazadnjaškega klerikalca. V tem pogledu je najbolj trpela slovenska stvar v Spodnjem Rožu, tako da se je že bilo bati, da zastane tu vse sloven-
sko življenje. Prebivalci v Spodnjem Rožu, katerega središče so Borovlje s svojo visoko razvito prikarsko obrtjo, so skoz in skoz naprednega mišljenja; umljivo torej, da je sprelevlje-
njem slovenske stranke v klerikalno stranko ta stranko zgubila takorekoč tla pod nogami ravno v Spodnjem Rožu.

Tedaj pa se je pričelo baš v Borovljah in v njihovi okolici novo sloven-
sko, narodno - napredno gibanje, ki ima, dasi še ne traja nad deset let, zaznamovati že dokaj lepega uspeha, tam namreč, kjer se je delovalo na narodno - napredni podlagi, dočim opazamo tam, kjer se je vršilo vse gibanje na klerikalni podlagi, očitno nazadovanje slovenske stvari. Na vz-
hodu ob boroveljsko občino meječa občina Glinje - Medborovnica je prešla tekom devetih let iz nemškutar-
skih v popolnoma slovenske, narodno-napredne roke. V občini Podlublje-
Podgora pa so Slovenci zgubili zadnji razred, ki so ga prej še imeli, istotako je zgubila občina Seles skoraj polovico slovenskih občinskih odbornikov. V teh občinah je bilo slovensko gibanje klerikalno, v prvi pa napredno. Tudi v Borovljah samih so stopili Slovenci na noge in prišli kot naprednjaki do veljave, do kakršne bi kot klerikalci nikdar ne mogli priti. Sedež v občinskem odboru si sicer pri zadnjih občinskih volitvah niso še mogli izvo-
jevati, pač pa so izrgali v eno leto trajajočem boju v zvezi s socialnimi demokrati najmočnejšo in najvplivnejšo gospodarsko organizacijo v Spodnjem Rožu iz nemškutarjskih rok; in zopet je tu zanimivo opaziti, da je bil za predsednika te organizacije izvoljen ravno brat boroveljskega Sokola; kakšne važnosti pa je bila ta zmaga v narodnem oziru, nam kaže jasno dejstvo, da so boroveljski nemškutarji po onem porazu izdali in v več tisočih izvodih dali tiskati in razposlali ne le po celem Avstrijskem, ampak celo v Nemčijo, v Berolin in druga mesta nad petdeset strani broječo brošuro, v kateri rotijo svoje namišljene rodne brate, naj jim priiskajo na pomoč v hudem boju proti zatiralcem (!) Slovenem.

To narodno - napredno gibanje ni iz tujih krajev po plačanih agitatorjih v Spodnji Rož prenešeno in vsajeno; ono je marveč vzniklo in narastlo iz domačih tal in ima ravno vsled tega v sebi močno življensko moč. Res je sicer, da segajo korenine tega gibanja še nazaj v oni čas, ko so se nastopali koroški Slovenci — ker dr. Brejca še ni bilo — skupno in slo-
žno kot narodnjaki, vendar pa bi to gibanje brez dvoma vsled zgoraj označenega nastopa dr. Brejca zastalo in zaspalo, ako bi ga ne obnovili in

z novim življenjem opojili mladi, navdušeni, idealni in požrtvovalni na-
prednjaki v Spodnjem Rožu.

Oče vsemu temu novemu sloven-
skemu gibanju v Spodnjem Rožu je pravzaprav v pravem pomenu besede v narodnem boju osiveli starček Lovro Zablachan na Trati pri Slinjah. Z jekleno vstrajnostjo v zasledovanju svojih namenov, z neupogljivim pogumom in z neizprosnim svojim na-
stopom si je že za časa Einspielerja znal pridobiti močno in vplivno pozicijo v narodnem in gospodarskem oziru. Kot dolgoletni predsednik naj-
starejše čitalnice na Koroškem, one v Glinjah, in kot predsednik dobro fun-
diranje »Hranilnice in posojilnice na Trati pri Glinjah«, ki je neprecenljive važnosti za narodno gospodarski položaj in napredek Slovencev v Spodnjem Rožu, je vstrajno in z veli-
kim uspehom deloval za probujenje Spodnjega Roža in vzgojil s pomočjo imenovane »Posojilnice«
in z lastnim premoženjem mlad, izobražen, rod, kateremu je, vsled ostarelosti na svoj dom uklenjen, lahko in brez skrbi iz-
ročil nadaljevanje svojega delovanja.

To delovanje se je pričelo z ustanovitvijo pevskega društva »Drava«
na Trati pri Glinjah, kateremu je radevolje dal g. L. Zablachan skoro celo prvo nadstropje svoje hiše na razpolago. Z umetno in narodno pesmijo je nastopalo to društvo takoj po ustanovitvi po vseh krajih Spodnjega Roža, prirejalo je veselice in izlete in tako negovalo in budilo narodno samozavest po celi dolini, tudi v Borovljah. Prvi pojav in vidni znak tega narodnega probujenja in prodirajoče narodne samozvesti v Borovljah je bila ustanovitev tamburaškega društva »Strel«
v Borovljah (l. 1904). Skromen je bil začetek, a prvi korak je bil storjen in treba je bilo korakati pogumno naprej. V ka-
kih težkih razmerah se je vršila usta-
novitev »Strele«, nam kaže dejstvo, da v celi boroveljski občini ni bilo dobiti gostilne, kjer bi se mogel vršiti ustanovni občni zbor: vršil se je v glinjski občini v Zablachanovi gostilni; tudi društvene sobe ni bilo dobiti, dokler nista blagodušna gospa R. Sornikova in pozneje o. Stangl vzela »Strelec«
brezplačno pod svojo streho. Ustanovitev tamburaškega društva »Strel«
je bila za Borovlje in okolico velikega pomena ne le radi tega, ker je s tem bil položen temelj slovenskemu društvenemu življenju v Borovljah, ampak tudi zavoljo tega, ker sta »Drava«
na Trati in »Strel«
v Borovljah lažje prirejala skupno veselice, kakor se je to godilo prej.

Ako pa bi naj dobilo slovensko gibanje v Borovljah trdnih tal, trebalo je osamosvojiti veliki del prebivalcev gospodarskega vpliva nemškutarjske posojilnice v Borovljah. V to svrhu je kupila sprva »Posojilnica na Trati pri Glinjah«
lepo hišo v Borovljah, v kateri je takoj odkazala tamburaškemu društvu »Strel«
brezplačno lepe društvene prostore; leta 1905. pa se je »vgnездila«
v to hišo novoustanovljena slovenska »Hranilnica in posojilnica«, katere blagodejni vpliv v narodno-gospodarskem oziru se kaže že vsepovsod; samo njenim vplivom je pripisovati, da so Slovenci sploh mogli samostojno nastopiti pri zadnjih občinskih volitvah v Borovljah in da so izrgali bogato in vplivno »konsumno društvo«
nemškutarjem iz rok.

Tako je prodiralo narodno probu-
jenje v Borovljah vedno bolj in bolj, širilo se je na spodaj in na zgoraj, posebno odkar je prešla velika puškarska tovarna P. Wernig v slovenske roke. S to pridobitvijo je stori-
lo slovensko gibanje v Borovljah in sploh v Spodnjem Rožu velik korak naprej, vidno se je pokazal ta na-
predek v tem, da se je mogla ustanoviti l. 1907. Ciril-Metodova podružnica za Borovlje in okolico, ki je že prvo leto svojega obstanka poslala glavni družbi v Ljubljano nad 300 kron. Zraven pa se je v tamburaškem društvu »Strel«
gojilo vedno bolj in bolj društveno in družabno življenje. Slov. akad. fer. društvo »Gor-
tane«, ki si je sploh za celo popisano narodno gibanje v Spodnjem Rožu pridobilo mnogo zaslug, je podarilo »Streln«
lepo, boroveljskim razme-
ram prikladno knjižnico; ko se je potem v okvirju »Strele«
še ustanovil tudi pevski odsek, deloval in imel je »Strel«
lice kake čitalnice.

To gibanje so nemškutarji kaj-
pada pazno zasledovali in ga skušali kolikor mogoče že v kali zatreti. Kaj so v to svrhu vse počeli, se ne da hitro naštet. Eno je gotovo: ker naravnost barbarsko postopanje boroveljskih nemškutarjev in gotovih oblastij dozdaj ni moglo zatreti slovenskega gibanja v Borovljah, je to dokaz, da imajo Slovenci v Borovljah nepre-
magljivo življenjsko moč in silo v sebi.

Dokaz temu pa tudi, da so ravno oni bili prvi — dozdaj žalibog tudi še zadnji — med koroškimi Slovenci, ki so si ustanovili telovadno društvo »Sokole«
»Boroveljski Sokole«
je bil

ustanovljen v jeseni l. 1909., spada v »Gorenjsko Župko«, v kateri je glede števila telovadcev drugi, prvi za Sokolom v Kranju. »Sokole«
je vse prejšnje narodno gibanje z novim, sve-
žim duhom poživil; ker se je z njim strnilo tudi tamburaško društvo »Strel«
in njega pevski odsek, se osredotočuje v njem vse društveno življenje v Borovljah in je on prav za prav prireditelj vseh slovenskih veselje itd. v Spodnjem Rožu in še preko njega. Pri vseh narodnih prireditvah, zlasti pa pri veselicah v prid družbi sv. Cirila in Metoda so-
deluje on redno, s pevskim zborom, s tamburaškim odsekom in z izvajajo-
nim prostih vaj. L. 1910. je priredil tudi še dva pešizleta v kroju, enega v Kotmarovas severno od Drave, enega pa v Šmarjeto v Rožu. Pri drugem izletu je c. kr. okrajno glavarstvo zapovedalo »Sokolu«, da ne sme dalje korakati nego do meje celovškega okrajnega glavarstva. Sokoli so korakali do meje, na most do potoka Freibach, so tam zapeli pesem »Hej Slovani«
ter se zopet vrnili. Letos pa je celovski okrajni glavar kratkoin-
malo boroveljskemu »Sokolu«
prepo-
vedal sokolski kroj. Proti tej odredbi vložen priliz se ni rešen. Med tem se je vršil zlet »Gorenjske Župe«
v Skofji Loki. Okrajno glavarstvo je dalo nasvetovati boroveljskim Sokolom, naj nesejo svoj kroj do Jesenice seboj in naj se potem na kranjskih tleh preoblečejo. Sokoli so to kot ne-
možno in nesokolsko odklonili in od-
korakali iz Borovelj v kroju na zlet v Skofjo Loko.

Danes stoji »Sokole«
v Borovljah pred novim korakom naprej. Ker je njegova telovadnica oddaljena od Borovelj eno celo uro, hoče si postavi-
ti Sokolski dom v Borovljah samih. S tem domom bo zabit ob naj-
bolj ogorženi točki na meji klin, ki ga ne izrujejo nikdar naši nasprotniki, ker čuvala ga bo sokolska moč in sila. Domačini, zlasti kmetje iz boroveljske okolice bodo k njemu mnogo prispevali; dali bodo na razpolago svoje konje, navozili bodo kamenje in les in druge potreščine; a dom bo stal mnogo in stroškov domačini ne zmorejo. Upati je, da tudi izvenkoroški Slovenci, navdušeni za napredek koroških Slovencev, podpro Sokola v Borovljah pri njegovem velevažnem koraku. S tem bodo slovensko gibanje v Spodnjem Rožu pospešili v prid celemu narodu slovenskemu.

Politična kronika.

V krščansko - socialni stranki so se zopet pojavila nesporazumlje-
nja. Posl. P. a n t z je moral pred volitvami podpisati strankin reverz, kar mu je omogočilo vstop v krščansko - socialno stranko. Nekaj časa se je sicer branil, končno je pa to vendarle storil, da ni preveč poostiril volilnega boja. Zdej je pa izvedel, da nekateri poslanci niso zahtevali tega reverza. Vsled tega zahteva, naj se reverz razveljavi. Zadeva pride pred razsodišče. Tudi poslanec B a e h l e je nezadovoljen. Ta je aspiriral na podpredsedniško mesto, nominirali in izvolili so pa posl. J u c k e l j a. — Najbrž bo tudi to imelo še posledice.

Črnogorski kralj Nikola je več-
raj povabil zastopnike vevlasti raz-
ven nemškega, katerega slučajno ni na Cetinju, na pogovor. Kralj je raz-
lagal pogoje, pod katerimi bi se po njegovem mnenju lahko doseglo spo-
razumljenje med Albanci in Turki. Ti pogoji se ne razločujejo bistveno od predlogov, katere je stavil turški poslanik albanskim voditeljem v Podgorici. Kralj je izjavil, da ne ver-
jame, da bi se mogli albanski ubež-
niki, ki so na črnogorskem ozemlju, pripraviti do povratka v domovino, dokler nimajo zadostnega jamstva od strani vevlasti. Poslaniki bodo o tem poročali svojim vladam. — Črnogorski ministrski predsednik dr. T o m a n o v i ć, ki se je vrnil na Cetinje, je sprejel večeraj dopisnika »Agramer Tagblatt«, kateremu je izjavil, da so vse vesti o kabinetni krizi neresnične. Te vesti je povzro-
čilo njegovo bivanje v Boki Kotor-
ski, kjer se je zdravil.

Francosko - špansko razmerje je zelo napeto. Od onega časa, ko so začeli Španci v Maroko pošiljati svoje vojaštvo in so delali, kar jim je nati-
homa svetovalca Nemčija, niso na Francoskem nič kaj radi slišali o Canalejasu in njegovi politiki. To ni čudno. Francoska kolonialna politika ima eno veliko željo: pripojiti Alžiru in Tunisu še Maroko. In da Nemčija ne vidi rada takih načrtov, je pri današnjih razmerah popolnoma razumljivo. In nemška vlada je na-
pravila tudi sedanji načrt, ki ga iz-
vaja Španija. Francija se jezi, maro-
ški zunanji minister protestira v sultanovemu imenu proti kršenju alžirskih aktov, toda Španija se de-
la, kakor da bi ničesar ne slišala. Za-
čela je celo provokatorično nastopa-

ti. V četrti je bila po evropskih borzih razširjena vest, da hoče baje francoska vlada mobilizirati 16., 17. in 18. vojaški zbor proti Španiji. Vest je povzročila dejstvo, da je ministrski predsednik Caillaux imel daljšo konferenco z zunanjim ministrom de Selvesom in vojnim ministrom Messimyem. Med tem, ko se je ta vest širila, je govoril francoski ministrski predsednik s španskimi poslankom, španski ministrski predsednik pa s francoskim poslankom in prvi konflikt zaradi Boisseta je bil srečno poravnani. S tem je bila afera špansko - francoska začasno rešena. Danes pač ne živimo več v časih, ko bi vsaka malenkost lahko ogroževala mir. Toda ne gre tukaj za afero Boissetovo, temveč za maroško vprašanje. In zaradi tega vprašanja je francosko - špansko razmerje napeto. — Predno je začela Francija svojo maroško politiko, se je dogovorila s Španijo in Anglijo. Kaj se je v teh dogovorih določilo, tega razven najozišjih krogov nihče ne ve. In ne more se reči, ali nasprotuje postopanje Španije temu dogovoru, prav gotovo pa nasprotuje alžirski pogodbi. To je danes kos papirja brez vsake vrednosti, ker je bila neodkrita že od začetka. Govorilo se je v nji o integriteti Maroka, o sultanovi suvereniteti in o drugih stvareh, v katere ni nihče veroval. Danes se pa dogovarja Francija z Nemčijo o kompenzacijah. Čemu? Zato, da se polasti Maroka. In če bo gotova z Nemčijo, s Španijo bo tem lažje. In tako bo imela Evropa eno vprašanje manj.

Bivši portugalski kralj don Manuel se je baje zavezal, da za slučaj, če zmagajo monarhisti, prepove bivši kraljici - materi in jezuitom povratek v deželo. Če ta vest resnična, tedaj bo to zelo koristilo in okrepilo monarhistično gibanje.

O bivšem perzijskem šahu Mohamedu Aliju poročajo, da se je večeraj 15 kilometrov pred mestom Astrabadom nahajal in bo danes prikorakal pred mesto. Šah najbrže čaka prihoda prebivalcev okraja Masanderan, ki so predvčerajšnjim prišli v Sari. Vsako uro prihaja veliko število turkmenskih čet in se zbirajo okoli Mohameda Alija. V njegovem spremstvu sta princ Sua es Saltaneh in bivši zunanji minister Saad ed Dauleh in Mutasim ul Mulik. Glavno mesto Teheran je v veliki nevarnosti. Bivši šah se bliža mestu z veliko hitrostjo, vlada pa ne more zbrati zadosti vojaštva v brambo mesta.

Na otoku Haiti je revolucija. Revolucionarji obvladajo severni departement razven Forta Liberté in Cap Haitien. Zavzeli so tudi San Marc. Ameriška vojna ladja »Petrel« je odplula proti rtu Haiti. — Predno so revolucionarji zavzeli mesto, je dospela neka ameriška privatna ladja, ki je omogočila rešitev ameriških žensk, katere je vzela na krov. Posestnik ladje je brozjavil v Washington za dovoljenje, da sme rabiti topove v brambo ameriških podanikov in drugih inozemcev. Čeprav vlada Združenih držav ni ugodila tej prošnji, se je vendar pripravil za vse slučaje. Konzulati so prenapolnjeni z ubežniki, med katerimi je tudi več premaganih vladnih generalov. Haitške vladne čete se slabo branijo. Ameriški mornariški departement je ukazal, naj odpluje več križark, da branijo ameriške interese.

Klerikalne infamije.

Iz Litije, 20. julija.

Da bi klerikalna stranka vsaj deloma prikrla tepež obeh kaplanov in čin, radi katerega je novoizvoljeni župan, pek Kobilčarjev Jurče (Oroslav Brie) v sodni preiskavi, nagromadila je v sobotnem »Slovenec« pod zaglavjem: »Resnica o tolovajstvih« in »Liberalni komplot v Litiji« stvari, ki so naravnost infamne. Med drugim navaja, da je bila skozi dve leti šmartinska duhovščina izpostavljena dejanskim napadom in ravnotako tudi »Orli«, kadarkoli so priredili kak izlet. Dalje opozarja na velikanski nered glede gostiln, v katerih se v tesnem objemu z gotovimi liberalnimi uradniki krepili in navdušujejo liberalna klika. — Preti c. kr. okrajnemu komisarju gosp. Svetcu, ker je bojda narahnil novoizvoljenega župana. Posebno pa peče klerikalno stranko, ker c. kr. okrajni glavar Parma ni hotel sprejeti obljube od novoizvoljenega župana.

Sedaj pa vzemimo nekoliko v pretres zgoraj navedene klerikalne infamije. Nikomur ni znano, da bi bila duhovščina kdaj dejansko napadena, ako pa je bila, zakaj ni tega ovadila na pristojnem mestu. Ali si je delala morda sama pravico, kakor dne 2. julija? Naravno pa je, če dekan ali kak kaplan pitata odrasle fante s smrkavci, da jim fantje ne

moške, kar imajo popolnoma prav. Nevarna je tudi laž, da so bili »Čuki« kdaj pri javnih nastopih dejansko napadeni. »Čuki« so prevelike niže, da bi si liberalci mazali svoje roke, sicer pa, ali jih ne straži vedno cela četa orožnikov?

Kar se tiče gostiln, se pač ne more nihče izpodtikati. Da pa uradniki in sploh inteligenca zabaja v liberalne gostilne, je povsem umevno. Razgovarjajo se med seboj o različnih stvareh, katerih bi klerikaleci, ako bi bili poleg, niti ne razumeli in da pride časih tudi do navdušenja ne tajimo. Vprašamo samo klerikalce: hodijo li oni k Angeljku moliti? — Psovko »kliko« obdržite za se, saj vendar sami dobro veste, da so take in enake psovke primerne edino za ljudi vašega kalibra, in sicer brez izjeme, od dekana pa do zadnjega pastirja.

Glede c. kr. okrajnega komisarja gosp. Svetca, ki se bo, ako bo treba, že sam zagovarjal, si usojamo le toliko pripomniti, da kdor je kdaj imel priliko občeavati, bodisi uradno, bodisi privatno, mora, ako ima le trohico časti in poštenja v sebi, seveda tega pri klerikalcih ni, priznati, da je naravnost izključeno, da bi on koga narahnil. — Kako domišljavi so klerikalci, dokazuje napad na c. kr. okr. glavarja. Nečuvni slučaj se je zgodil, ker okrajni glavar ni hotel sprejeti obljube od novoizvoljenega župana. Ne povedo pa ne, da je župan v sodni preiskavi radi hudodelstva in da c. kr. okrajni glavar radi tega ni hotel sprejeti obljube. Gosp. državni pravdnik, ali čujete?

Dne 2. julija je bil Kobilčarjev Jurče izvoljen za župana. Istega dne pozno v noči pa so se raz okna stanovanja novoizvoljenega župana brez vsakega poudarka polivali z gnojnicami in obmetavali z nočnimi posodami mimoidoči ljudje. Ker je tako dejanje kaznivo, je seveda Jurče, četudi župan, v sodni preiskavi. — Kaznovan pa najbrž ne bo, toda ne čudite se, zakaj ne? Jurčetuva mati, žena stara čez 50 let, je vzela celo zadevo na se. Preselila se je baje tudi v stanovanje, v katerem je prej Jurče stanoval.

Res, lepo od matere, ki kaj takega stori, samo da reši sina in njegove stranke grozne blamaže in zlih posledic.

Torej zopet dokaz, česar vsega je zmogla klerikalna stranka, kadar je v škripcih in kadar gre, da doseže svoj podli namen.

Ker vedo, da domačinom posestnikom ne morejo do živega, jeli so nesramno napadati oblasti in uradnike.

Zaupanja nimajo ne do glavarstva in ne do orožnikov, in kakor hitro bodo obsojeni tisti, ki so zapleteni pri spredaj omenjenem tepežu in v afero gnojnice in nočnih posod, tudi sodišče ne bo na svojem mestu, tudi tam bo treba posesti.

Motijo pa se zelo, ako mislijo, da bodo s tem pridobili uradništvo, ki bi jim bilo slepo orodje, kakor oficijal Matija Tramposeh, ki je ob priliki blagoslovljenja društvene zastave zabil žebelj v imenu cesarja!

Motijo se tudi, ako mislijo, da bodo ugonobili litijsko liberalno stranko.

Nasprotno mi upamo, da bodo še tisti, ki jim sedaj slepo sledijo, izpregledali in jim obrnili hrbet, ko se bodo prepričali, da jih klerikalna stranka nič drugega kakor izkorišča in da je sramota za vsakogar, ki se pajdaši z ljudmi, ki proglašajo pooblastila kot lastnoročno podpisana, jemljejo s silo pooblastila, popisujejo glasovnice brez dovoljenja volilcev, ter napeljujejo stare žene h krivi izpovedi itd.

To je riba, ki pa ne smrdi le pri glavi, ampak cela in to smrdljivo ribo iščite v svojem taboru.

Fej!

13 Leskovca pri Krškem.

V sedanjem stoletju odločeno je človeškemu rodu prestopi najhujšo krizo. Dospeli smo do razpوتا, na kojem bomo morali zapustiti stare nazore in se privaditi novim zahtevam časa. Kar se je začelo spreminjati koncem osemnajstega in v pretečenem stoletju in kar se je v tej dobi kuhalo, začelo je sedaj vreti na vseh krajih in koncih. Čutijo se velikanse spremembe v vsaki panogi človeškega življenja in človeški rod se trudi, odstraniti vse ovire, ki ga motijo na potu napredka. Posebno v Evropi nakupijo se je toliko podedovane omike in premoženja v toliki različnosti, da je postala množina ovirajoče breme. Zraven novih višjih, naprednih predmetov, ohranili so se stari, nižji in nazadnjaški. V naši dobi opazujemo lahko vse stopnje vseh stoletij in vse vrste življenja. Kakor pred 4000 leti praded v Aziji, tako se klasi okoli še sedaj kozji pastir v Abrucih v Italiji, oblečen v živalske kože, nazadnjaški v veri in neveden. Laponec goni svoje črede, kakor jih je gonil njegov praded pred

3000 leti po srednji Evropi. Duhovi in strahovi se nahajajo v veri ljudstva, kakor pred tisoč in tisoč leti. Rimljan sedanega časa spoštuje svoje penate, samo s katoliškim imenom. Božanstvo ima obliko arskih, davno minulih časov: V višavah nad oblaki, v nebesih, gospodar sveta, ki opazuje človeštvo, plačuje in kaznuje, kakor kdo zasluži. Evropejec kinca neumrjotno svoje duše z nebeškim veseljem, katero si predstavlja v smislu zemeljskih prijetnosti, ali si pa domišlja peklenško trpinčenje v meji mu znanih muk, kakor star Egipčan pred 5000 leti. Prisiljeno zakonsko življenje nahaja se, kakor pred tisoč leti, Zanemarjanje in celo umor otrok pospešuje se s postavami in navadami. Množica milijonov zraste v podivjanosti, kakor se je godilo enako v davni minulosti. Nazori starih Egipčanov in Judov žive še sedaj v verah in vedi Evropejcev itd. itd. K staremu se je priklopilo vedno kaj novega in tako smo podedovali toliko vsake vrste kramarije, da nam je postala neznosna in če so začeli narodi nepotrebno jim staro šaro otresati, kdo bi jim zameril. Kdo bi se ne smejal dandanes, ako bi hotel pop Herakovič smrt svoje žene naznaniti prijatelju in bi poslal v ta namen pismonošo peš, recimo iz Zagreba na Dunaj, kar se je pa pred par sto leti godilo, ker boljših sredstev bilo ni.

Kakor nespametno bi bil ravnal pop Herakovič, ako bi vporabljal pismonošo, tako nespametno ravna škof Jeglič z vzgojo mladenčev, ko so namenjeni ljudstvo voditi. Vsakemu je znano, kdor je obiskoval gimnazij, kakšne korifeje na znanstvenem polju se podajo v semenišče. Ne bomo se spodtikali v siromaštvo, katero tlači navadno njih roditelje. To bi ne bilo tudi vselej merodajno za razvoj sposobnosti. V prvi vrsti je prirojena tem ljudem neka posebna vrsta hinavščine in hlapčevstva, ki jih stori a priori nesposobne za vsak samostojen nastop v boju za obstanek. Vse, kar se uči v teku let, uči se po knjigah od besede do besede in sicer tako, da ne vedo slednjice, kaj so se učili na pamet. Pomena ne vedo. Prepriča se lahko o tej trditvi, kdor in kjerkoli hoče. Vsestransko se trdi, da so kranjski duhovni dobri lingvisti. Toda to ni res. Pisatelj ne pozna niti enega, ki bi govoril pravilno nemški ali latinski jezik in škof Jeglič, ki je bil v zvezi s svojimi računoviti obliki zmiraj eden najboljših dijakov in je dajal tudi drugim instrukcije, lomi latinščino, da je človeka kar strah in ko bi bil še Jupiter živ, razbil bi današnji rfnsko nadvlado iz jeze, ker kvari Tone jezik, v kojem je daroval pontifex maximus bogovom. Če je torej kranjska duhovščina v najboljšem predmetu zelo na slabih nogah, kako malo izobražena mora biti se le na tujem polju. Seveda so morebiti izjeme, a to so bele vrane. Djak iz vsake količkej boljše liše posveti svoje moči državi in človeštvu v prid, ker ima že kolikor toliko podedovane zmožnosti v možganih, vrh tega tudi precej od rojstva plemenitejšo vzgojo. Preprostega ljudstva sinovi brez podedovanih sredstev in zmožnosti, največkrat otroci analfabetov in takih, ki ne razumejo tudi nobene obrti itd., in katerim je postalo hlapčevstvo druga narava, vzgajajo se že od mladih nog v smeri nazadnjaštva in ko pridejo v šole, mladijo dan za dnevom fraze, katerih pomen jim ostane neznan. Glavna stvar so jim dogme in stvari, ki jih živa duša dokazati ne more in ki jih dokazati tudi treba ni, ker jih sploh nihče ne razume. Premožnejši elementi prinejo na naveden način v osmi razred. V sled bojazni pred vojaščino ali pa maturo, desertirajo v »lemenat«. Dosti jih je pa, ki jih valovi že od četrtega do šestega razreda na suho pomečejo, in ker so vsled nezmožnosti za vsako evilno in praktično službo nesposobni, odjadrajo v samostane. To so potem »naši gospodje«, pred katerimi naj se vsak stan od zadnjega berača do največjega mogotea uklanja. Škof Jeglič seveda sodi, da je ljudstvo še zmiraj nevedno, kakor je bilo pred 50 leti, a razmere so se temeljito predrugačile. Duhovski stan je bil še pod škofom Missia zelo spoštovan, ker se je sploh smatralo, da stanujejo po farovžih in samostanih sami učenjaki in to vsled tega, ker se je podal duhovnik malo-kdaj v razgovor z ljudstvom, ker je znal še »točo narediti, ter točo in ogenj panati.« On je bil sveta oseba. Škof Jeglič je čisto drugega mnenja in podi, v praktičnem oziru celo kaplane — idijote v boj, v agitacije, sploh v vse posvetne zadeve, pozabi pa na nesposobnost svojih »frajtarjev« in na napredek naroda. Ni čuda potemtakem, ako dožive duhovniki blamažo in da so postali že skoraj vsakemu v zasmeh. Kako drugače si je mogoče smatrati dejstva, da so bili kaplani in župniki že neštetokrat pošteno tepeni, kakor kaki pobalini. Kdo drug, kakor škof Jeglič je kriv, da je začelo ljudstvo duhovnike sovražiti? Zakaj ne sovražijo sodnikov in orožnikov? — Nasprot-

no! Z zaupanjem in veseljem se obrača narod na nje in vendar imajo ti stanovi manj poljudno nalogo izvrševati. Krivimo bi se pa sodilo naše duhovnike tudi, ako se jim bi hotelo podtikati preračunjeno hudobnost v njih dejanjih. Vae gonje, ki jih povzročajo, godijo se bona fide, to je, po njih prepričanju vsled neizobrazbe, v nepoznavanju ljudskih potreb in težav, ter praktičnega življenja. Že njih starši so jim vepili z molitvicami v nežni mladosti mladike za poznejše lesnike. V ljudski šoli ne skrbi take starše noben predmet toliko, kakor opravilo sv. obhajila in ko doseže otrok ta cilj, je doseženo po njih mnenju vse, ter je kandidat za »latinske šole« gotov. Vsaj so rekli »gospod«, da je učenec zelo priden in sposoben. Z gosto mrežo pred očmi stopi v gimnazijo in tu je temeljito preskrbljeno, da ne dobi ta mreža najmanjše luknjice, skozi katero bi se dalo količkej opazovati prsto naravo. Kakor na gimnaziji, prepovedana je v semenišču vsaka knjiga, ki diši le malo po eksaktni vedi. Kdor misli na Darwina, ga bo vzel hudič; Goethejeva neumrjoča dela pogledati je greh, Schillerja imenovati smrten greh. Danteja Nebeška komedija se pač čita, a je tako polabljenja, da bi jo avtor niti sam ne poznal. Kako plodnosno se večlovič tak pouk, vidimo vsak dan pri duhovnikih, ki se bojijo v resnici smrtnega greha, ako se jim ponudi količkej sumljivo tiskovino, pa če bi bil cenik Kathreinerjeve kave. Se mnogo bolj strogo se postopa v samostanih in znan je slučaj iz prvih let tekočega stoletja, ko je vzel opat gojenec izvirni: Caesar de bello gallico, presumtivnega patra kaznoval, največjega Rimljana pa v peč vrgel. Seveda bi bil naredil mnogo več koristi, ko bi bil naredil narobe.

Vzlic vsem navedenim okoliščinam, rešil bi se vsak malo misleč človek pred dušnim poginom, ko postane takorekoc samostojen in pride na deželo. Tem ljudem je pa najlepša prilika k temeljiti izobrazbi — naravnost brezno propada. Brezskrbno in razkošno življenje, brez vsakega koristnega in plodnosnega dela, loti se jih lenoba; njih kronična bolezen je itak nevolja do vsakega gibanja. Ker se pa ne more masinerija možganov nikakor ustaviti in ker so njih telesa sestavljena enako drugih ljudi, bilo bi nesmiselno zahtevati nadnaravne stvari, kakor je n. pr. celibat. Kukavica, ki nima svojega, zne-se jacea v gnezda drugih pticov in tudi naši »murniki« znajo to ptico pre-dobro oponašati in posnemati.

Tudi pa človek ne more zmiraj misliti na ptujo gnezda; včasih se ga lotijo druge skušnjave, posebno, če prihaja pritisk od gori. Naš Drejč je župnik Jaka n. pr. sta najbrž zelo ubogljiva služabnika in kadar pride povelje, sta prva na nogah, ter streljata kozle, če je »soncajt« ali pa ne. Zdjaj jima vre po glavi edina Krška občinska posojilnica. Ta dva reveža jo imata že kar v žepu in sta toliko nevedna, da niti ne vprašata, če bi bili vlagatelji zadovoljni s farškim gospodarstvom. Kar klasi »Domo-ljub« o stvari, niti odgovora ni vredno, ker obstoji cela notica iz samih laži, kajti po načelih, kakor so skriti za vrsticami, zamore delovati k večjemu kak Biellohlawek iz dolgove na nič delati kak Kopitar, ki sam govori, koliko jih ima že na hrbtu. Zanaša se sicer na vinsko biro, a ta bo, kakor se sliši, preklicano suha za abstinenta in organista. Pri tej priliki nam pride nehote na misel množina strokovnjakov v duhovski obliki. Dekan Schweiger je veleposestnik, ki mora vsako leto na prižnici oznanjati prodajo trave, poleg tega ima hranilnico, katero oboje k veri spada. Kaplan Kopitar zna čukarstvo in je abstinent, ki ga srka na prazen želodec. Tudi je dober kosce in poma-ga rad ženskam, posebno če je trava visoka. Kaplan Verhovec je bil vinski trgovec, zraven je prirejal romanje na Brezje, Kaplan Schmidt je bil strokovnjak in zvedenec pri ženskem spolu in kar ni mogel spoznati pod farovškim kozoleom in za šolo, preiskal je po hišah, predno je zamogel oddati svoje — mnenje. Nek gvardijan v Krškem je bil baje dober »konjski« jezdec, zdaj je župnik. O župniku je bila sodnijska preiskava zaradi neke starogrške navade. Pater Ladislav je hodil po gozdh za delo prosit; ta je bil dober pridigar in še boljše spovednik, posebno enkrat, ko se je v gozdu listje grabilo. Kako je bilo takrat s kuto in »marelo«, domislili se bomo do prihodnjice, zdaj nam ne pride v spomin. (Dalje prihodnjice.)

Stajersko.

Letošnja skupščina Ciril-Metodove družbe. (Dopis iz štaj. obmejne-ga kraja.) Kakor poročate v vašem listu, se vrši letošnja skupščina C. M. D. v Brežicah na Stajerskem v mese-cu septembru. Čas, kakor kraj se nam zdita zelo primerna. — Dvakrat za-pored (Jesenice, Ljubljana) se je vršila skupščina na Kranjemem, pri-

hodnje leto bo v Trstu, kakor se pri-poveduje (Op. ured.). V Trstu menda ne veči) torej je zelo umešno, da zboruje letos družba na Stajerskem, saj je baš naša severna meja najbolj izpostavljena nemškemu nasilju torej tudi najbolj potrebna izpodbude in moralne podpore. — Brežice so nam simpatičen kraj, nam so blizu in tudi drugim niso predaleč — Brežice so v vsakem oziru primerne, da se vrši tam temeljito posvetovanje in raz-pravljanje.

Iz Trbovelj nam pišejo: V ne-deljo, dne 23. julija bo slavilo tu-kajšnje veteransko društvo blago-slovljenje zastave. Priredi se tudi ljudska veselica. Slavnosti se udele-ži celjski glavar gosp. baron Müller. Do slovenskega poveljnega jezika bi se naše veteransko društvo že lahko povzpelo. Ali hočemo biti v tem ozi-ru bolj nazadnjaški ko kaki hri-bovci?

Iz Celja. Vojaško nastanjevalno društvo še vedno ni sklicalo občne-ga zbora, dasi je rok za njega potekel že meseca februarja. Zakaj ga načelnik dr. Schurbi ne skliče? Ali ima odbor kakšen strah pred — člani, ki so ze-lo radovedni na njegovo poročilo? Zahtevamo odločno sklicanje občne-ga zbora in objavo računov.

Iz Dobove pri Brežicah. Naše bralno društvo je priredilo v nedeljo 16. t. m. po rani maši zborovanje. — Predaval je g. pot. učitelj Ciril-Metodove družbe I. Prekoršek iz Celja o važnosti narodne vzgoje ter o ciljih, ki jih ima družba sv. Cirila in Meto-da. Razpravljalo se je tudi o ustano-vitvi podružnice C. M. D. za Dobovo in okoliš. Iskreno pozdravljamo to misel, pomen C. M. D. je v našem na-rodnem življenju tolik, da niso za-njo nobene žrtve prevelike.

Degradiran klerikalni poslanec. Iz Šmarja pri Jelšah nam poročajo to - le zanimivo zgodbo: Neki davčni official je v večji družbi, v kateri se je nekoliko preživljalo razpravljalo o politiki, oklofutal znanega kleri-kalnega poslanca. Ta ni tožil in si tudi kot rezervni častnik ni poiskal kakega drugega zadoščenja. O tem je izvedel vojaški častni svet in je upeljal proti dotičniku preiskavo, čije posledice je bila, da je bil kleri-kalni poslanec degradiran. Ako bo treba, bomo tudi ime povedali, kate-rega sicer tudi ni težko uganiti. Po-ročamo vam to z ozirom na nesram-ne osebne napade, ki jih neosnovano prinaša klerikalno časopisje dan za dnevom na voditelje narodne stran-ke.

Iz Maribora nam pišejo: V listih večkrat čitamo o skupnih zletih celjskega odseka savinske podružnice S. P. D. v okolico. To je v narodnem oziru precejšnje važnosti in bi se mo-ralo z veliko vnemo in večjo sistema-tičnostjo gojiti tudi pri nas v Mari-boru. Ne lazimo raztreseni po gostil-nah v okolici, prireajmo pod kakrš-nokoli firmo skupne izlete v našo le-po okolico! Imeli bomo mnogo zaba-ve in užitka, slovenska pesem in go-vorica pa bo prebudila marsikatero-ga malodušneža v okolici.

Klerikalna gonja proti sloven-ski posojilnici pri Sv. Duhu na Ostrem vrhu. Ta posojilnica je, kakor znano, na skrajni narodni meji in zategadelj za Slovence neizmerne-ga pomena. Sedaj so pa mariborski kleri-kaleci, tisti ljudje, ki ustanavljajo podružnice »Slov. Straže« za — rešitev obmejnih Slovencev, uprizorili proti temu velevažnemu narodnemu zavodu nesramno gonjo. »Sloga« po-roča o tem: »Klerikalci so zbrali za nad 30.000 K knjižice in jih zanesli v Maribor v ljudsko, večno suho Puše-njakovo posojilnico v Stolni ulici, ki je to veliko vsoto kljub milim prošnjam izterjala v 5. dneh. Advokat dr. Leskovar je za svojo »pomoč« Du-hovčanom naračunal samo takrat 120 kron za opomin, štetje denarja itd. Po poročilih »Slovenskega Gospodar-ja« se gonja proti posojilnici pri Sv. Duhu še nadaljuje.« — To je tako glasno govoreč dokaz klerikalnega razdiralnega in uničujočega dela na Spodnjem Stajerskem, da nam pač ni treba ničesar več dostavljati. Ker rabi ena farovška posojilnica v Mari-boru denar, se mora ubiti prevažno slovensko posojilnico ob meji in na-gnati par sto slovenskih kmetov na boben, ali pa v dolgove pri nemških zavodih. Radovedni smo, ali je kak pošten Slovenec v naši deželi, ki bi mu ne vzkipela kri, če sliši o takih falotstvih mariborskih farjev, in nji-hovih pomagačev?

Drobne novice. Iz Trbovelj poročajo: Dne 18. julija zvečer je na-prosil delavec Anton Hlebič, ko se je vrnil od dela, svojo ženo, naj mu pri-ne-se pol litra vina. Ženi se je sicer zdel mož nekoliko čuden, vendar pa si ni mislila ničesar hudega in je ustregla moževi prošnji. Ko se je vr-nila, je bilo stanovanje zaklenjeno. S pomočjo sosedov je potem odprla sobo, tam je pa zagledala nekaj strašnega. Mož je prerezal majhne-mu sinčku Maku žile na vratu in od-sekal obe roki pri laktu. Fantek je bil že mrtev. Drugemu sinčku Fran-cku je tudi že oče prerezal vrat in

bi fant najbrže umrl, ako bi ne došla pomoč. Ko so ga orožniki prijeli, je izjavil Hlebič, da je hotel dekca zato umoriti, ker je že star in ne bi mogel za nju skrbeti; tega pa bi ne hotel, da bi se fantoma slabo godilo. Ljudstvo je bilo tako razjarjeno na Hlebiča, da so ga morali orožniki pred njim čuvati. Odgnali so ga v zapor. — Pri Sv. Lenartu v Slov. Goricah se domači boj med nemškutarji, ki je nastal vsled zadnjih državnozborskih volitev, nadaljuje. Novi župan Sollag, ki je rauterit, je izstopil s svojimi pristaši iz požarne brambe, ker je malikovalska. To mu seveda brambovi silno zamerijo in ga v »Marburger Zeitg.« na vse pretege napadajo. Sedaj vsaj izvemio iz najbolj polkanih ust, kakšne sorte ljudje so naši nemškutarji! — Ko-koši za plemo dobe zastoj člani štajerske kmetijske družbe. Prošnje je treba vložiti do 1. septembra pri načelnstvu podružnice. — Zgorelo je v sredo zvečer na Tezni pri Mariboru gospodarsko poslopje vpo-kojenega železniškega strojevodje Antona Anderluha. — Stiridesetletnico mature so slavili v Mariboru dne 18. in 19. julija mariborski maturanti iz leta 1871. Od 33 takratnih abiturientov jih še živi 18; k sestanku jih je došlo 13, med njimi gg. dr. Jože Lebar, zdravnik v Križevcih poleg Ljutomera, Emilijan Lilek, gimnazijski ravnatelj v Celju, Karel Schmidinger, notar v Ljubljani, Henrik Schreiner, ravnatelj moškega učiteljskega v Mariboru, Franc Slavič, vpok. župnik pri Sv. Lovren-ecu nad Mariborom in dr. Jakob Se-gula, odvetnik in župan v Novem mestu na Kranjskem. Sestanek se je vršil na običajen način; udeleženci so si dali besedo, da se po petih letih zopet snidejo, ako ne bo imela smrt prebogato žetev. — Desetleten požigalec Prumen, o katerem smo te dni poročali, je bil obsojen pri lenarški okrajni sodnji na 4 mesece ostrega zopora s postom vsakih 14 dni in temno celico vsak mesec. Ker je še premlad, se ga ni postavilo pred okrajno sodnjo v Mariboru. — Iz St. Janža na Dravskem po-lju nam poročajo: Dne 19. julija je vrgla pri nas Drava na prod mladega utopljenca. Kakor smo izvedeli, je to Karel Škrlec, ključavničarjev sin iz Studenc pri Mariboru. — Iz Slo-venjgrada. Neznani uzmovilec je ukradel hlapcu Jakobu Ostovniku iz zaklenjene kolarnice kolo, vredno 150 K. — Pri c. kr. okrajnem sodišču v Laškem trgu je razpisano mesto uradnega sluga. — Čeden »slovenski« krajni šolski svet imajo v Leskovcu pod Ptujem. Stavbo novega šolskega poslopja za šestrazredno ljudsko šolo razpisuje v »Grazers Tagblatt«. Ali ni tam nikogar, ki bi tem gospo-dom malo opral glavo?

Koroško.

Strela je ubila v bližini Sv. Ur-bana 37letno Alojzijo Lučovnikovo in 14letnega Martina Lucovnika. Se-dela sta v družbi sestre in očeta v svoji hiši pri mizi. Bila sta na mestu mrtva. Oče in sestra pa sta dobila hude opekline po hrbtu in po rokah. Strela je udarila v dimnik, presko-čila skozi strop v sobo in od tod v zemljo.

Nesreča pri delu. Neki kmet pri Sv. Danijelu je posadil sosedovega sinčka na konja, ki je peljal domov voz sена. Konj se je splašil in vrgel dočla raz sebe. Padel je pod voz in dobil jako nevarne poškodbe na gla-vi.

Lisica v dimniku. Kmetu Zdov-cu v Kotlu je ukradla lisica iz sušil-nice že 10 kur. Klub vsej pazljivosti ni mogel zaslediti prekanjene tatice. Pred par dnevi pa je odprl okna in vrata sušilnice, se skril za skedenj in čakal. Pozno ponoči se res pripla-zila lisica, skoči previdno skozi odprto okno in začne stikati po sušilnici. Naenkrat se zapro okna in vrata, ki jih je imel kmet na vrvi in prestra-šena tatica ni mogla drugam zbežati kot v dimnik. Toda predno je dospela na vrh, je kmet na ognjišču zakuril dim je omamila lisico in kmalu je padla onemogla na ognjišče.

Primorsko.

Iz Ajdovščine. Zadnjič opozar-jamo br. Sokolska in druga narodna društva, da se vrši tukaj dne 23. t. m. zlet »Goriške Sokolske Zupce«. Ista nam je porok, da zadovoljil cenj. izlet-nike vsestransko v telovadnem oziru, da pa ti tudi po telovadbi ne bodo pogrešali zabave, so pa tozadevni od-seki Ajdovskega Sokola noč in dan na delu. Po raznovrstni javni telo-vadbi, pri kateri nastopijo telovad-kinje, naraščaj in člani Sokolskih društev pri prostih vajah, oziroma vajah na orodju in skupinah, vrši se na veseličnem prostoru velika ljud-ska veselica, katera bode vsakemu udeležencu nekaj zabavnega nudila. V razvedrilo cenj. občinstva se bode

na večer prižigal umetniški ogenj, spuščale bodo zrakoplovi v zrak; za mladež postavilo se je visoko smreko s darili na vrhu, kateri osrečijo dra-gega plezalca. A tudi odraslim ude-ležnikom se bode nudilo, da bode vsak njih za mal denar prinesel v svoj domači kraj trajne spomine na ta dan. Krasne spominske čašice, zna-ki, pahljaje, razglednice itd. vse to in drugo prodajalo se bode za lastno ceno. Dalje še enkrat opozarjamo cenj. udeležnike, da se radi navala pri vohu na telovadišče vstopnice ne bodo tamkaj prodajale, temveč pri blagajnah ob potu. Naj si to-rej vsak že poprej nabavi vstopnico. Slednjič pozivljamo cenj. izletnike, da se ta dan radi njih udobnosti po-suzijo posebnega vlaka, kateri bode veliko hitreje vozil kakor sicer. Od-hajal bode iz Gorice ob 12. uri 41 m. popoldne ter se vračal iz Ajdovščine ob 10. uri 35 min. zvečer. Poleg tega bode pa mogoče le tem udeležnikom prisostvovati sprevedu in pozdra-vom. Torej na veselo svidenje dne 23. t. m. Bratski na zdar!

Odlikovanje. Častno kolajno za štiridesetletno službovanje je dobil gimnazijski sluga v Trstu Jernej Novak.

Tuji redovi. Policijski ravnatelj v Trstu dr. A. pl. Manussi sme nosi-ti cesarski kitajski red dveh zmajev II. razreda, carinski oficijal Anton Petrič pa papežev častni križ »pro-eclesia et pontifice«.

Argentinsko meso in tržaški

mestni svet. V snočni zaupni seji občinskega sveta v Trstu je stavil občinski svetnik Arh predlog, da po-kusi občina vsa dovoljena sredstva, da doseže zopet dovoljenje za uvoz argentinskega mesa. Predlog je bil soglasno sprejet.

Prekomorski polet Gradež-Trst.

ki ga bo poskusil jutri mladi tržaški avijatik Vidmar bo trajal 18—20 mi-nut. V Gradežu se dvigne Vidmar ob pol 7. V Trstu si je izbral za cilj peti pomol v pristanišču Franca Jožefa, ki bo zaprti in bo vstop dovoljen le proti vstopnici, katero so določili na 2 kroni in 1 krono. Letalnega tržaške ga tedna, ki se vrši v začetku avgu-sta se udeležijo tudi avstrijski pilot Illner s svojim Etrichmonoplanom »Taubek« s katerim je dosegel že več lepih uspehov. Tako so sedaj prigla-šeni že najboljši domači in inozemski letalci, ter vzbujajo radi tega namera-vani letalni teden v vseh krogih ve-liko zanimanje.

Pobalinska poškodba. Blizo

Opčine so poškodovali neznani zli-kovci 60 m daleč državno brzojavno in telefonsko napeljavo.

Srečni avtomobilisti. Franc

Hauser se je peljal prednočnem s 4 prijatelji z avtomobilom iz Sesla-na v Trst. Blizo Občin trči avtomobil v železniško prečnico, jo prelomi, prevozi srečno železniško progo, pre-trga drugo prečnico, se zaleti nato v bližnji zid in se prekucne. Poškodo-val se ni nihče, toda s strahom so za-pazili izletniki, takoj ko so izlezli iz-pod voza, ravno zadnji del brzovlaka, ki je odrdral mimo in bil na prelazu ravno takrat, ko je njihov voz podrl drugo prečnico.

Negode. Omedlel je nenadoma

na cesti v Opčini 43letni Astolfi iz Trsta. Predno so ga prenesli na rešil-no postajo je umrl. Trgovca s premo-gom 48letnega Antona Zeglerja ni bilo prednočnem celo noč domov. Ko sta šli drugi dan žena in hči iskat, sta ga našli težko ranjenega v nekem obcestnem jarku. Ima težko rano na glavi in pretresene možgane. Kdo ga je poškodoval, še ne vedo.

Nenadoma je umrla 21letna Ana

Culiani. Vzrok smrti neznan. 19letna Elsa Tomazin je padla na dvorišču in si zlomila komolec. 37letnega kmeta Antona Maverja v Boljancih je zade-la kap. Ohromela mu je desna stran telesa. — Zastrupiti se je hotela v Trstu 26letna Marija Bavijera z fe-nilno kislino. Odpeljali so jo v bol-nico.

Kolera v Trstu. Bakteriološki

na preiskava je pokazala, da ima pri-žigalec Vatovac v sebi že precej raz-vite kolere vibrije, ter da bode res-no obolen. Končne dijagnoze o njego-vem stanju zdravniki še niso obja-vili. V infekcijsko bolnico so odpel-jali poleg Vatovca njegovo rodbino in štiri osebe, ki stanujejo v isti hiši. — Osemletni deček Mariani, ki je sedaj edini za pravo kolero bolan, je postal nekoliko boljši in zdravniki upajo, da bode odzdravel. Njegov oče, sestra in še neka žena, ki živi skupno z njimi so še v bolnici, vse druge so-stanovalec v hiši, ki so bili v zdrav-niškem nadzorstvu pa so zdrave iz-pustili. Glasom najnovejšega poročila iz Trsta je prižigalec Vatove snoči za kolero umrl.

O dozdnevem atentatu na turškega

konzula v Sarajevu pišejo sara-jevski listi, da to ni bil nikak aten-tat, marveč je celo afero povzročil neki vsiljiv fanatični turški berač iz Male Azije. Vsako leto pred Rama-zanom pridejo namreč cele tolpe teh azijskih vsiljivcev, pod krinko mni-ško ali romarsko, in beračijo ter kra-

dejo kot vraka. In eden teh je srečal na ulici konzula Fuad Beja, ga spo-znal, se vrgel pred njim na tla in mu začel poljubljati obleko. Konzul pa je poklical policijo, ki je berača s silo odvedla. Od tod varianta o atentatu. Takoj po tem dogodku je poslal kon-zul temu beraču pristo karto s ukaz-om, da mora takoj zapustiti Bosno. **Potapljač v smrtni nevarnosti.** Nekemu potapljaču, ki je delal na dnu pristanišča v Polju se je pokva-rila zračna cev. Dal je takoj zname-nje, da naj ga dvignejo. Pri dviganju pa so se zapletle razne vrvi in šele po daljšem trudu se je posrečilo delav-cem, da so ga potegnili na krov. Bil je že nezavesten, obraz pa je imel po-polnoma krvavo rdeč. Odpeljali so ga v bolnico.

Dnevne vesti.

«Edinost» piše o dunajskih razmerah ter opravičuje postopanje primorskih poslancev. To se je mora-lo pričakovati, ker bi si sama sebi za-drgnila vrat, če bi hotela »Edinost« drugače postopati. Tudi njena ošab-nost, s katero breca pri ti priliki po-kranjskih in spodnještajerskih »libe-ralcih« je nekaj, kar se je dalo v na-prej pričakovati; ta list se je iz pri-rojene mu smešnosti izkopal ne mo-re! Torej pustimo to! Gre se za vse kaj drugega. Nikdo ni proti enotni jugoslovanski skupini na pametni in dostojni podlagi. Metati se za dr. Su-steršičem ter mu z vso silo v čreva lesti, to je pa nekaj grdega, posebno sedaj, ko bijemo naprednjaki na Kranjskem najljutejši boj proti po-litičnemu kanibalizmu, proti politi-čnemu bojkotu, ki se v prvi vrsti obrača tudi proti družbi sv. Cirila in Metoda. Ravno v teh dneh se tol-čemo za Ljubljano, katero hočejo klerikalci s samimi nepostavljivi sredstvi zadaviti. Dr. Šusteršič kri-je s svojim imenom vse te nepostav-nosti, krije pred vsem bojkot proti družbi sv. Cirila in Metoda na Kranjskem. Šusteršičev klub bo mo-ral v parlamentu vse te nasilnosti zastopati, in tudi dr. Rybač in dr. Gregorin jih bodeta morala zastopa-ti, ker so to zadeve, pri katerih se morata pokoriti večini. V tem tiči glavna stvar, ki opravičuje obžalo-vanje nad korakom primorskih po-slancev.

«Maroko in Albanija. Novi

«Hrvaško - slovenski klub» je z več-rajšnjim dnevom začel svoje delova-nje. Začetek je uprav senzacionalen: dr. Šusteršič je vložil interpela-cijo, kako stališče namerava Avstri-ja zavzeti glede — Maroka, dr. Krek pa interpelira vlado zaradi nemirov v — Albaniji. Slovenski na-rod od Drave pa do Morja Adrija-nskega mora biti dr. Šusteršiču in dr. Kreku od srca hvaležen, da sta se ta-ko naglo in tako krepko zavzela za dve tako važni zadevi. Kaj je sloven-skemu narodu bližje kakor Maroko in Albanija. Sreča in prihodnost, črna sreča in večno izveličanje Slo-vencev je odvisno od razmer v Ma-roku in v Albaniji. Šusteršič je bil letos v Toblachu in tam mu je pe-stunja nekega angleškega lorda dala dragocene informacije, tako da bo popolnoma ugnal ministra zunanjih del, grofa Aehrenthala, ki se v svoji omejenosti postavlja na stališče, da nima Avstrija skoro nobenih intere-sov v Maroku. Krek sicer ni bil v Toblachu in se je tudi letos klatil le po kranjskih farovžih, oznanjajoč evangelij, da je treba liberalce v grapo pometati in s kamni ubiti, am-pak čital je v krščansko-socialni »Reichsposti«, da ima Avstrija dol-žnost varovati katoličane v Albaniji, in ker se noben nemški krščanski socialist ni vsedel na »Reichsposti« lim, je pa to storil Janez Krek in je prijel Aehrenthala. Krekov interpe-laciji je uspeh že v naprej zagotov-ljen. Ne dvomimo, da pojdejo že dru-gi teden avstrijski regimenti v Al-banijo. Po vsem Slovenskem pa vlada iskreno veselje, da smo srečno prišli že tako daleč, da nimamo nobenih drugih skrbi, kakor — Maroko in Al-banijo.

«Uničen je! Nič ni ostalo od

njega, in če ima še trohico pameti, mora spoznati, da je največja ničla pod božjim solncem. Ta ubogi pro-fesor Masaryk. Do večerj popoldne je užival evropski ugled in veljal kot znanstvenik in politik za eno prvih potenc v Avstriji. Naj se je že kdo ž njim že strinjal ali ne — njegove iz-redne duševne kvalitete je vsakdo priznal. Od večerj popoldne pa je ko-nec, fertik! Ljubljanski »Slovenec« mu je napravil konec. Kar uničil ga je. Enkrat ga je naskočil in Masaryk je mrtev kot mislec, kot znanstvenik in kot politik. Blagor Avstriji, da ima ljubljanski lemanat. Med gojen-ce tega zavoda bo morda dobil kate-rega, ki bi znal nadomestovati profe-sorja Masaryka. Ker so Kreka vzeli k cerkveni armadi in ga imenovali za feldpatra vseh kranjskih ubijal-cev, s katerimi bodo ljubljanske libe-ralce pogнали v luknje, kjer sicer prebivajo njih psi, bo najbrž Aleš

Uleničnik izbran, da stopi na Masa-rykovo mesto, kajti Aleš je spisal de-bele bukve, katerim se ves svet sme-je in je nastavljen na ljubljanskem lemanatu, da uči gojence točo delat in na kvarte profokovati.

«Škof je vložil ugovor proti obtožnici, s katero so naši državno-zborski kandidati odgovorili na ne-sramne napade v znanem pastirskem listu. Nadsodišče v Gradcu je temu ugovoru ustreglo. Tožiteljem se še ni dostavila rešitev, a kar smo o raz-logih sodnega dvora mogli pod roko izvedeti, smo zabeležili že večerj. Prerečevali bomo pa te razloge r-r-tančno, kakor hitro jih v roke dobi-mo. Živimo še pač vedro pod konkor-datom, in če prihajajo v poštev škofje, ki zabavljajo, kakor bi bili pi-jani, a jih po forma odpravljeni kon-kordat še vedno štiti. Sodni dvor dru-gice instance je razpravljal v tajni se-ji. In sedaj smo prav radovedni, kdo je »Slovenec« iz Gradca brzojavil, kar se je malo poprej sklenilo v tajni seji? U. A. w. g.

«Letošnjih novomašnikov po-

sals je »Slovenec« lepo število na de-lo za časno in večno srečo katoliškega ljudstva, »Bogoljub« pa jih pozna le samo devet. Nam se ne zdi čudno, da jih je samo devet, bolj čudno se nam zdi, da je še kdo tako omejen, da se udiinja z dušo in telesom hudobno — prifrknjenemu škofu Bonaventuri. Sam »Bogoljub« sramoti poštene du-hovnike. Izgovarjava sedem in osem-desetletnega starčka duhovnika na Šmarni gori, se mu je zdelo smešna. Poštenim priletnim župnikom podti-če obrekljivo »brezbožni liberalizem« in hoče vedeti, da odobrava dobro ljudstvo škofovo krivično obsodbo. Dan na dan čujemo o novih naskokih škofovih na razne duhovnike, ki vrše mirno in s primerno svetostjo svoja opravila in jih ne skrunijo s pridat-kom politične gonje, časti pa se tiste nesramneže v duhovniški obliki, ki celijo s strupom političnega bojkota rakrane svoje moralne sprijenosti. Odločno svarimo vse letošnje abitur-i-jente pred vstopom v bogoslovsko se-menišče in vsak Slovenec, kdor ima stik s kakim absolviranim gimnazij-cem, naj ga resnobno opomni, da naj ne postane v sedanjih razmerah du-hovnik, kjer bo moral radi politike nasprotovati, da, bojkotirati starše, brate, prijatelje in delovati v uniče-nje našega naroda. Naša deviza bodi: Lemanat naj bo prazen! To nam ve-leva krščanska in domovinska ljube-zen in škofova besnost!

«Veliko uradno laž deželnega

odborna kranjskega je napisal »Slove-nec« v zadevi Kopalove kleti. Dolgo časa je previdno molčalo škofovo glasilu o velikanski blamaži kranj-skega deželnega odbora pred uprav-nim sodiščem na Dunaju. Končno pa je vendar moralo stopiti iz rezerve in napisati nekaj svojega komentarja obsodbi kranjskega deželnega odb-ra. Komentar je oskrbel referent v deželnem odboru sam dr. Pegan, ki pa se to pot iz lahko umljivega raz-loga ni podpisal. Ker svojega hudob-nega in strankarskega dejanja kleri-kalni doktor ne more zagovarjati s stvarnimi razlogi, se poslužuje po stari klerikalni navadi laži in zavi-janja resnice. Doktor piše: »Prvič je namreč deželni odbor zaradi priha-rnitve stroškov se držal mnenja, da stavbe ni dovoliti na podlagi izreka izvedencev, ki so bili pred nekaj (!) leti zaslani in se izrekli, da je stava-ba, kakršno je nameraval sezidati Kopal, nevarna zaradi ognja in po-vodnji. Na podlagi tega izvedeniške-ga mnenja je svoj čas idrijsko žu-panstvo Kopalovemu predniku od-reklo stavbno dovoljenje. Deželni odbor je po pretresu vseh okolištin (rečte Oswaldovih informacij) prišel do prepričanja, da se krajevne raz-mere in varnostne razmere niso prav nič spremenile od takrat, ko se je odreklo stavbno dovoljenje Kopal-ovemu predniku, zato se je držal prvotnega mnenja. Upravno sodišče pa stoji na stališču, da je treba za vsako stavbno prošnjo posebnih poizvedb. Potemtakem bo moral sedaj deželni odbor po izvedenih ugotovitvi dati to, kar so ugotovili izvedenci že svoj čas, da je stavba zaradi ognja in povod-nji nevarna. Če bodo izvedenci to potrdili, potem bo edini uspeh raz-sodbe upravnega sodišča ta, da bo Kopal plačal obilico stroškov svojega zastopnika. Če pa izvedenci tega ne bodo potrdili, se bo izkazalo, da so svoj čas proti predniku Kopalovemu, ki ni bil liberalce, pristransko postopali, ker so mu odrekli stavbno dovo-ljenje.« Ta zagovor dr. Peganov vse-buje najhujše laži in zofistična zavi-janja, za katera pa je rabil precej časa. In kaka je resnica. Kopalova prednica Terezija Logarjeva je hote-la pred 20 (!) leti napraviti na pro-storu, kjer je stala Kopalova klet, lesení svinjak in drvarnice za hlásne stanovalec. V tačasni stavbni akt pa deželni odbor ni imel vpogleda, kako je torej mogoče vpoštevatí takratno izvedeniško mnenje. Preje svinjak in lesen drvarnice, sedaj pa moderno zidana železobetonska stavba. V tem

slučaju se niso niti varnostne niti krajevne razmere spremenile, kaj ta-kega more le klerikalni deželni od-bornik dr. Pegan trditi! In zaradi prihranitve stroškov se je držal de-želni odbor izvedeniškega mnenja pred dvajsetimi leti. To pravi tisti deželni odbornik, ki je predlagal, da se napravi zgolj iz strankarske za-grizenosti neimovitemu obrtniku nad 6000 K škode; samo za podiranje kle-ti je plačal Kopal 700 K (!) deželne-mu odboru. Zakaj pa je deželni odbor razveljavil prvo stavbno dovoljenje idrijskega županstva iz razloga, da lokalnemu ogledu ni prisostvoval iz-vedenec, drugo stavbno dovoljenje pa preko mnenja soglasnega izreka dveh izvedencev, da Kopalova klet ne napravlja najmanjše škode sosed-njim hišam in zakaj je rabil deželni odbor toliko časa za rešitev prve ali druge pritožbe, če se je oziral na pr-votno mnenje pred dvajsetimi leti, ki ga pa nikdar videl ni!! Na to naj blagovolj prečno odgovoriti dr. Pe-gan! Naj se nikar ne domišljuje de-želni odbornik dr. Pegan, da se bo našel kak nepristranski izvedenec in naj ga pošlje deželni odbor z vezano »maršruto« v Idrijo, ki bi mogel po-trditi, da bi bila od deželnega odbo-ra v Idriji podrti klet bodisi ognje-nevarna, ali pa bi vsled nje bila le najmanj povečana nevarnost povod-nji za hiše sosedinj. Deželni odbornik dr. Pegan naj bi tudi vedel, da pred 20 leti ni bilo v Idriji še liberalcev in klerikalcev v tem smislu, kakor so danes, tudi ne kateheta Oswald in ne na Kranjskem takih deželnih od-bornikov, kakor je dr. Pegan in to-variši.

«Gonja v cerkvi proti Sokolom.

Veliko so se klerikalci že prizadali uničiti Sokolstvo in zatreti napred-ni, izobraževalni duh, ki se širi ved-no bolj med ljudstvo, posebno mladi-no, po sokolskih društvi in njih pri-reditvah ki povsod zasejejo kolikor-toliko napredne misli. Ze škof Mah-nič je napel vse sile, da bi pokopal sokolsko misel. Pozneje so poskusili to doseči z osmešenjem vsake sokol-ske prireditve. Zatirali so na vso moč kjer in koli se je dalo. Ker je bilo vse zastoj, ustanovili so si sami slič-no društvo kot nekako tekmo s Soko-lom pod imenom Orel, med ljudstvom obče imenovani »Čukie«. Pa tudi to ne pomaga. Bojda životarijo; saj čudno ni, saj se lastni pristaši in čla-ni. Ker pa uvidevajo, da je vse zas-tonj in Sokolov vedno več; duh so-kolski se vedno bolj širi, posebno med mladino, so zopet zgrabili po navad-nem orožju, po veri. Sokoli širijo brezverstvo in to treba uničiti, vsaj tam zajezi, kjer še ni tega. In tako zopet rohne s prižnice proti Sokolom. Tako rohenje je bilo zadnje nedeljo v Poljanski dolini, zjutraj v Polja-nah, kjer je kaplan sklenil svojo plitvo prepoved z brezverskimi Soko-li. Dopoldne je pa bilo na Trati, kjer se je obhajala nova maša, grmenje in treskanje proti Sokolom mesto vzvišene, božje besede takemu dnevu primerne. In zakaj vse to, saj ni v Poljanski dolini nobenega sokolskega društva in ga ne bo še tako kmalu, ker tu sploh sedaj še ni prostor za Sokola, ni materijala in sploh manj-kejo vsi pogoji. Zakaj taka gonja? Teden prej so se vozili skozi dolino Sokoli k razvitju prapora Škofjeloškega Sokola in v Poljanah so jim postavili fantje slavolok s sokolskim pozdravom: »Na zdar Sokol!« Bila je ta dan tudi nova maša v Poljanah. In to je gospode tako zbudilo, da se ob taki priliki kdo drzne pozdravljati po njih mnenju te šmentane Sokole, ki sejejo brezverstvo med ljudstvo. Od-tod ta gnev in jeza, da so gospode zadnje nedeljo razlili svoj žolč zoper Sokola. Pomagalo to ne bo veliko, ker kljub vsemu groženju in prete-nju se duh le širi, posebno med mla-dino, tu hitreje, tam bolj počasi, a vendar se. Tega nikdo več ne ustavi; tudi leca nima več te moči.

«Bog in sv. Trojica nimata

nič opraviti pri raznih volitvah. Bog je neskončno pravičen, je ena glav-nih, temeljnih verskih resnic vsega katoličanstva. Kljub vsej zlorabi cerkve, prižnice, spovednice in še drugih raznih sredstev, se našim, tu-di za goljufije vnetim klerikalcem ni posrečilo tega doseči; o čemer je bil njihov prvi malik dr. Šusteršič tako globoko prepričan, da je ves vojni načrt in pa končni izid kar naprej očitno proglasil. Vsemogočni stvar-nik pa je vsem pravovernim kristja-nom očitno pokazal, da nima z volil-nimi spletkarijami prav nič op-ra-viti ter je pripustil, da je bila prepo-tentna, ohola in sleparska krščansko-socialna stranka na Dunaju popol-noma uničena. Tudi blagoslov naše-ga, pregorečega politično delujočega ljubljanskega vladike v imenu svete Trojice ni imel povoljnega uspeha.

«Vpliv čitanja političnih časopisov.

Iz Logatca se nam piše: Vsako tudi nepolitično društvo vpliva bla-godejno na naše priprosto ljudstvo,

Precej po prvem času s kakim priprostim kmečkim človekom na deželi spoznaš, da-li tvoj novi znanec čita novine ali knjige, da-li zahaja v družbo bolj izkušenih ljudi itd. Ves njegov nastop in vsaka beseda v pogovoru priča, ali je tak kmet politično poučen ali ne. Velik vpliv na politično mišljenje in prepričanje čitateljev političnih listov pa se je pokazal v našem okraju pri zadnjih državnoborskih volitvah. Pri prejšnjih volitvah na primer je dobil Gostinčar v neki občini našega okraja kar vse glasove, nasprotni kandidat pa niti deset ne. Sedaj 13. junija pa je bilo oddanih v istem kraju za Gostinčarja nekaj čez 100, za g. Sicherla pa 160 glasov. In vse to se je doseglo s pridnim čitanjem naprednih časopisov. Posnemanja vredno tudi drugod.

Paraziti med orožniki. Vsak stan ima svoje parazite, ki hoče izkoristiti svoje tovariše. In tako so se v poslednjem času pojavili tudi med orožniki paraziti, ki hočejo na stroške svojih tovarišev dobro živeti. Začel je namreč izhajati nemški list »Der Gendarm«, ki hoče baje braniti stanovske in državne interese, v resnici pa hoče delati edinole dobre kšefce. Izdalo se to tudi posebne vžigalice, takozvane »Gendarm-Zünder« — izdelovati pa hočejo še celo »Gendarmier feinsten Surrogat« — Feigenkaffee.

Protestni shod zaradi osebne dohodarine je mestni magistrat kot prva instanca obrtne oblasti, deželni zvezi kranjskih obrtnih zadrug, prepovedala, češ, da prirejanje takih shodov ne spada v delokrog zvezi. Če je ta sklep obrtne oblasti pravilen ali ne, to se bode dokazalo še po rešitvi ugovora zveze. Če so druge enake zveze smele take shode sklicati tako v Gradu in drugod, mislimo, da bi jih smela sklicati tudi zveza v Ljubljani. Imenovani shod se bode pa kljub tej prepovedi vršil, ker ga je nemudoma sklicalo »Slovensko obrtno društvo« pod svojo firmo. Dobra gradiva imamo dovolj nabrajanega in dolžnost ljubljanskih obrtnikov je, da se shoda, ki bode v ponedeljek, dne 24. t. m., ob 8. zvečer v dvorani »Mestnega doma«, polnoštevilno udeležijo. Shod, ki se vrši v interesu obrtnikov, mora biti od prizadetih krogov dobro obiskan, da s svojim obiskom protestirajo proti krivičnemu postopanju davčne administracije, ki se največkrat ne ozira na resnično napoved dohodkov in ki se ne ozira na temeljite napovedi. Zatorej obrtniki, vsi v ponedeljek na protestni shod v Mestni dom!

Katoliški dom v Mostah. »Sole bomo zidali! Solo bomo zidali!« so vpili klerikaleci in farbali Moščane. In res so sklenili zidati »prepotrebni Katoliški dom« na alkoholni podlagi s posebnimi sobicami, menda chambre separee. Postavili pa bodo ta lepi Katoliški dom zraven gostilne »Pri lipi« v Mostah. Ogled se je že vršil in kakor čujemo, bodo začeli graditi Katoliški dom še letos. Čuki in marinarije se že veselo nove zgradbe, otroci Moščanov pa bodo še nadalje brez šole.

Imenovanje. Računski oficijal pri kranjski deželni vladi Josip Skalar, adjunkt avstrijskih državnih železnice Ivan Hašič in računski oficijal višjega deželnega sodišča v Trstu Ivan Puha so imenovani za računske preglednike najvišjega računskega dvora.

Napredni mestni svetniki so storili potrebne korake za interminsterijalno konferenco dne 25. julija t. l.

Še enkrat »Slovenskim mecenatom.« Naš apel pod gorenjim naslovom je imel toliko uspeha, da se je odzval mlad slovenski pisatelj ter odobrivi poziv »kot veliko sproženo idejo« sam napisal nekaj okvir za opero »Krst pri Savici« v 4. dejanjih. — Prešernov umotvor se je, kolikor nam znano, dosedaj še dvakrat dramatisiral oziroma priredil za gledališke predstave; znani pesnik Penn je prikojil pesnitev za oder ter deželni poslanec za mesto Idrijo g. Engelbert Gangl v letu 1899, dramatisiral »Krst pri Savici«, kateri se nahaja v rokopisu pod št. 571 v arhivu deželnega gledališča v Ljubljani. Radi prireditve Penna glej Ant. Trstenjaka knjigo: »Slovensko gledališče« prigodom otvoritve novega poslopja leta 1892. Toliko smo hoteli navesti kot dopolnilo na že gori omenjeni poziv našim imovitim mecenatom in ljubiteljem slovenske dramske in glasbene umetnosti, ne v zadnji vrsti pa je apelirati na deželni zbor, koji je v neki seji leta 1869. na predlog poslanca dr. Valentina Zarnika razpisal nagrade po 500 — do 250 gld., za izvršne slovenske drame, opere operete itd. Ako bodo naši mlajši umetniki — in pesniki vedeli že v naprej, da bodo njihov naporni trud in tozadevne študije primerno poplačane, potem dobimo v kratkem času dober libreto za »Krst«, v katerem bode pesnik ustvaril za dosti »dejanja«, kojega baje je Prešernovem iz-

virniku pomanjkuje! Ako dobimo primeren libreto, se bode kmalu javil tudi glasbeni skladatelj. Dixi.

Nova iznajdba. Kakor se nam poroča, se je nekemu tukajšnjemu zasebniku, ki se je doslej s fotografiranjem pečal le za zabavo, posrečilo iznajti način fotografiranja, ki prekaša vse dosedanje na tem polju. Fotografiranje, t. j. od trenutka, ko se oseba fotografira, pa do takrat, ko dobi že izgotovljeno sliko, traja le pol minute. Če je lepo vreme, včasih še manj. Iznajdba je res nekaj posebnega. Patentirana še ni, pač pa bo izumitelj, ki v svoji skromnosti še neče s svojim imenom na dan, poskrbel potrebno, da dobi patent na njo. Ker je stvar izredno zanimiva in tudi važna ter dokazuje, da ima mali narod slovenski res veliko nadarjenih sinov, povrnemo se prihodnji teden še enkrat nanjo. Za danes poudarjamo le, da bi bila nova sramota za nas Slovence, če bi g. izumitelj ne našel med nami mecen, ki bi mu v doseg njegovega namena ne priskočil na pomoč, ampak bi se ta moral kot skraj vsi dosednji naši izumitelji obrniti v tujino. Bilo bi to znamenje nezdravih in zastrupljenih razmer v nas.

Edini pristno domači kavni pridelatek je Kolinska kavna primes. Kajti Kolinska tovarna v Ljubljani, ki to kavno primes izdeluje, je domače podjetje združenega našega trgovstva in sploh edina domača tovarna kavni primesi na celem našem jugu. Kolinska tovarna tega ne poudarja morda samo na papirju, temveč kaže predvsem v dejanjih. Pred kratkim je spet odštela 900 kron naši prekrizni družbi sv. Cirila in Metoda. Ze zato bi bila dolžnost vseh naših gospodinj, da kupujejo samo Kolinsko kavno primes. Tembolj pa je to njih dolžnost in v njih lastnem interesu, ker je Kolinska kavna primes najboljši kavni pridelatek, kar jih imamo. Nobena druga cikorija se ne more z njo meriti glede kakovosti. No, to vse je slovenskim gospodinjam že prav dobro znano, in zato vse kupujejo Kolinsko kavno primes. One vedo, da kupujejo pristno domače blago in obenem podpirajo s tem tudi našo družbo sv. Cirila in Metoda, vedo pa tudi, da kupujejo v resnici izvrstno blago in s tem koristijo same sebi, kajti le tisto blago je vredno denarja, ki se zanj izda, ki je res dobro. Ne moremo drugače, nego da Kolinsko kavno primes našim gospodinjam ponovno prav toplo priporočimo!

Strelna je užgala hišo posestnice Marije Šetina v Prebacevem pri Smedniku. Hiša je popolnoma pogorela. Ožgane so tudi strehe sosednih hiš, vendar se je posrečilo ognju na sosednih zadušiti, posebno ker je bil takrat hud nalič. Hiša Marije Šetina je bila zavarovana samo za 200 K.

Strelna. Nevihte so na dnevnem redu. Dne 19. t. m. popoldne okoli 3. ure pridrvi nevihta. Z vsa silo treščila kozolec posestnice Helene Perovšek v Paradišču pri Šmarji. Kozolec, z 12 štanti, poln žita in mrve, je popolnoma pogorel. Škoda se ceni na 5000 kron. Gori omenjena posestnica je za obžalovati, kajti spomladi ji je moža v gozdu ubilo pri podiranju dreves, a sedaj zopet ta nesreča.

Nezgode. Kolarskemu pomočniku G. Tandariču pri kolarskem mostu Janko Šiška je odtrgal stroj 2 prsta na levi roki. Delavci G. Kovač v tukajšnji tovarni za parkete pa vsled lastne ne previdnosti desni palec. Na žebeljarico V. Gašperšičevo v Kropi je padel žareč žebelj in jo težko poškodoval. Pri obiranju češenj je padla z drevesa posestnica Marija Kokalj v Zalogu pri Kranju in si zlomila desno roko. Malo pozneje pa je padla s češnje dekla Marija Aljančič in si zlomila levo roko.

Nepričakovan napad na »Slovensko planinsko društvo«. Piše se nam: Skoraj nismo hoteli verjeti, ko smo slišali vest, da hoče neka lovska družba povzročiti, da bi »Slovensko planinsko društvo« moralo zapreti vsa svoja pota, ki jih je z večletnim in z velikimi žrtvami priredilo iz Vrat na Kriz in Skrlatico. Ali niso člani te lovske družbe ugledni narodnjaki? Ali ne stoji v ozadju neki voditelj lova, ki ima hotel v Mojstrani in nemara pričakuje, da bo z zatovitvijo planinskih potov zvalil turiste v svoj hotel? Prosimo pojasnitve od slovenskega lovskega društva. Pozivljamo pa obenem »Slovensko planinsko društvo«, da ne zanemari takoj svojih dolžnosti, varovati promet v najdivnejšem slovenskem planinskem svetu. Pričakujemo pač od merodajnih faktorjev, zlasti od ugledne dovske občine, da ne dopusti, da se promet tujcev in turistov v tako važnih pokrajinah ovira vsled malenkostnih ozirov na nekatere lovce.

Kavali. Sestanek absolventov kmetijske šole na Grmu. Tovariši Sanci piše v Tržaškem listu sledeče: Vodstvo kmetijske šole na Grmu je pred tedni vsem nekdanjim učencem te šole razposlalo vabila k udeležbi sestanka, ki bo dne 20. avgusta t. l. na Grmu. v

prostorih zavoda. Sestanku ni namen le proslaviti petindvajsetletnice ustanovitve, oziroma premestitve šole iz Slapa na Grm, ampak tudi in to predvsem, obnoviti one vezi, ki naj bi družile nekdanje učence med seboj in šolo, pa ne le to, ampak tudi ustanovitve natančnega programa, kako delovati za povzdigo našega kmetijskega stanu. Z ozirom na to, je moje skromno mnenje, da bi bilo dobro, da se vsi bivši učenci grmske šole, bivajoči v posameznih krajih, sestanejo na razgovor, kaj bi bilo vse potrebno na sestanku predlagati in sklepati v doseg gori označenega smotra. Tako naj bi se sestali Istrijani vzhodne Istre v en kraj, otokov in Liburnije v drug kraj, Vipavci, Krasčevci, Notranjci, Gorenjci, Dolenjci, Goričani, Štajerci itd. vsak kraj za se, da se tako pripravijo razsežno in pripravno gradivo. Vsak kraj, oziroma skupina zase, naj sestavi odbor, oziroma odsek dveh do treh članov, ki naj izražen misli predmetno razdele in pripravijo za sestanek na Grmu. Na podlagi takega gradiva bomo zamogli potem na sestanku res kaj dobre ukreniti in urediti tako, da ne ostane le beseda ampak se tudi udeležiti. Tako torej tovariši iz Primorja. K temu moramo pripomniti, da v kolikor je nam znano, nima s tem sestankom vodstvo šole drugega namena, kot proslavitev petindvajsetletnice ustanovitve šole na Grmu. Toda mi absolventi pa porabimo to ugodno priliko ter združimo prijetno s koristnim. Naloga naša naj bode položiti ta dan temeljni kamen že dolgo zaželeni organizaciji slovenskih ekonomov, ki bi bila vevlačna ne samo za nas same, pač pa za ves kmetijski stan. Ker nam bo ta dan rešiti še marsikatero drugo važno vprašanje, tičeče se naših interesov, bilo bi res na mestu, da se vrše pred glavnim sestankom na Grmu, gori omenjeni sestanki v posameznih krajih, ki naj bi bili takorekoko predpriprava glavnemu sestanku. Eden takih sestankov vršil se bode dne 30. julija v Kamniku ob 9. dopoldne v gostilni pri Trpincu. Cenjeni tovariši iz ondotnih krajev, ki se za stvar zanimajo, naprošeni so, da se tega sestanka gotovo udeležijo. Tovariši v ostalih pokrajinah pa naj po možnosti tudi sklicujejo take sestanke, tako da bodo naša prizadevanja v resnici tudi kak uspeh imela. Cenjene liste pa, z ozirom na to, da bode naše prizadevanje čim uspešnejše, prosimo za ponatis teh vrstic. — Več bivših »Grmovcev«.

Odvetnik brez stanovanja. Kot gospod vseh gospodov je prišel v Črnomelj prvi odvetnik dr. Šturm. Takoj je skalil politične razmere, vmešal se v vsako stvar in nastopil tako, da smo se vsi čudili. Bil je kuhan in pečen pri našem slavnem županu Škubicu Matiji, s katerim sta hotela poklerikaliti ves Črnomelj naenkrat. Toda dr. Šturm se ni godilo boljše, kakor nekemu drugemu gospodu, ki je takoj po prihodu učil druge, kako se je obnašati v politično tako košljivem mestu Črnomlju, namesto da bi bil sam poslušal ljudi, ki so bili tam pred njim in ki so razmere bolje poznali. Iz same objektivnosti je hodil k županu, dokler mu niso dali razumeti, da je županu ljubše, če ne pride več v njegovo gostilno. Tudi z dr. Šturmom se je župan Škubic sprl. Dr. Šturm je šel v drugo gostilno, od tam iz istega vzroka v drugo in nazadnje ni zahajal v nobeno gostilno več v Črnomlju, marveč le še v uro daleč v Gradcu. Zdalj so ga pa tako siti vsi, tudi klerikaleci, da so mu odpovedali stanovanje in menda ne dobi v Črnomlju nobenega stanovanja več. Pravi, da se preseli v Metliko.

Lov za tatom koles Dne 15. julija je prišel 18letni Martin Dežman iz Družinske vasi v Novo mesto. V veži Kendove hiše je zagledal kolo gospo. Frana Kend, trgovca v Novem mestu in meni nič, tebi nič vzel ga je iz veže, vsedel se nanj in se odpeljal proti St. Petru. Ker so tatvino takoj opazili, so šli s kolesom za njim. Dežman je videl, da ne more s kolesom uiti in je vrgel kolo pri okrožni sodnji od sebe ter zbežal čez njive in vrtove na Seidlov travnik ob Krki, kjer je počenil za nek grm. Prišlo je za njim mnogo preganjalcev, pred katerimi je bežal na Ločensko cesto, od tam na novo cesto mimo nove gimnazije proti kolodvoru, preganjalci paš in na kolesih pa za njim. Onkraj Gerdešičeve vile je skočil s ceste v grmovje, ker ni mogel uiti kolesarjem, ter se skril v gozdu. Že so mislili, da ga ne bodo dobili in tudi za njegovo ime ne izvedeli. Toda deček je imel denar in ker vendar ni hotel oditi iz Novega mesta kar tako praznih rok, se je povrnil zvečer v Novo mesto in mirno pil pri Košaku. Tedaj pride tja okoli postave in ga povabi s seboj. Pravi, da ga zasleduje zaradi več izvršenih tatvin tudi že orožništvo v Beli cerkvi, kamor si menda ravno zaradi tega ni upal pobegniti iz Novega mesta. — Doma ni hotel delati in se je potepal okoli. Spomladi je ukradel očetu hranilno knjižico in dvignil na

njo 150 K ter ji ji zapravil. V Brezovčarjevem mlinu je ukradel vrečo pšenice, doma pa več mernikov pšenice in nekaj koruze ter prodal vse to nekemu posestniku za slepo ceno. Tudi svoji sestri, omoženi Mariji Seničar je pokradel in prodal nekaj žita. Posestniku Janku Kopini je vzel telico in jo skušal prodati. Spal je ponoči na kozolcih. Za prodano žito skupljeni denar je zapravil in zelo popival. V žitu je imel ležišča, kjer je ležal podnevi; imel je pa tudi skrivališča, kamor je čez dan skril ukradene stvari, ponoči pa jih je raznašal in razprodajal.

Oj to žganje! V soboto zvečer, dne 15. julija je šlo osem fantov iz Zabrđja, Golega vrha in Stare gore pri Mirni vasovati. Med njimi sta bila tudi bratranca Jože Bon in Janez Brinovec. Po vasovanju so šli v Brezovščino žganje pit. Izpili so dva litra močnega žganja in so bili močno pijani, posebno Brinovec, ki je napadel nekoga Sitarja. Bon je hotel nekaj miriti, pa je zadobil takoj dve rani z nožem. Brinovec je še vedno sitnosti stresal, zato ga je vrgel en fant tako ob tla, da se je poškodoval. Ko se je pobral, je pa skočil v Bona in ga usekal z odprtim nožem v levi komolec in na ustnico. Drugi dan sta se skupaj odpeljala oba sovražna sorodnika v bolnišnico. Časih so pili na Dolenjskem vino, zdaj poje pa tudi pri nas že žganje svojo zoperno in pogubno pesem.

V domovino je prišel razgrajat. Alojzij Terkaj je star šele 26 let, pa je videl že mnogo sveta. Doma je iz Herinje vasi pri Novem mestu, pa je šel že v mladosti v tujino. Največ je delal v renskih in vestfalskih rudokopih. Pred par meseci se je pa nenadoma vrnil v domovino in stopil v službo Jakšeta v Novem mestu kot razvaževalec sodavice in pokalie. V nedeljo, dne 16. julija pa je obdržal nekaj kupnine za prodano blago zase in jo zapil. Jakše ga je raditega okregal, Terkaj pa je skočil kar v njega in bi ga bil pretepel, če bi ga ne bil branil drug hlapec. Jakše je zbežal iz delavnice na svoj dom v drugem koncu mesta. Terkaj je prišel za njim v Jakšetovo gostilno in začel po gostilni razgrajati in preklinjati. Poslali so po domačega hlapca Medleta, da ga iztirja iz gostilne, v kateri je bilo polno ljudi. Terkaj pa je treščil hlapca ob tla. Poklicali so stražnika, toda, ko ta vstopi v gostilno, že skoči Terkaj v njega. Pride na pomoč drugi stražnik, pa ga oba s hlapcem vred niso mogli ukleniti. Med uklepanjem je odgriznil Terkaj Jakšetovu hlapcu Medletu kos desne roke na gornji strani zadaj za prsti; pa tudi stražniku Muhviču je odgriznil skoraj prst na desni roki. Prišlo je na pomoč več orožnikov, ki so ga s pomočjo obeh stražnikov in obeh domačih hlapcev komaj ukrotili. Zvezali so ga na rokah in nogah in ga še povili, pa je še z zvezanimi rokama tolkel proti stražnikom in orožnikom. Ker ni hotel iti sam nikamor, so ga zanesli na cizo in ga odvedli v občinski zapor, odtod pa k sodišču, kjer bo imel čas in priliko, razmišljati o postavnem varstvu naše javne straže.

Cirkus Strassburger je v snočni gala predstavi pokazal, da se lahko kosa z vsemi podobnimi podjetji na kontinentu. Večkrat so se omenjale že vrline posameznih igralcev in izborna elegantna dresura živali. Zadoštuje torej, če omenimo le-to, da je bil snočni spored nekaj izveček vsega najboljšega programa, ki ga je imel ravnatelj do sedaj na sporedih. Videli smo, da se je celo osebje zelo potrudilo in da so bili igralci v vsakem oziru res pridni. Bil pa je tudi cirkus popolnoma razprodan. Posebno odobravalo pa je občinstvo gospo ravnateljico z dresiranimi sloni in konjem, skupine proste konjske dresure, jahalna šola, ki jo je jahal gospod Kossmy, dresirani morski Levi g. Wintra, in dobro vzprizorjen serpentinški ples. Tudi telovadci in trije žokeji so želi obilo priznanja. Cirkus ostane iz Ljubljani še danes in jutri. Obkrat ima popoldanske predstave ob 4. Danes zvečer je predzadnja poslovilna predstava, pri kateri je spored sestavljen iz točk, ki so v dosedanjih predstavah najbolj ugajale občinstvu.

Elektrodiograf »Ideal«. Pozor! Ob ugodnem vremenu bo poslednja večerna predstava ob 9. na velikem vrtu. Spored za soboto 22., nedeljo 23. in ponedeljek 24. julija: Potovanje po Ogrskem. (Naraven posnetek.) Lopata. (Komično.) Bonifacij VIII. (Prekrasna drama v barvah.) Pobegli avtomobil. (Komično.) Boj plamenom! (Naraven posnetek.) Sugeštija poljuba. (Jako komičen prizor, igra Prince.) Ta spored je oblastveno odoben in je torej pristopen šolski mladini. Dodatek k večernemu sporedu od 7. do pol 9. in od pol 9. do 10., ob ugodnem vremenu zadnja predstava na vrtu. Orožje ljubezni. Vsak ponedeljek, sredo in petek igra ob vsakem vremenu oddelek Slovenske Filharmonije od 8. naprej na vrtu ali v dvorani.

Spletke papeža Bonifacija VIII., vzprizorjene v lepi kinematografski drami, se predstavljajo od danes do torka zvečer v kinematografu »Ideal«. Drama je aktualna in nam jasno kaže takratne gnile razmere v vodstvu katoliške cerkve. Papež je postal ljubosumen na svojo nečakinjo Giovannelli in je spodil iz dvora njenega ljubimca Sciarro. Med tem se je zapletel v vojno s Filipom Lepim, ki je poslal proti njemu Viljema Nogaretskega z močno vojsko. Viljem ga je premagal in ujel papeža s pomočjo spodenega ljubimca Sciarro. Bonifacij je že obupal v ječi in se hotel usmrtiti z gladom. Vendar si je pridobil končno z različnimi spletkami zopet svojo nečakinjo, po pregovoru, da je pozabila svojega ljubimca Sciarro, vzburla nevedno ljudstvo, ki je zopet oprostilo vjetega papeža.

Ukradeni prstani. V noči od 19. na 20. julij sta bila iz pritličnega okna ukradena neki gospe iz Ljubljane, ki je s svojo družino na letovišču na Čermocu pri Brezjah, dva zlata poročna prstana, vredna 40 K. Na enem teh prstanov je na znotranji strani gravirano: »M. J. 7./VII. 1896«, na drugem pa: »V. J. 7./VII. 1896.« Komurkoli bi se ta dva prstana ponujala na prodaj se prosi, da bi dotičnega človeka izročil policiji, ali pa najbližji orožniški postaji, in da bi obvestil o tem gospo Ano Kral, hišno posestnico na Čermcu, pošta Radovljica.

Kolo ukradeni. Predvečerašnjem je bilo iz dvorišča mestnega magistrata ukradeni črno plesano kolo »Preciozaz«. Kolo je prostega teka, ima na kolesih rdeče črte, rjavi držali in je vredno sto kron.

Kolo poveril. Pred nekaj dnevi je dal nek zidarski pomočnik brezposelnemu ključavničarju Ivanu Zajcu 200 K vredno kolo v popravilo. Zajc je kolo popravil ter se z njim neznano kam odpeljal.

Izgubljeno in najdeno. Nek učitelj je izgubil mapo, v kateri so razne listine. Najditelj naj jo odda na osrednji policijski stražnici. Učiteljica gdca. Marta Jevnikar je izgubila lorguon iz želvne kosti, vreden 20 kron. Hlapec Alojzij Jaklič je izgubil prejemno knjižico pivovarne »Union«. Gdca. Julka Friedländer je izgubila sivo bluzo. Zivnozdravnikova soproga ga. Ivana Šlegel je izgubila črno usnjato torbico, v kateri je imela črno denarnico s svoto 35 K. Našel je krojaški pomočnik Franc Brajdih prejemno knjižico za pivov.

Slovenske Filharmonije oddelek koncertira v ponedeljek pri večernih predstavah elektrodiografa »Ideal« od 8. naprej na vrtu ali v dvorani hotela »Malič«.

Narodna obramba.

Družbi sv. Cirila in Metoda je poslal g. Jos. Hergouth v imenu slovenskih učiteljskih abiturientov 36 K 76 v s prijaznim poročilom: »Na sklepnem komersu smo se spomnili tudi na Te, mila nam družba. Sprejmi naše darilce v dokaz, da cenimo Tvoje delovanje in da čutimo s Teboj v Tvojih veseljih in žalostnih trenutkih!« — Hvala iskrena!

G. Hinko Kobi, postajenačelnik, Nemenj v Bohinju, je poslal C. M. družbi 7 K, nabranih na ženitovanju g. Janka Ulčarja in Marjetice Skrlatnikove v Gorici. Hvala! Komers poslovilni in družilni bodi vselej tudi v spominu in v korist naši družbi sv. Cirila in Metoda!

Družbi sv. Cirila in Metoda je daroval »nekdo« 2 K mesto vstopnine v cirkus. Hvala! — Položiti dar družbi sv. Cirila in Metoda na altar naj bi bilo darovalec v večji užitek, kakor naslada ob gledanju jahalcev in jahalk v cirkusih.

Uradno osebje mestne hranilnice ljubljanske ima nabiralnik C. M. družbe, ki je odlikovan z družbeno diplomom; rodoljubnim gg. uradnikom pa je pridobil pokroviteljske pravice. Živeli najnovejši pokrovitelji!

Šentjakobsko - trnovska moška podružnica družbe sv. Cirila in Metoda je imela v četrtek zvečer v gostilni Dražil na Rimski cesti letošnji redni občni zbor, ki ni bil posebno dobro obiskan. Ker je predsednik, gospod okrajni glavar Lapajne, zaradi boleznj odstopil med letom, je vodil zborovanje podpredsednik g. Šem e. Ker je istotako tajnik g. Stanko J e s e n k o v s l e d p r e o b i l i h d r u g i h o p r a v i l m e d l e t o m o d s t o p i l, p o d a l j e t a j n i š k o p o r o č i l o n j e g o v n a m e s t n i k g o s p o d S m o l e P o d r u ž n i c a j e p r i r e d i l a M a r t i n o v v e č e r i n J u r j e v a n j e n a G r a d u s k u p n o s š e n t p e t e r s k i m a p o d r u ž n i c a m a. P r i o b o j e m s o s t r e g l e r o d o l j u b n e g o s p e i n g o s p o d i č n e i z t r n o v s k e g a i n š e n t j a k o b s k e g a o k r a j a. P o d r u ž n i c i n i o d b o r n i k i s o s a m i p o b i r a l i č l a n a r i n o i n o s k r b o v a l i v s e n a b i r a l n i k e v o k r a j u. P o r o č i l o j e b i l o s p r e j e t o z o d o b r a v a n j e m i n s e j e o m e n j e n i m s o d e l o v a l k a m i z r e k l a z a h v a l a t u d i o b n e g o z b o r a. K e r j e b i l b l a g r a j n i k, g. F r a n j o T r t n i k, v s l e d z a v r a j l j e n j a z a d r z a n u d e l e ž i t i s e z b o r o v a n j a, p o r o č a l j e o d n a r n e m s t a n j u n j e g o v n a m e s t n i k g. R o d e. —

Vseh dohodkov je bilo 1424 K 94 v, stroškov pa 23 K 9 Ovin. Glavni družbi se je odposlalo 1000 K, ostalek je naložen na hranilni knjižnici Mestne hranilnice. Martinov, večer je dal čistega 107 K 04 v, Jurjevanje pa vsled slabega vremena le 239 K 74 v. Podružnica ima 12 pokroviteljev, 20 ustanovnikov in 195 letnikov. Ker je v šentjakobskem in trnovskem okraju nad 1000 narodno naprednih volitev, je razvidno, da niti vsak peti izmed njih ni podružnični član. Ker sta preglednika, gg. Rötthel in Koppitar našla v redu račune, se je poročilo odobrilo. Pri sledečih volitvah je bil izvoljen za predsednika gospod Hinko Franzl, za podpredsednika o. Valentin Vončina, za tajnika g. Ivan Zirkelbach, za njega namestnika g. Fran Kovač, blagajnik je g. Trtnik, njegov namestnik g. Matija Rode, ostali odobrnik pa so gg.: Andlovie Franc, Buchar Anton, Kozina Pavel, Lapajne Stefan, Anton Pogachnik, Smole Jakob, Seme Anton. Delegati za glavno skupščino so bili izvoljeni sledeči gg.: Lapajne, Rode, Smole, Vončina. Nato se je vnela precej ostra debata glede pobiranja članarine, a so se končno duhovi pomirili, da ostane pri sedanjem, da pobirajo članarino odborniki, ki imajo pri tem večkrat pokazati upravnostno potrpljenje, ker je veliko takih in sicer premožnih rodoljubov, ki tišči letni dve kroni dajo šele po kaki trikratni prošnji od sebe.

Društvena naznanila.

Sokol I. naznaja, da se udeležijo korporativno v kroju javne telovadbe br. društva Sokol II., katero ta priredi v Hribarjevem gaju dne 23. t. m. Zbirališče ob pol 3. popoldne pred društveno sobo v Ilirski ulici št. 22. Odhod točno ob 3/4 na 3 s trobentaškim zborom na čelu. Bratje, udeležite se polnostevlino!

Moravsko pevsko društvo priredi dne 20. avgusta t. l. ob priliki društvene 20-letnice v prijaznih Moravčah veliko pevsko slavnost združeno z 10letnico gasilnega društva. Obenem se vrši otvoritev »Zadružnega doma«, ki je kras moravskega trga. Vsa bratska društva in vsi, ki čutite v sebi narodno zavest, prihitite ta dan v Moravče. Tako bo naše napredno društvo pokazalo, da ni osamljeno, da živi v bratstvu naprednih društev, da dela za napredek in narod. S tem, da pridete v obilnem številu, hočemo pokazati našim klerikalnim nasprotnikom, da bodo tudi Moravčanom in naši lepi dolini vedno lepše sijali dnevi zavednosti.

Prosveta.

Dramatično šolo za gospe in gospodične otvori s 1. avgustom igralka ga. Avgusta Danilova. Poduk bo brezplačen, razdeljen v dva oddelka. Sprejme se vsaka dama, ki ima veselje do gledališke umetnosti. Vpisovanje je v nedeljo, 23. t. m. cel dan, nadalje vsak dan od 7. do pol 9. zvečer. Vsprejem se vrši Križevniške ulice št. 6. II. Šola bo trajala do spomladi. Podučevala bo ga. Avgusta Danilova sama.

Umetnost.

Umetniški razstavi. Pomladanska razstava v paviljonu R. Jakopiča se zaključuje v nedeljo, 23. t. m. ob 6. zvečer. Prodaje so se sledeče slike: R. Marčič: »Adrija«, I. Vavpotič: »Bone in v maju«, S. Magolič: »Iz stare Ljubljane«. V nedeljo 16. t. m. je obiskal ravnatelj moderne galerije na Dunaju, g. dr. F. Dönnhoff, blejsko razstavo in v ponedeljek 17. t. m. ljubljansko ter se o obeh prireditvah jako pohvalno izrazil. Po njegovem posredovanju bo nakupilo ministrstvo za pouk in bogočastje nekaj umotvorov.

Književnost.

»Slovenski Sokol« ima v št. 6 naslednjo vsebino: 1. Krepimo svojo mladino. 2. Telovadne igre. 3. Iz slovenskega Sokolstva. 4. Vestnik slovenskega Sokolstva. 5. Raznoterosti.

Razne stvari.

* Velike goljufije pri zavarovalnih družbah. Iz Londona poročajo, da so te dni zaprli v Filadelfiji tri ravnatelje raznih zavarovalnic in sicer Belattija, Weinburga in Malšika, ki so vsi goljufali v škodo teh zavarovalnic. Skupno škodo cenijo na 30 milijonov kron.

* Deček, morilec. Iz Hamburga poročajo, da je 13letni učenec Hoffmann iz Altrahstädt priznal, da je umoril 15letno služkinjo Zireh. Hoffmann je bil znan kot pretepač in je tudi grozil otrokom ter jih pretepal. Služkinja Zireh je morala večkrat skriti njenemu varstvu izročenega otroka pred Hoffmannovo surovostjo, kar je tega tako jezilo, da jo je sklenil umoriti. Počakal jo je in ji zasadi nož v vrat, tako da je bila deklica takoj mrtva.

* **Izza časa bosanske okupacije.** Pred zagrebškim sodiščem se je začela včeraj obravnava proti Savi Dragoviću, ki je obtožen zaradi roparskega umora. V svojem zagovoru pravi Dragović, da ni bil nikdar v preiskavi in da ga dolže Turki roparskega umora samo zato, ker je bil leta 1878. proti njim zelo strog. Priče, sin umorjenega Nure Halzafidica in mohamedanec Mulašić izpovesta odločno, da spoznata v obtoženem prav dobro morila. Generalmajor v p. pl. Hallavanya iz Gradca izpove, da se ne spominja prav nič na Dragovića. Pred 33 leti je vdril Dragović, ki je bil takrat četovodja, v Maglaju v hišo mohamedanca Mulašića. Umoril je gospodinjo in si prisvojil par sto cekinov. Umorjena je bila mati znanega hrvaškega pisatelja Edhema Mulašića iz Sarajeva, ki je opisal ta dogodek tudi v zelo razširjeni noveli. Kmalu po tem napadu je Dragušić izginil in vojaške oblasti so ga imele zapisanega kot dezerterja in roparskega morilca. Dragušić je mislil, da je ta dogodek že pozabljen in se je obrnil pred kratkim na vojaške oblasti za spričevalo o lepem vedenju, da dobi civilno službo. Takrat so ga takoj prijeli in sedaj stoji sivolasi, 60-letni zločinec pred sodnijo.

* **Obdačenje američanskih milijonarjev.** Mnogo američanskih milijonarjev se je pritožilo zaradi prevelike obremenitve z davki ter izjavilo, da bodo pod takimi pogoji zapustili Ameriko. Rockefeller se bori proti obdačenju svojega letovišča v Clevelandu z vsoto 6 milijonov dolarjev in milijonar Clark se pritožuje, da je davek 3 1/2 milijonov dolarjev za njegove bakrene rudnike več kot za polovico prevelik.

* **Argentinsko meso.** Weisskirchner, katerega dolžijo nekateri pristaši krščanskosocialne stranke, da je sodeloval pri tajni pogodbi z Ogrsko glede uvoza argentinskega mesa, se skuša sedaj priti in pripoveduje v nekem pismu, da je to pogodbo sklenilo leta 1867. ministrstvo Beck in da je moralo ministrstvo Bienenroth to perfektno pogodbo respektirati. V ponedeljek namerava provizorično vodstvo dunajske krščanskosocialne stranke sklicati veliki shod, na katerem bodo nastopali kot govorniki dr. Neumayer, dr. Weisskirchner in dr. Pattai. Tajna pogodba med Avstrijo in Ogrsko pa je bila sklenjena oziroma dopolnjena leta 1907. in je Korytovski, tedanji finančni minister, zbornici že razjasnil nekačere točke.

* **Svinjarji.** Kakor poročajo iz Pisette je bil od tamošnjega okrožnega sodišča obsojen 60letni učitelj Ernesto zaradi navedenih zločinov na učenkah na 2 in pol leta težke ječe. Dokazali so mu dvanajst zločinov na deklicah. — Na Dunaju je zvalil mestni pometać neko 5letno deklico na samotni kraj in izvršil potem na otroku navedeni zločin. Pometaća so zaprli, deklico pa so oddali v bolnišnico. — Iz Mannheim poročajo, da je bil major tamošnjega gardnega polka Helmut pl. Blücker od okrožnega sodišča zaradi navedenega zločina obsojen na 6 mesecev težke ječe. Usoda slovečih imen na Nemškem!

* **Rodbinska drama.** Predvčerajšnjem je peljal potnik Eberhardt v Bernu svoje 3 otroke v gozd in ustrelil dva otroke v hipni blaznosti. Tretji otrok je zbežal in poklical na pomoč policijo, ki je takoj začela iskati nesrečnega potnika. Našla ga je mrtvega doma, kamor je bil pohitel, da usmrti tudi svojo odraslo hčerko.

* **Inženir Richter.** Kakor poročajo nemški listi, dementirajo grške oblasti vest, da bi bil inženir Richter živ, ki so ga roparske čete ugrabile, na grških tleh. Grška vlada je mnenja, da so roparji Richterja že umorili, ker so morali predolgo čakati na odkupnino.

* **Ženitovanjško darilo 6 milijonov kron.** Češki listi poročajo, da je sklenil cesar podariti nevesti nadvojvode Karla Fran Josipa, princezi Ziti, grad Brandis na Labi, ki je sedaj last nadvojvode Ludvika Salvatorja. Grad bo kupil cesar od nadvojvode za šest milijonov kron.

* **Streli na zrakoplov.** Po mednarodnem pravu je tudi zrak nad posameznimi državami izključna last teh držav in države skušajo tudi v tem oziru varovati svoje meje, da ne dopuste prekoračenja mej v zrakoplovih. Nasprotno pa zrakoplovi niso še tako popolni, da bi tu in tam, če jih zagrabijo večer, ne kršili tega nenarodnega principa. Tako je preplul neki ruski balon pri Lohemi nemško mejo. Nemška mejna straža, ko je imela za take slučaje stroga navodila, je začela streljati na balon in usul se je prav dež svinčen proti zrakoplovu. Balon pa je plaval previsoko, tako da ga kroglo niso zadele in kmalu izginil vojakom izpred oči. Sedaj se je obrnila Nemčija diplomatskim putem na Rusijo zaradi kršenja meje.

* **Zivi pokopani.** Lani v oktobru bi se moral vršiti v Milanu pogreb neke mlade žene. Krsta je bila že v hiši, došli so tudi pogrebelci, soproga pa, ki je sedel poleg mrtvaškega odra jokajoč, jim je zabranil vstop v sobo. Pogrebelci so majali z glavami in si kazali s prstom na čelo. Med tem pa je dozdevna mrtva žena odprla oči, živela je; naj bi se ne obotavljali pogrebelci, pa bi bila mrtva pokopana. Toda niso se vsi slučajni tako srečno iztekli. Jeseni preteklo leto so odprli v Yungstownu v Ameriki grob nekega mladega dekleta, ki so jo pokopali pred par dnevi. Ko so dvignili pokrov krste, so spoznali, da je nesrečnica umrla komaj par minut prej preden so jo izkopali. — Prste je imela vse krvave in videlo se je, kako se je morala braniti v svojem obupu, da bi razbila pokrov krste. Enako se je tudi zgodilo s soprogo znanega rimskega športmana grofa Bennicelli. Po šestih mesecih so odprli grob. Žena si je v krsti v smrtnem strahu pulila lase, udje so bili vsi zviti, kakor da bi se trudili, dvigniti pokrov krste. Nek francoski pisatelj pa pripoveduje o groznem dogodku, ki se je zgodil v Baltimoru. Tri leta po pokopu je pustil neki soprogo odpreti podzemeljsko grobnico, v kateri je bila krsta zazidana. Ko so vstopili v grobnico, je padel na tla ropotaje v obleko zaviti okostnjak. Bile so kosti žene, kateri se je posrečilo razbiti pokrov krste in ki je potem hotela priklicati ljudi na pomoč s tem, da je z nekim lesom tolkla ob zid grobnice. Trpeti je morala gotovo dolge dneve, preden so ji pošle moči in jo je dohitela smrt.

Telefonska in brzojavna poročila.

Nadaljno kršenje ljubljanske avtonomije.

Dunaj, 22. julija. Iz krogov ljubljanske deputacije, ki je intervenirala zaradi nečuvnega odloka kranjske deželne vlade, ki priznava nameravani pritožbi dr. Pegana odločilno moč, smo dobili sledečo brzojavko: Včeraj, ko je zapustila deputacija notranjega ministra, ter poklical ta k sebi dr. Susteršiča ter mu obljubil, da pritožbe ljubljanske napredne stranke ne bo upošteval, ter da bo priznal veljavnost sklepa deželne vlade, ki daje nameravani pritožbi odločilno moč.

Aehrenthal na dopustu.

Dunaj, 22. julija. Zunanji minister grof Aehrenthal je nastopil danes 6 tedenski dopust.

Državni proračun.

Dunaj, 22. julija. Vlada je danes predložila državnemu zboru predlog o državnem proračunu za l. 1911, kar je sicer njena dolžnost, pač pa v resnici sama formaliteta, ker je državni proračun po § 14. že dovoljen. Proračun izkazuje 2.881.709.143 K potrebeščin in 2.881.758.772 K prikritja. Ima tedaj prebitka 49.629 K.

Za poštne uradnike.

Dunaj, 22. julija. Snoči je bil v zbornici rotovža velik shod avstrijskih poštinih in brzojavnih nastavljenec, katerega se je udeležilo tudi več poslancev. Shod je sklenil izročiti poslanski zbornici memorandum, ki zahteva nujno zboljšanje plačilnih in gmočnih razmer poštinih uslužbenec.

Nediscipliniranost čeških poslancev.

Praga, 22. julija. Praški listi se bavijo z včerajšnjim glasovanjem v zbornici, kjer se je posrečilo spraviti kot prvo točko na dnevni red bančno predlogo. Češki listi pravijo, da je bilo to mogoče le zaradi tega, ker je bilo odsotnih 36 čeških poslancev. Listi to odsotnost ostro kritizirajo, ter jo imenujejo nečuvno kršenje discipline od strani čeških vrst. Prvič se je zgodilo, da je sedaj podlegla češka politika. Zlasti hudo napadala češke poslance, »Samostatnost« in »Narodny Politika«.

Klerikalni požigalec.

Olomue, 22. julija. Napredni list »Pozor« prinaša vest, da je pogorelo posvetno poslanca Pokornega. Zažgali so klerikalec iz političnega sovražstva, ker je bil Pokorni izvoljen kot protikandidat klerikalca patra Šrameka.

Obstrukcija v ogrski zbornici.

Budimpešta, 22. julija. Ostra obstrukcija v ogrski zbornici je vplivala na vlado tako, da se že bavi s vprašanjem, ali ne kaže državni zbor poslati na počitnice. Opozicija izjavlja, da si pridržuje tudi v tem slučaju nadaljevanje obstrukcije za jesen.

Argentinsko meso.

Budimpešta, 22. julija. Avstrijska vlada se je obrnila brzojavno na ogrsko vlado, da dovoli ta uvoz 800 ton argentinskega mesa. Zahtevala je takojšen odgovor; ogrska vlada pa je odgovorila, da ne more takoj odgovoriti, mora izročiti prošnjo ministru.

stresemu svetlu, ki pa se sestane šele v torek.

Smrt bivšega ministra.

Budimpešta, 22. julija. Bivši honvedski minister Jekelfalussy je danes zjutraj po daljši bolezni umrl.

Potres.

Kečkemet, 22. julija. Danes ob pol 2. zjutraj je bil tu zopet hud potres. Prebivalstva se je lotila panika in so ljudje trumoma bežali na prosto. Škode potres ni napravil. En sunek so čutili tudi danes ob 6. uri zjutraj.

Gledališče zgorelo.

Rim, 22. julija. V južnoitalijanskem mestu Barry je zgorelo med predstavo gledališče. Ljudje so se mogli še vsi pravočasno rešiti Gledališče je zgorelo do tal.

Ponesrečena zrakoplovka.

Pariz, 22. julija. Na vzletnem polju »Etampes« se je ponesrečila včeraj prva zrakoplovka, 35letna Moore. Padla je z višine 150 m in je bila na mestu mrtva.

Kolera v Rusiji.

Petrograd, 22. julija. Ruska vlada je proglasila mesto in gubernijo Nikolajevsko kot okuženo s kolero. Novi angleški poslanik v Črni gori.

London, 22. julija. Za novega angleškega poslanika na Cetinju je imenovan grof de Sallis.

Rusija in Kitajska.

Berolin, 22. julija. »Vossische Ztg.« poroča iz Petrograda, da se je bivši predsednik ruske dume, Gučkov, vrnil s svojega potovanja na Daljni Vzhod ter poročal, da stoji Kitajska neposredno pred revolucijo. Na Kitajskem se širi sovražstvo proti vladajoči dinastiji. Rusko-kitajsko razmerje baje ni tako, da bi bilo treba v doglednem času računati na vojno, kakor so to trdili še pred kratkem nekateri listi.

Maroko.

London, 22. julija. Angleški zakladni komornik (finančni minister) lord George je izjavil, da stoji Angleška v maroškem vprašanju slej ko prej na mirovnem stališču, in da je Angleška pripravljena mnogo žrtvovati za evropski mir. Če pa bodo zaleteli angleški življenjski interesi, potem tudi Angleška ne bo trenutno pomišljala eventualno z oboroženo silo poseči vmes.

Pariz, 22. julija. Nemško - francoska pogajanja o maroškem vprašanju se po zatrditvi francoske vlade zavlačujejo od nemške strani, ker stavi Nemčija pretirane zahteve.

Gospodarstvo.

— **Subskripcija novih delnic ljubljanske kreditne banke.** Kakor se nam poroča iz zanesljivega vira, je zanimanje za subskripcijo novih delnic ljubljanske kreditne banke jako veliko in je od 7500 delnic, ki so subskribentom na razpolago, že več kot 3/4 vpisanih. Ker poteče subskripcijski rok že z 31. t. m., opozarjamo ponovno p. t. čitatelje na ugodne pogoje te emisije in priporočamo pred vsem imeteljem starih delnic posluževati se opcijske pravice. Starim delničarjem se oddajajo nove delnice po kurzu K 420.—, novim pa po K 445.—. Ako se upošteva 7% dividenda lanskega leta, je obrestovanje novih delnic več 6%, radi česar priporočamo te delnice za uspešno nalaženje denarja. V interesu slovenske javnosti je, da ostane kar največje število delnic tega cvetočega zavoda v domačih rokah in pozivamo naše finančne in trgovske kroge, da ne zamudijo ugodne prilike.

— **Perutnarsko razstavo** priredi letos na jesen odbor v Ljubljani, na kar opozarjamo že sedaj vse ljubitelje perutnine. Kdor se hoče razstave udeležiti, naj se prijavi nadučitelju Zupanu v Dolskem p. Dol, ki daje vsa potrebna pojasnila. Dolenjci se lahko obrnejo v tej zadevi do odborovega načelnika g. ravnatelja V. Rohrmanna na Grmu. Lanska razstava v Kandiji se je tako izborna obnesla, da je presenetila odbor sam, v središču bo izpadla gotovo še lepše. Dohodki iz perutninarstva so v naši deželi ogromni, pa se dajo z umno rejo še izdatno zvišati. Vse vnete perutnarje, zlasti gospodinje, vabi odbor k pristopanju v zadrugo, ker so stroški tako majhni, da jih zmore vsakdo. Pristopnina in delež znaša 3 K. Kdor želi pristopiti, naj prijavi pristop nadučitelju Zupanu v Dolskem in naj obenem vpošlje znesek 3 K.

Iz Krškega. Ker je kuga na gobcu in parklji v tukajšnji občini ponehala, se vrši živinski in kramarski semenj v Leskovcu dne 26. julija t. l. Nadalje se vrši mesečni živinski semenj v Krškem prvo sredo v mesecu avgustu, to je dne 2. avgusta.

Naprednjaki, prispevajte za Narodni sklad!

Poziv!

Slovenska sokolska vrsta vrača se zmagoslavno iz Turina.

V mednarodni tekmi, v najhujšem boju s telovadci prvih kulturnih narodov, izvojevala je častno zmago in proslavila ime našega malega slovenskega naroda.

To je vspeh vstrajnega, smotrenega in čez vse napornega dela.

Zaeno je pa pojav največje požrtvovalnosti, ker so šli vračajoči se zmagovalci na svoje stroške v tujino proslaviti ime našega millega naroda.

Vračajočim se zmagovalcem hite nasproti naša hvaležna srca — pokažimo jim pa svojo hvaležnost in priznanje tudi dejansko. Ustanovimo našemu vzornemu Sokolstvu

„Sokolski tekmovalni sklad“

ki naj bode našemu Sokolstvu opora na ostro začrtanem potu do novih zmag in — prvenstva.

Slovenci! Obrčamo se do Vas s pozivom, da pokažete s prispevki za „Sokolski tekmovalni sklad“, da veste ceniti moč sokolske ideje in važnost resnega sokolskega dela.

Sokolski ideji naklonjene liste prosimo za ponatis tega poziva.

V Ljubljani, dne 17. maja 1911.

Dr. Ivan Tavčar.

Dr. Karel Triller. Dr. Alojzij Kokalj.

Upravištvu „Slov. Naroda“ je pripravljeno sprejemati prispevke za „Sokolski tekmovalni sklad“.

Upravištvu.

Darila.

Upravištvu naših listov so poslali za: „Ciril-Metodovo družbo“ »Nekdo« za vzorec Bončarjeve »1 kronske klobase« 1 K, abiturijenti slovenske trgovske šole v Ljubljani na Kongresnem trgu 20 K in 10 knjig (novele in po-vesti in »Regimente« v Ljubljani 2 K. — Skupaj 23 K. — Živeli nabiralci in darovalci!

Vabilo na naročbo.

Slavno p. n. občinstvo vladno vabimo na novo naročbo, stare p. n. naročnike pa, katerim je potekla konec meseca naročnina, prosimo, da jo o pravem času ponove, da pošiljanje ne preneha in da dobe vse številke.

„SLOVENSKI NAROD“

velja v Ljubljani na dom dostavljen:

Vse leto . . . K 24.— | Četrta leta . . . K 6.—
Pol leta . . . 12.— | En mesec . . . 2.—
V upravištvu prejemam na mesec K 1-90.

S pošiljanjem po pošti v Avstriji velja:

Vse leto . . . K 25.— | Četrta leta . . . K 6-50
Pol leta . . . 13.— | En mesec . . . 2-30
Za Nemčijo vse leto 28 K. Za Ameriko in druge dežele vse leto 30 K.

Naroča se lahko z vsakim dnevom, a hratu se mora poslati tudi naročnina, drugače se ne oziramo na dotično naročilo.

Pri reklamacijah naj se navede vedno dan zadnjega plačila naročnine.

List se ustavlja 10. dan po poteku naročnine brez ozira vsakemu, kdor je ne vpošlje o pravem času.

Upravištvu „Slovenskega Naroda“

Kazensko-pravni red

z dne 23. maja 1873 štev. 119 državnega zakonika z dodatim

zvišitvenim propisom

in drugim zakoni in ukazi kazenskih postopkov zadeva-jočimi.

Trdo vezan 5 K 00 v., po pošti 5 K 80 v.

Narodna knjigarna v Ljubljani.

Dijaško podporno društvo „Radogoj“.

Zadnji termin za vlaganje prošnje je 15. avgust. Abiturientje naj prilože prošnjo maturitetno in ubožno spričevalo, iz katerega naj bo jasno razvidno premoženjsko stanje prosilčeve, oz. njegovih staršev, visokošolske naj pa priloži prošnjam spričevala o prestopu izpitu, oz. kolokvijska spričevala in ubožni list. Na prošnje, ki ne bodo imele teh prilog, se odbor ne bo oziral. — Opozorjamo gg. visokošolce in abituriente, da je letošnje društveno denarno stanje zelo neugodno. Število podpor družstev se je namreč letos zelo skrčilo; naravna posledica temu bo, da tudi društvo ne bo moglo dati toliko podpor, kakor v preteklem letu. Apeli na občinstvo, denarne zavode, občinske zastope itd. so ostali večinoma glas vpijočega v puščavi. Prosilcev vsako leto več, denarnih prispevkov vedno manj! Kako bi bilo mogoče dvigniti prispevke družstvu?

Odbor je storil v tem oziru, kolikor je mogel, vspehi so bili majhni. Mislimo, da ne preostaja drugega, nego da pomaga dijaštvo samo družstvu pri nabiranju podpor. To bi bila lepa, hvaležna in prav koristna naloga visokošolcev in abiturientov v počitnicah. Dijaštvo naj ne zahteva samo od podpornega društva, temveč naj tudi dejansko pomaga družstvu pri nabiranju prispevkov. Abiturienti in visokošolci! nabirajte prispevke za „Radogoj“ pri privatnih osebah, prireja družstvu v korist veselice, igre itd.; le na ta način se bo dalo najpotrebnejšim dijakom pomagati toliko, da nadaljujejo, oz. končajo svoj visokošolski študij. Pričakujemo, da ta naš poziv najde mnogo odmeva ne le med kranjskim, ampak tudi med goriškim in štajerskim dijaštvom, ki bi v tem oziru lahko storilo mnogo več, kakor doslej.

Na delo tedaj gg. abiturienti in visokošolci; ne držite v počitnicah križem rok, da ne boste po razdelitvi podpor jadikovali, če društvo ne bo moglo ugoditi vašim željam.

Odbor „Radogoj“.

„Domovina“

posreduje pri oddaji primernih stanovanj za dijake. Zato prosimo vse one stranke, ki imajo oddati dijaška stanovanja, da javijo to čim prej odboru društva; ravnotako se lahko obračajo starši dijakov do društva, ki bode njihovim željam radevolje ustreglo. — Pojasnila daje gosp. prof. Anton Jug, Ljubljana, Dalmatinova ulica 3 I.

Izdajatelj in odgovorni urednik:
Valentin Kopitar.

Borzna poročila.

Ljubljanska

„Kreditna banka v Ljubljani“.

Uradni kurzi dunajske borze 22. julija 1911.

Maložbojni papirji.	Denarni	Blagovni
4% majeva renta	92-20	92-40
4-2% srebrna renta	95-90	96-10
4% avstr. krona renta	92-10	92-30
4% ogr.	91-10	91-30
4% kranjsko deželno posojilo	94-65	95-65
4% k. o. češke dež. banke	93-65	94-65

Srečke.	419—	431—
Srečka iz l. 1860 1/2	600—	612—
„ 1864	305-50	317-50
„ tiske	293-25	299-25
„ zemeljske I. izdaje	280-25	286-25
„ II.	250-50	256-50
„ ogrske hipotekne	498-50	508-50
„ dun. komunalne	500—	512—
„ avstr. kreditne	83-75	89-75
„ ljubljanske	71-75	77-75
„ avstr. rdeč. križa	47-75	53-75
„ ogr.	37—	41—
„ bazilika	249-40	252-40
„ turške		

Delnice.	478—	482—
Ljubljanske kreditne banke	657—	658—
Avstr. kreditnega zavoda	548-25	549-25
Dunajske bančne družbe	121-75	122-75
Južne železnice	745-50	746-50
Državne železnice	819-90	820-90
Alpine-Montan	307—	308—
Češke sladkorne družbe	280-50	281-50
Zivnostenske banke		

Valute.	11-36	11-39
Cekini	117-35	117-55
Marke	95-05	95-15
Franki	94-55	94-75
Libre	258-75	254-50
Rublj.		

Zitne cene v Budimpešti.

Dne 21. julija 1911.

Termin.

Pšenica za oktober 1911.	za 50 kg	11—
Rž za oktober 1911	za 50 kg	9—
Koruza za avgust 1911	za 50 kg	7-54
Koruza za maj 1912	za 50 kg	7-11
Oves za oktober 1911	za 50 kg	8-09

Efektiv.

Mlačneje.

Razširjeno domače zdravilo. Vedno večja povpraševanja po „Medi-ovem francoskem žganju in soli“ dokazujejo uspešni vpliv tega zdravila, zlasti koristnega kot bolester utečujoče, dobro znano antirevmatično mazilo. V steklenicah po K 2— Po poštnem povzetju razpošilja to mazilo lekarnar A. MOLL, c. in kr. dvorni založnik na Dunaju, Tuchlauben 9. V zaloga po deželi je izrecno zahtevati Moll-ov preparat, zaznamovan z varnostno znamko in podpisom.

ZALOGE:
• DUNAJ •
• PRAGA •
• TRST •
• PARIS •
• KRISTIANJA •
• STOKHOLM •

TOVARNE:
• PRAGA •
• WINTER •
• KLATOV •
• NEUBER •

LEVOVA ZNAMKA.
• PERLE ZA GOSPODE •
• M-JESSALOWENSTEIN •
• C. in K. DVORNI-UFERANTI-PRAGA •

Po zdravniških poročilih se pri revmatizmu, protinu in nevralgijah izborna obnaša kot izborna bolečina tolažeče, na oplahenje oteklin ter obnovo premičnosti členkov delujoče sredstvo Contrheuman.

Z nastopom poletnih počitnic na deželi je ponavadi tudi spojena izbira prijetne in slastne osvežitve pijače, v ta namen je najtopleje priporočati »Gieshüblsko slatino«, ki že zdavnaj uživa svetovni sloves osvežujoče rodbinske pijače in se tudi izborna obnaša kot odlično sredstvo proti nalezljivim boleznim.

Opozoritev. Blagovolite pisati po vzorcu tvrdki V. I. Havliček in brat, kopališče Poděbrady (Češko), znani leta 1887. ustanovljeni izvozniki z avtorizirano platno. — Praznuje leto svojo 25letnico in razpošilja ravnokar izgotovljeno zbirko vzorcev novih poletnih modnih blagov, sukna za dame in gospode, blaga za kostume, obleke in bluze, lepih čevljev, pralne svile, platna in delena za obleke, bal za neveste, najmekkejšega damasta, namiznih garnitur, brisač, žepnih rut, vezene blaga itd. Priporočamo to priznano realno in solidno češko podjetje čitateljem. Kdor se sklicuje na naš list, dobi vzorce brezplačno.

Izmed vseh organov človekove notranjosti za telesno dobrobit odločno najvažnejša želodec in čreva. Ako jih z uravnanim, zmernim življenjem, držimo v dobrem stanju, odpade s tem tudi najpogostejši vzrok bolezni vseh drugih organov. Lahko se torej uvidi, da se prime tudi najmanjše motenje prebave vsega organizma in je posledica tega slaba tvoritev sokov in obolenosti. Važno je torej, da se dobe prava sredstva, ki morejo prebavo urejati, doseči pravo mešanje krvi ter odstraniti slabe ali pokvarjene dele krvi. Tako preizkušeno sredstvo je že desetletja po vsej Avstriji znani ter po mestih in vaseh po hribih in dolinah cenjeni dr. Rose balzam iz lekarne B. Fragnerja, c. in kr. dvornega dobavitelja v Pragi.

KINTA
CYCLES
Priznana močna, lahko tekoča solidna in neprekosljiva so KINTA kolesa.
Najboljše jamstvo. Ilustrovani ceniki brezplačno.
K. Čamernik
Ljubljana, Dunajska cesta 9.
Special. trgovina s kolesnim posam. deli.
Izposojevanje koles.

Proti 168
zobobolu in gnijolobi zob
izborna deluje dobro znana antiseptična
Melusine ustna in zobna voda
ki utrdi dlesno in odstranjuje neprijetno sapo iz ust.
1 steklenica z navodilom 1 krono.
Deželna lekarna Milana Lensteke v Ljubljani, Realjeva cesta št. 1 poleg Franc. Jožefovega jubilejnega mostu. V tej lekarni dobivajo zdravila tudi člani bolniških blagajn juž. železnice, c. kr. tobačne tovarne in okr. bol. blagajne v Ljubljani.
Melusine-ustna in zobna voda.
Sunja, Hrvaško, 22. februarja 1908.
Blag. gospod lekarnar! Prosim vljudno, pošljite mi zopet tri steklenice vaše izborna delujoče antiseptične melusine-ustne zobne vode, katere je neprekosljivo sredstvo zoper zobobol, utrja dlesno in odstranja neprijetno sapo iz ust. Za ohranjenje zob in osveženje ust jo bom vsakomur kar najbolje priporočal.
Spoštovanjem,
Mato Kaurinovič, kr. pošte meštar.

Haute nouveaute 1911. Na trg je prišel nov lesen zabojček za cigaretni papir »Kader exotique«, ki bo prav posebno zanimanje zbudil pri rezalcih deščic. V teh zabojčkih je po 100 do 250 stročnic izvrstne kakovosti (papir z vodnim znakom Sana Salud) in so izdelani v desetero različnih eksotičnih vrstah lesa, n. pr. črna (ebenovina), rdečerjava (mahagoni), siva (japonski javor) itd. Teh posebno okusnih škatlic za stročnice bi ne smelo manjkati na nobeni elegantni kadilni mizi.

Izorno varstveno sredstvo MATTONIJEV.

GIESSHÜBLER
naravna alkalična kislina
proti vsem infekcijskim boleznim; izvira iz čiste granitne skale.
Pri mnogih epidemijah sijajno preizkušeno.

Želodčni liker
FLORIAN
je najboljša krepiča želodca!
Blizu in daleč Vse ga pozna, Kdor ga ima, Ima zdravje domá!
Ljudska kakovost liter K 2-40.
Kabinetna kakovost „ „ 4-80.
Naslov za naročila: „FLORIAN“, Ljubljana.

Postavno varovano.

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 300-2. Srednji gračni tlak 730-6 mm

Julija	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v C	Vetrovi	Nebo
21.	2. pop. 9. zv.	741-3 742-9	29-3 23-0	sr. vzvzh. brezvetr.	jasno oblačno
22.	7. zj.	744-1	18-0	sl. svzh.	soparno

Srednja večerajšnja temperatura 22-8, norm. 19-9. Padavina v 24 urah 0-0 mm.

Stanovanje

obstoječe iz 3 sob, kuhinje s pritliklinami, se odda s 1. avgustom v Slomškovi ulici 7 v visokem pritličju.
Ogleda se lahko med 11. in 4. uro pop.

Otroški
blagoslov po želji ob naročitvi mojih 2200 obl. varovanih 3 vzorci 1 K, 6 vzorcev K 1-80, specialitet. 12 vzorcev K 3-40. — Katalog gratis in franko. — Higien. manufaktura Julij Singer, Dunaj I., Wiesingerstrasse 8 F.

Zelo resna ženitna ponudba!

Sem v najboljši moški dobi 30 let s krasno trgovino na deželi, kjer je velikanski promet. Naveličal sem se samskega življenja in resno mislim na bodočnost, zato se obračam tem potom, ki ni več nenavaden in ki mnogokrat pelje do prave sreče, na vse one gospice, ki imajo resno voljo se kmalu poročiti. Zahteva se trgovska izobrazba, prijetna zunanost, starost okoli 20—26 let in nekaj tisoč gotovine. — Ozira se le na resne ponudbe s sliko do konca julija t. l. Tajnost častna stvar. Naslov na upravnishvo »Slovenskega Naroda« pod šifro „Se letos hočem biti mož. Kdor izbira izbirok dobi.“ 2525

Ljubljanski Zvon

kompletni letniki 1902, 1903, 1904, 1905, 1906, 1907, 1908, 1909 in 1910 nevezani, popolnoma novi in neprerežani se dobivajo po izredno nižani ceni vsak letnik po 4 krone.
Izdajateljstvo in založništvo „Ljubljanskega Zvona“.

Optični zavod z električnim obratom.

Prvi slovenski izprašani optik in strokovnjak Dragotin Jurman
Ljubljana, Selenburgova ulica št. 1.

Zbirka avstrijskih zakonov v slovenskem jeziku.
I. zvezek:
Kazenski zakon o hudodelstvih, pregreških in prestopkih z dne 27. maja 1862 št. 117 drž. zak. z dodanim
tiskovnim zakonom z dne 17. dec. 1862 št. d. z. ex 1863 in drugimi novejšimi zakoni kazensko-pravnega obsega.
V platno vezan 6 K; po pošti 6 K 20 vin.
Narodna knjigarna v Ljubljani.

Narodna knjigarna v Ljubljani
Prešernova ulica št. 7.

priporoča
kanceljski, konceptni, dokumentni, ministrski, pisemski, ovitni in barvani papir
Kasete s pisemskim papirjem.
Zrgovske knjige v vseh velikostih, črtane z eno ali z dvema kolonama, vezane v papir, platno ali polusnje.
Odeljalne knjižice po različnih cenah.
Zaloga šolskih zvezkov in risank.
Zavitke za urade v vseh velikostih.
Velika izber vseh pisarniških potrebščin, svinčnikov, peres, poročnikov, radirk, kamenčkov, tablic, gobic, črtila itd.
Barve za šole in umetnike.
Razglednice pokrajinske, humoristične, umetniške vseh vrst, od najpreprostejših do najfinjših.
Albumi za slike in dopisnice, vezane v pliš in v usnje.
Poezijske knjige.
Podobice za otroke.
Leseni okvirčki za razglednice.
Risalne deske, trikotniki, palete, risalna ravnila, tuše, čopiče.
Notesi in tiskalniki.

Redka prilika! Redka prilika! Zelo dober skor nov pianino

se po ceni proda na voglu Sv. Petra ceste, vhod Radeckega c. št. 2, I. nadstropje. 2423

Enonadstropna hiša

blizu cerkve, pri kateri je stara gostilna, travnik in 2 parceli gozda, se proda iz proste roke pod ugodnimi pogoji. Kdo, pove upravništvo »Sl. Naroda«.

Lepo stanovanje

se odda v hiši Gledališka ulica 3 s 1. novembrom ali pa tudi preje. Vprašati je tam, v I. ali III. nadstropju.

Prevzel bi v najem, malo, dobro upeljeno 2473

trgovino

z mešanim blagom in špecerijo, na Gorenjskem. Kdo, pove upravništvo »Slov. Naroda«.

Trgovina Žargi

„Pri nizki ceni“ 2508 se nahaja od 22. t. m. dalje: nasproti sedanje trgovine.

Absolventinja VIII. razreda

vešča obeh deželnih jezikov z lepo pisavo, ki zna tudi strojepisje, želi primerne službe. Ponudbe pod „Primerna služba“ na upravništvo »Sl. Naroda«. 2515

Vila

Eden ali dva dijaka

(srednješolca) iz boljše rodbine, se sprejmeta v popolno oskrbo v dobri uradniški rodbini, pod strogim nadzorstvom. — Ponudbe pod šifro „L.“ na upravništvo »Sl. Naroda«. 2476

2509 Kdor hoče cenó kupiti

izvrstno belo vino

naj se obrne na tale naslov: Josip Perrot, zaloga vina, Barkovlje-Trst 522

V Zgornji Siški št. 65, ob glavni cesti, se s 1. avgustom odda dobro idoča

kovačnica in kolarnica.

Prevzame se lahko tudi vse spadajoče orodje označenih delavnic. Pojasnila daje Josip Sever, gostilničar istotam. 2457

Dunajska tvorniška firma hoče ustanoviti podružnico za fino detajlno trgovino ter išče v to svrhu pripraven

trgovski lokal.

Ponudbe pod „Vorwärts W. E. 5777“ na anončno ekspedicijo Rudolf Mosse, Dunaj I. 2520

V deželni deski vpisano posestvo na Kranjskem z graščino, srednje veliko

veleposestvo

se proda za 50.000 K. Brezplačna pojasnila daje reflektantom, posredovalnica za zemljišča M. Steiner v Beljaku.

Prodajalka 2488
 izučena trgovinice
 mehanizirane stroje, iznajmljiva
 na tudi v šiv
 vanju, želi primerno službo s 1.
 septembrom v mestu ali na deželi.
 Naslov pove upravištvu »Slov. Naroda«.

Pozor trgovci! Pozor trgovci!
Hiša s trgovino 2495
 mehanizirane blaga se pod ugodnimi
 pogoji prodaja, ali s 1. oktobrom v
 najem da. — Letni promet okroglo
 260.000 K. Naslov v upravištvu lista.

Graščinsko posestvo
 na Kranjskem, obsegajoče 500 oralov
 največ gozda in travnikov,
se prodaja
 pod zelo ugodnimi pogoji zaradi stalne
 odsotnosti posestnika. 2526
 Brezplačna pojasnila daje reflektantom,
 posredovalnica za zemljišča M. Steiner v Beljaku.

Izdelovatelj vozov
Franc Visjan
 Ljubljana, Kolodvorska ulica 25
 priporoča svojo bogato zalogo
 novih in že rabljenih
VOZOV.

Velika tvornica čevljev
sprejme takoj nekaj mlajših potnikov
 event. začetnikov. (Inteligentni trgovski sodelavci čez 22 let, trgovsko izobraženi, zgovorni, ki bi se posvetili potovanju, niso izključeni).
 Znanje slovenščine in nemščine pogoj. Krščanski prosilci imajo prednost.
 Ponudbe pod šifro: »Moravia-Slovenisch-Deutsch W 5783« na
 anončno ekspedicijo Rudolf Mosse na Dunaju I, Seilerstätte 2. 2521

Dražbeni oklic.
 Dne 1. avgusta 1911 ob 10. dopoldne se bo pri okr. sodišču v Radovljici na Gorenjskem,
 soba št. 26 prodala
vila št. 113 in restavracija št. 77
 na dobrem kraju v letovišču Bled, oboje z velikim vrtom.
 Hiša št. 77 na Rečici ob železnici ima cenilno vrednost 24.155 K, vila št. 113
 pa 15.495 K; najmanjši ponudek znaša za št. 77 na Rečici 12.304 K, za št. 113
 na Bledu pa 8122 K. — Oboje se lahko takoj ogleda. 2519

Kranjski avtomobilni klub
 naznanja, da se vrši
dne 29. julija t. l.
redni občni zbor
 ob 10. uri dopoldne
 v srebrni dvorani hotela »Union«
 s sledečim dnevnim redom:
 1. Poročilo o delovanju za leto 1909/10;
 2. Poročilo blagajnika in računskih pregledovalcev;
 3. Volitev 2 računskih pregledovalcev;
 4. Določila glede časopisa;
 5. Volitev 1 podpredsednika;
 6. Razni predlogi (odstavek 11 društvenih pravil).
Predsedništvo Kranjskega avtomobilnega kluba. 2529

M. Kristofič-Bučar
 Ljubljana, Stari trg št. 28
Kradi
preselitive
 trgovine
prodaja po zelo znižani ceni
Krasno
BLUZE,
 fine
KOSTIME, KRILA,
 plašče, pelerine, nočne halje,
 predpasnike, perilo, tudi po meri,
otroške obleke, čepice,
 potrebščine za nevrojenčke,
 moderce, pasove, nogavice, rokavice,
 moške srajce, ovratnike in drugo modno blago.
Pošilja se na ogled po pošti.

Trgovski učenec 2497
 se sprejme v trgovino z mehaniziranim blagom.
 Ponudbe pod »Učenec 35« na upravištvu »Slov. Naroda« do 31. t. m.

Išče se 2496
krojaški pomočnik
 ki se razume poleg finega dela za gospode, popolnoma tudi na fino angleško delo za dame. — Ponudbe na upravištvu »Slov. Naroda« pod šifro »A. B.«
 V deželni deski vpisano
posestvo
 na Kranjskem, obsegajoče 208 oralov z graščino, z večjo vodno silo, ki se da izkoristiti, se zaradi rodbinskih razmer zelo poceni in z malim naplačilom
proda. 2587
 Brezplačna pojasnila daje reflektantom, posredovalnica za zemljišča M. Steiner v Beljaku.

Za učenko 2504
 se sprejme deklica
 katere ima veselje do modistovske obrti.
 Naslov v upravištvu »Slov. Naroda«.

Lep lokal 2522
 v Kolodvorski ulici št. 35, v velikosti 5 x 6 1/2 m, pripraven za vsako trgovino ali pisarno

se takoj odda.
 Istotam je oddati
hlev za 2 konja,
šupi in skladišče.
 Več pove lastnik
D. Rovšek, fotograf.

Dva 2517
galanterijska sodelavca
 boljše moči
 sprejme takoj event. pozneje v oddelku na debelo,
 veletrgovina galanterijskega in modnega blaga
A. Adamič v Kranju.
 Ponudbe se sprejemajo do 1. avgusta.
 Istotam se sprejme
učenec
 s primerno šolsko izobrazbo.

Fran Sax
 Ljubljana, Gradišče 7
 »Pri kroni«
 slovenski elektrotehnik,
 oblastv. koncesijoniran
 inštalater za male in
 veletoke.
 Uvaja: električne naprave
 za luč in moč (izven ljubljanskega mestnega omrežja) strogo po tozadevnih predpisih; elektr. zvonila, telefone itd.
 :: Strokovnjak za strelivo. ::
 Blago samo prve vrste na razpolago

Revmatizem, protin,
nevralgije in ozeblina
 večkrat povzročajo nesnosne bolečine. Za njih hitro pomirjenje in potlačitev, za oplahovanje oteklin in obnovo premičnosti členov ter odstranjenje občutka mrgolenja učinkuje presenetljivo zanesljivo
CONTRHEUMAN
 brezna snov (mentolizirani izvlečki).
 pri vteranju, masiranju ter v obkladkih. 1 lonček 1 K.
 Ako poljete naprej K 1-50 dobite 1 lonček
 • • • K 5- • • • 5 lončkov
 • • • K 9- • • • 10 •
 Izdelovanje in glavna zaloga v
B. Fragnerja lekarni,
 c. in kr. dvorni dobavitelj, Praga-III., št. 203.
 Pasite na ime izdelka in zalogo v lekarnah
 V Ljubljani: lekarna Jos. Mayr, dr. G. Piccoli, Jos. Čičmár.

Sepo posestvo 2494
 s staro dobro vpeljano gostilno
 na najlepšem kraju ljubljanske okolice
 se iz proste roke prodaja.
 Kje, pove upravištvu »Slov. Naroda«.

Edina kovačija 2510
 v Idriji
 v sredini mesta, ob cesti z najživahnejšim prometom
se odda takoj v najem
 z vsem potrebnim orodjem in pripravo.
 Ponudbe na posestnika
Ignacija Trevna v Idriji št. 270.

Marxov email in glazure 2514
 za pode,
 izvrstne specialitete, ki se hitro suši in jih lahko vsak uporablja.
 Zaloga tovarne lakov Ludvika Marxa.
Depot pri
 :: Bratih Eberl v Ljubljani. ::

Inženir
A. DAUSEK 2441
 obl. pov. civilni geometer, Ljubljana, Rimska cesta št. 9
 se priporoča za izvršitev vseh del merjenja ter izdelovanje projektov in vseh vrst proračunov stroškov.

C. kr. priv. tovarna za cement
Trboveljske premogokopne družbe v Trbovljah
 priporoča svoj priznani izvrsten Portland-cement v vedno enakomerni, vse od avstrijskega društva inženirjev in arhitektov določene predpise glede tlakovne in podorne trdote daleč nadkriljujoči dobroti kakor tudi svoje priznane izvrstno apno.
Priporočila in izpričevala 2438
 raznih uradov in najslavitejših tvrdk so na razpolago
 Centralni urad: Dunaj, I., Maximilianstrasse 9.

Modni salon
JUST-MASCHKE
 Ljubljana, Zidovska ulica št. 3
 Prodaja damske in otroške klobuke radi pozne sezone za polovično ceno.
 Sprejemajo se popravila. 2306 Cene brez konkurence!
 Zalni klobuki vedno v zalogi.

Hotel »Evropa« - Bled
 Zmerne cene!
 P. n. izletnikom in letoviščarjem se priporoča
HOTEL »EVROPA«
 oddaljen dve minuti od železniške postaje Bled, moderno preurejen, ima 40 sob, kopelj, dve veliki verandi s krasnim razgledom na Blejsko jezero in planine, dva salona, sobe z balkoni.
 Češka in dunajska izborna kuhinja. Češko in domače pivo.
 Specialiteta: garantirano pristna
vina
 iz veletrgovine z vinom Rudolfa Kekalja v Kranju. Dolenjska in bizeljska vina, lutomerčan, pikerčan, istrska in dalmatinska vina (opolo in chianti v steklenicah i. t. d.)
 Po naročilu skupni obedi. Preskrbe se vozovi na vse kraje.
HOTEL »EVROPA«.

Dijški vestnik.

Naš svetovni nazor.

(Iz predavanja v akad. društvu »Savica«.)
(Dalje.)

Preteklo stoletje naravoslovja nam je odkrilo čudovit vpogled v naravo, kar je imelo za posledico tudi velikanski napredek naravne filozofije. Že sami teleskopi in mikroskopi so nas seznanili z do tedaj popolnoma neznanimi stvarmi bodisi v vsemirju, bodisi v »nevidnem« svetu. Na ta način smo zasledili stanico kot elementarni organizem, ki v svojih diferenciranih oblikah in funkcijah tvori kot staničevje mnogostanična rastlinska in živalska telesa. To anatomsko dejstvo pa dobi z ontološkim dokazom, da vsi mnogostanični organizmi razvijejo iz navadne oplojene jajčice stanice še mnogo več na svojem pomenu. Na tem zgrajena stanična teorija nam je odprla nov, nad vse zanimiv svet, iz katerega zajemamo razumevanje fizikalnih, kemičnih in psiholoških procesov, ki jih je stara abstraktna filozofska spekulacija razlagala z okultistično »vis vitalis«. Koliko je n. pr. samo medicina pridobila vsled razvoja celularne patologije!

Enak napredek vidimo v odkritjih v anorganski naravi, kakor nam to dokazuje, optika, akustika, termika, ki so dokazala enotnost vseh naravnih sil. Mehanska toplotna teorija nam dokazuje, kako direktno lahko prehaja ena sila v drugo, spektralna analiza je pokazala enotno sestavo naše zemlje s solncem in drugimi planeti, kemija nam je s svojimi ogljenčevimi sestavinami predložila sestavo najbolj kompliciranih organskih teles, iz vseh teh teoretičnih pridobitev pa izhaja za našo filozofijo fundamentalni substancični zakon, ki dokazuje enotnost in konstanto materije in energije.

Kozmološkemu temeljnemu zakonu enakovredno dejstvo pa je evolucijonizem, prevažen princip moderne naravne filozofije. Sicer smo transformacijske začetke zasledili že pri jonskem hileozoizmu, vendar je šele XIX. stoletje razvilo evolucijonizem v zakon, kateremu je podrejena vsa narava. Empirično je utemeljil ta prevladni filozofski pojem Charles Darwin, ki je l. 1859 s svojo selekcijsko teorijo našel kavalitetni princip vse descendenčne teorije, katere oče je ženijski Francoz Jean Lamarck. Ta je l. 1809 v glavnih potezih očrtal velikansko misel enotnega razvoja vsega organskega in neorganskega sveta. Kakor je to za razvoj prvih iz prothyla dokazal Lotar Mayer, enoten razvoj za vso geogonijo Lyell, kakor tako je za organsko življenje po Lamarck - Darwinovih principih dokazal to Ernest Haeckel s svojo filogenetsko gastrerjsko teorijo. (Več o evolucijonizmu glej v »Svobodni Misli« l. 1909: Milko Naglič: »Darwinizem«.)

V splošen pregled zato lahko postavimo po E. Haecklu sledeče kozmološke teze:

1. Vsemirje (universum, kosmos) je večno in brezmejno.
2. Njegova substanca s svojimi atributoma (Materija in Energija [glej B. Spinozeve substančne attribute]) napolnjuje brezmejni prostor in se nahaja v večnem gibanju.
3. To gibanje se kaže v brezmejnem času kot enoten razvoj s periodičnim menjavanjem nastanka in razpada, razvijanja in degeneracije.
4. Brezštevilna svetovna telesa, ki so porazdeljena v ves prostor napolnjuječem etru, so vsa potrjena substancnemu zakonu. Med tem, ko se v enem delu vsemirja rotirajoča svetovna telesa bližajo svojem razpadu, porajajo se v drugem delu nova vsled novega nastoja ali nadaljnega razvoja.
5. Naše sonce je eno izmed brezštevilnih minljivih svetovnih teles in naša zemlja je ena izmed množice minljivih planetov, ki obkrožujejo sonca.
6. Naša zemlja je po dolgem ohlajevalnem procesu (Kant - Laplaceova teorija) dobila tekočo vodo in s tem prvi predpogoj za organsko življenje.
7. Temu sledeči bijogenetski proces, počasni razvoj in transformacija brezštevilnih organskih oblik je potreboval mnogo milijonov let.
8. Med posameznimi živalskimi redi, ki so se tekom poznjšega bijogenetskega procesa razvili na naši zemlji, je red vretenčarjev v tekmi razvoja nadkrilil vse ostale.
9. Kot najvažnejše deblo vretenčarjev se je v trias - periodi iz nižjih reptilij amfibij (plazivcev in dvoživk) razvil razred sesalcev.

Najpopolnejša in najvišje razvita legija tega razreda so primati, ki so nastali tekom terciarne dobe potom preobrazbe iz prochoriatov. (Zotentiere.)

II. Najmlajša in najpopolnejša vrsta primatov je pa človek, ki je koncem terciarne dobe (po Haecklu monofiletično, po nekaterih najnovejših raziskavah polifiletično) izšel iz vrste anthropoidov. (Menschen-Affen.)

12. Torej je »svetovna zgodovina«, t. j. kratka doba nekaterih tisočletij, v katerih se vrši kulturna zgodovina človeška le skrajno kratka epizoda v dolgi dobi organske zemeljske zgodovine, kakor je ta zopet majhen del zgodovine našega planetnega sistema. In kakor je naša zemlja minljiv prah v primeri z vsemirjem, tako je človek (v razliki s katoliškim nazorom) majhno plazmatično zrno v veliki organski naravi.

Napredek naravoslovnih ved in sploh vseobče spoznavanje narave rešuje počasi probleme, ki so prej veljali človeškemu duhu za nerazumljive in nerazrešljive. Vendar smo po empirično - spekulativni metodi dosegli vsaj to, da smo si pridobili naravno - mogoč sistem za razlago enotnega postoja in razvoja iz vesoljne substance. Vendar je tudi po tem načinu, ki ga zasleduje monistična filozofija za rešitev univerzalnega kavalnega problema, ostalo nekaj vprašanj, ki jih je Emil du Bois-Reymond leta 1880 v znamenitem govoru ignorabimus proglasil kot svetovne uganke. Ta težka vprašanja so: 1. bistvo materije in energije, 2. pričetek gibanja, 3. prvi nastop življenja, (navidezno namenoma) smoteni red v naravi, 5. nastoj enostavnih občutov in zavesti, 6. razumno mišljenje in s tem tesno zvezani govor, 7. vprašanje o prosti volji.

Prvi dve in peto vprašanje smatra E. du Bois - Reymond za popolnoma transcendentna, ostala, brez zadnjega, o katerem se ni določeneje izrazil, pa priznava kot težko rešljiva.

Kakor rečeno, smo si v svojem, na podlagi naravnega razuma konstruiranem, svetovnem nazoru priborili razumevanje vseh teh vprašanj, o katerih pravi E. Haeckel: »Po mojem mnenju se rešijo tri »transcendentna« vprašanja (1, 2 in 5) s pomočjo našega pojmovanja substance, ostala tri (3, 4 in 6) so po našem razvojem nauku že definitivno rešena, zadnja »svetovna uganke« o prostosti volje pa ni noben objekt kritične — znanstvene razlage, ker bazira kot dogma le na slepljenju in v resnici niti ne eksistuje.«

V prihodnjem bomo torej še vsebinsko pregledali te »svetovne uganke« in potem bo stala zgradba enotnega, edino na naravnem razumu temelječega svetovnega nazora pred nami.

(Dalje prihodnjik.)

Zborovanje učiteljskih abiturientov in abiturientek se je vršilo v ponedeljek, 17. t. m. v Ljubljani. Zborovanje, katerega je pozdravil nadučitelj g. L. Jelenc v imenu »Zveze jugoslovanskih učiteljskih društev«, poslanec g. E. Gangl v imenu »Zveze slovenskega učiteljstva v Avstriji« in predsednik »Organizacije svobodnomiselnega narodno - narodnega dijaštva«, je obsegalo več aktualnih in splošno zanimivih referatov. Praktično zelo upoštevanja vredni je bil g. Sivčev referat, ki je baziral popolnoma na principih, ki jih zastopamo mi. V poročilu o učiteljski organizaciji z ozirom na »narodno-socijalno« delovanje in o razmerah med ljubljanskimi učiteljskimi skupinami so se pa že poznali sledovi prejšnje razvojne faze slov. dijaštva. Splošno je zborovanje lepo izpadlo in učiteljski naraščaj je letos izmed vseh srednješolskih absolvirancev edin pokazal razveseljeno resnost in pravilnost svojih namenov.

Naše akademike opozarjamo, naj v kavarnah mesto tujih likerskih fabrikatov raje zahtevajo domači rastlinski likerski destilat »Florian« našega podpornega člana g. E. Kavčiča.

V prihodnjem »Dijaškem vestniku« priobčimo okle »Organizacije svobodnomiselnega nar. napr. dijaštva« in načrt počitniškega delovanja, na kar opozarjamo vse dijaštvo, posebno pa abituriente.

Svila za neveste

od 1 K 35 vin. meter naprej v vseh barvah. Franko in že ocarinjeno se pošilja na dom. Bogata izbira vzorcev se pošilja s prvo pošto. Tovarna za svilu Hennenberg, Zürich. 3 62

CERESIT
Najzanesljivejši IZOLIRNI način proti vodnim škodam vseh vrst. Avstr. patent. PROSPENI ZAŠTITA. Avstr. ceresitna družba, d. d. Dunaj, XVIII/4. Martins-Strasse 71. Telefon 22288.

Perje
za postelje in puh
priporoča po najnižjih cenah
F. HITI
Pred Skofijo štev. 20.
Zunanja naročila se točno izvršujejo.

J. VECCHIET
zlatar v Ljubljani
nasproti glavne pošte
priporoča svojo trgovino vsakovrstne
zlatnine
ter precizijskih žepnih ur.
Časna delavnica.
Kupuje staro zlato in srebro.
Cene zmerne.
Solidna in realna postrežba.

Ustanovljeno 1845.
Parno barvarstvo
ter kemično čiščenje in
snaženje oblek.
Apertura sukna.
JOS. REICH
Poljanski nasip - Ozka ulica št. 4.
Sprejemališče
Selenburgova ulica št. 3.
Postrežba točna. Solidne cene.

AVG. AGNOLA
v Ljubljani, Dunajska cesta 21.
Velika zaloga
steklenine, porcelana, svetilk, zrcal, šip, kozarcev, vrčkov l. t. d.
Gostilniška in kavarnarska namizna posoda po najnižjih cenah.

Važno! za Važno!
gospodinj, trgovce in živinorejce.
Najboljša in najcenejša postrežba za droge, kemikalije, zelišča cvetja, korenine itd. tudi po Knoppu, ustne vode in zobni prašek, ribje olje, redilne in posipalne moke za otroke, dišave, mila in sploh vse toaletne predmete, fotografske aparate in potrebščine kirurškega obzveila vsake vrste, sredstva za desinfekcijo, vosek in pasto za tla itd. — Velika zaloga najfinijejega ruma in konjaka. — Zaloga svežih mineralnih vod in soli za kopei. Oblastv. konc. oddaja strupov.
Za živinorejce
posebno priporočljivo: grenka sol dvojna sol, soliter, eocjan, kolmož, krmilno apno itd. — Vnanja naročila se izvršujejo točno in solidno.
Drogerija
ANTON KANC
Ljubljana, Zidovska ulica št. 1.
Kupuje po najnižji ceni razna zelišča (rože), cvetje, korenine, semena, skorje itd.

Dobro ohranjen 2366
portal
obstoječ iz 3 izlozb, 2 vrati z brušenimi šipami in z lesenimi zapiralnimi vrati
se prodaja skupaj ali posamezno po zelo nizki ceni zaradi prenovitve. — Poizve se pri tvrdki Ant. Krisper v Ljubljani.

V Ameriko in Kanado

pripravna, cenena in zanesljiva vožnja
Cunard Line.
Odhod iz domačega pristanišča Trsta:
Pannonia 8. avgusta 1911.
Carpathia, 22. avgusta 1911.
Ultonia, 5. septembra 1911.
iz Liverpoola: 274
Največji in najlepši parnik sveta.
Lusitania, 29. julija, 19. avgusta, 9. septembra, 7. 28., oktobra, 18. novembra 1911.
Mauretania, 12. avgusta, 2., 23. septembra, 21. oktobra, 11. novembra 1911.
Pojasnila in vozne karte pri **Andr. Odlašek**
v Ljubljani, Slomškova ulica št. 25, poleg cerkve Srca Jezusovega.
Vozna cena Trst-New York III. razred K 170 za odraslo osebo z davkom vred in 100 K za otroka pod 10 leti z davkom vred.

Uničevalec stenic
Jing-Jing, 2024
oblastveno varovan, pomori takoj vse stene z zalego vred.
Nestrujeno, blagodišeče, razkužujoče. Dobiva se v steklenih 60 vin., zraven spadajoča brizgalna 20 vin., v 1/2 in 1/4 litrskih steklenicah razmeroma ceneje
v glavni zalogi v Ljubljani pri:
Antonu Kanc, drogerija, B. Čvančara, drogerija.
Druga sredstva odločno odvrčate!
Poglavitna zaloga: Dunaj, XVIII. Gentzgasse 27.

Od leta 1868 se
Bergerjevo medicinsko kotranovo milo
na ga priporočajo odlični zdravniki, skoro v vseh evropskih državah z odličnim uspehom uporablja proti
vsake vrste izpuščajem
zlasti proti kroničnim lišajem in paraz. izpuščajem, dalje proti rdečici na nosu, očiščam, potenju nog, luskam na glavi in v bradi. Bergerjevo kotranovo milo ima v sebi 40 odstotkov lezanega kotranova in se razlikuje bistveno od vseh drugih kotranovih mil, ki se nahajajo v trgovini. Pri polnih boleznih rabite jako uspešno.
Bergerjevo kotranovo žvepleno milo.
Kot blažje kotranovo milo za odpravljanje vse nesnage s polti, proti spuščajem na polti in glavi pri otrocih, kakor tudi kot nenadkriljivo kosmetično milo za umivanje in kopanje za vsakdanjo rabo sledi
Bergerjevo glicerino-kotranovo milo,
kot odlično sredstvo za glavo se rabi dalje z izvrstnim uspehom
Bergerjevo boraksovo milo
in sicer proti ogrocam, ogorenju, pegam mozoljem in drugim neprilikom kože.
Cena komadu vsake vrste s navodilom o uporabi 80 vin.
Zahtevajte po lekarnah in zadernih trgovinah izključno Bergerjevo kotranovo milo in pazite na poleg stoječo razpisno oznako in na polegstočeli firmni podpis **G. Heil & Co.** na vsaki etiketi. Odlikovan s častno diplomom na Dunaju 1888 in z zlato svetiljo na svetovni razstavi v Parizu 1900
Vsa druga medic. in higien. mila znanke Berger so našeta v navodilu, ki se pridele vsakemu milu.
Na debelo:
G. Heil & Comp., Dunaj, I. Biberstrasse 8.
V Ljubljani se dobiva v lekarnah: Milana Leustka dedič, Ph. Mr. Josip Glzmar, J. Mayr, G. Piccoli, Ubald pl. Trnkózy in v vseh drugih lekarnah na Kranjskem. 1190

Kakor od solnca
na trati, tako se perilo obeli v kotlu, ako ga pol ure kuhamo s sredstvom
Persil
samostojno pralno sredstvo.
Bleščeče belo perilo!
Brez manganja! Brez krtačenja!
»PERSIL« kljub presenetljivim učinkom ne obsega klor ali sploh na perilo škodljivih sestavin, za kar se prevzame polno jamstvo.
Tvornika: **BOGOMIL VOTH, Dunaj III/1.**
Dobiva se povsod. 1622

Gramofone
najboljše vrste po najnižji ceni avtomatične, posebno za gostilničarje pripravne priporoča
Ivo Bajželj
Ljubljana
Martije Terezije cesta 11 (Kolizej).
Ravnokar so dole najnovejše slovenske plošče à K 350. — 1000 igel K 2.— 271

Ivan Kacin
Novi Vodmat 151, Ljubljana,
izdeluje vsake vrste
harmonijev
po najnovejšem ameriškem sistemu za pevška društva, šole, privatne.
Sprejemajo se popravila po najnižjih cenah.
Cenik gratis in franko. 2353

Uradne ure od 8. jutraj do 7. večer
ČISTILNÁ BANKA PIAZZA del
českých spořitelén **PONTEROSSO 3**
Podružnica **V TRSTU**
Osvrednja banka českých hranilnic.
VLOGE NA KLIJIZICE **PREMIJSKE VLOGE**
4 1/4 % = 4 3/4 %
VLOGE V TEKOCÉM RAČUNU in VLOGE FIKSNE NAJUGODNEJSE.
BANČNO POSLOVANJE VSEH VRST.
Oddelek za vadije in kavcije.
Uradne ure od 8. jutraj do 7. večer

!! Pozor kolesarji !!

Namesto kron 110— samo po kron 80—, s prostim tekem »Torpedo« po kron 95— prodajam za reklamo nova vozna kolesa prve vrste, znamke »Styrian-Grader«, modeli 1911 z dvetletnim jamstvom, sveži močni plashi po K 5—, 6—, 7—, gumijeve cevi po K 350, 4—, 5—, Vse potrebščine, poprave, emajliranje in poniklanje najceneje! Razpošilja se po povzetju. Kupcije na obroke izključene. Cenovniki gratis in franko. Tovarniška zaloga voznih koles in šivalnih strojev.
A. Weissberg, Dunaj II.
Untere Donastrasse 23. IV. 1377

Občinska hranilnica
v Drnišu v Dalmaciji
sprejema
hranilne vloge
od K 2— do K 100.000—
proti 5% obrestovanju, ter povrača zneske do K 5000— brez odpovedi, zneske do K 20.000— proti prijavi 8 dni, večje zneske po dogovoru. — Za polletno izplačevanje obresti izdaja na zahtevanje obrestne knjižice. — Dopisovanje v slovenskem in hrvaškem jeziku. 2249
Za varnost hranilnih vlog in njih obrestovanje jamči občina Drniš.

Lasne kite
najtineje kakovosti po 5, 7, 9 in 12 kron — vse vrste lasne podlage in mrežice — lasulje, brade in druge potrebščine za maskiranje vse po zmernih cenah priporoča
S. Strmoli,
brivec in lasničar
Ljubljana, Pod Frančo št. 1, (zraven čevljarkega mostu).
Izdeluje vsa lasničkarska dela solidno in okusno. Cena za delo kite 3 K. Kupuje zmedene in rezane ženske lase po najvišjih cenah. 1788

Dobro idoča trgovina
z mešanim blagom na deželi
se odda na račun. 2496

Kje, pove upravništvo »Slov. Naroda«.

Odda se stanovanje

obstoječe iz 2 sob, kuhinje, kleti in
drvarnice. 2487

Poljanska cesta šte. 21.

V novozgrajeni hiši na Poljanski cesti 71
se oddajo za novembrov termin

stanovanja

s 3 oziroma 4 sobami in pritliklinami,
dalje 2445

**velika, na novo urejena
prodajalna.**

Natančneje se izve istotam.
Janko Predovič v Ljubljani.

Kako si upaš mi prinesiti kaj drugega,
nego preizkušeno dobri
„Ottoman“-cigaretni papir ali stročnice.

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica.

Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt z manjšajočimi se 94

„SLAVIJA“
vzajemno zavarovalna banka v Pragi.
Rezervni fond K 53,756.389-24. — Izplačane oddhodnine in kapitalije K 115,300.003-01.
Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovansko-narodno upravo.
Veh pojasnila dalje: Čigar pisarne so v lastnej bančni hiši
Generalno zastopstvo v Ljubljani v Gosposki ulici šte. 12.

Zavaruje poslopja in premočnine proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, koder posluje.

Dovoljuje iz čistega dobička izdatno podporo v narodne in obnovo-koristne namene.

FR. MALLY & dr.

parna opekarna
v Srednjih Gameljnih
pisarna v Ljubljani
na Reseljevi cesti št. 2

priporoča svojo izborno
zarezano strožno
(falc) in zidno ::

OPEKO

na stroj
v vsaki
množini

Večje stanovanje
se išče. 2493

Zakonska brez otrok iščeta čimprej mogoče, najkasneje pa s 1. novembrom stanovanje s 6 sobami in pritliklinami. Prednost imajo vile s porabo vrta. — Ponudbe pod „Veliko stanovanje“ na upravništvo »Slovenskega Naroda«.

ANTON BAJEC umejni in
trgovski vrtnar

naznanja sl. p. n. občinstvu, da se nahaja njegov

cvetlični salon

Pod Trančo. 242

Velika zaloga suhih vencev. . .

Izdolovanje šopkov,
vencev, trakov itd.
— Okusno delo in
zmerne cene. . .

Zunanja naročila točno.

Vrtnarija
na Tržaški cesti 34.

Popolna vpeljava električne luči
2500 z različnimi svetilkami

se prodaja prav po nizki ceni
na Elizabetni cesti šte. 8 (v parterju).

Uradno dovoljena, že 15 let obstoječa najstarejša ljubljanska posredovalnica stanovanj in služeb

G. Flux

Gospodsk. ulica šte. 6,
priporoča in namešča le boljše

službe iskajoče vsake vrste

Privatno trgovsko in gostilniško podjetje izbira različnih slušeb, zlasti za ženske Vestna in kolikor možno hitra postrežba zagotovljena. 2499
Pri vnanjih vprašanjih se prosí znanaka za odgovor

Prva največja eksportna tvrdka ur, zlatnine in srebrnine
H. SUTTNER

Ljubljana, Mestni trg (nasproti rotovžu) in Sv. Petra cesta 8

Nikelasta moška ura z veržico od K 4-50 naprej	
Prava srebrna ..	9-70
14 kar. zlata ..	44-—
Nikelasta damska .. z veržico	8-50
Prava srebrna ..	9-50
14 kar. zlata ..	20-—
Uhani zlato na srebro ..	1-80
14 kar. zlati uhani ..	4-50

Lastna tovarna ur v Svici.

Tovarniška znamka „Iko“.

Telefon št. 273.

Telefon št. 273.

Narodna knjigarna

Vaška kronika.

Spisal Ivan Lah.

Cena broš. K 1-70, vez. K 2-70 s pošto 20 v več.

Krasne in zanimive povesti iz dolenskih preteklosti, iz časa turških vojsk in kmetskih puntov.

Brodkovski odvetnik.

Spisal V. Beneš-Sumavsky.

Cena broš. K 1-50, vez. K 2-50, s pošto 20 v več.

Ta odlični roman podaja zanimivo in pretresljivo sliko iz narodnega življenja in priča, kako nemška žena uničevalno vpliva na slovanskega moža.

Libera nos a malo.

Zgodovinski roman; spisal Vladimir Vesel.

Cena K 1-40, vez. K 2-20, s pošto 20 v več.

Koncem 15. stoletja se je pripravljaj na Slovenskem kmetski punt. Kmetsko ljudstvo je takrat strahovito trpelo in vrh tega so duhovske in posvetne oblasti trpinčile ljudstvo zaradi domnevanega čarovništva. Ponekod so požgali vse prebivalce kake vasi, ker so bili osumljeni čarovništva. Vse to nam popisuje pisatelj v tem velezanimivem romanu.

Strahovalci dveh kron.

Spisal Fr. Lipič.

Cena broš. K 2-—, vez. K 4-—, s pošto 40 v več.

Velezanimiv roman iz časa velikih bojev med pomorskimi razbojniki, turškim cesarstvom in beneško republiko.

Mali lord.

Spisal F. H. Burnett.

Cena broš. K 1-60, vez. K 2-60, s pošto 20 v več.

To knjigo vesolja, kakor je kritika imenovala to presrečno povest, so po izgledu mestnega šolskega nadzornika sprejeli v šolske knjižnice vsi šolski voditelji, ki jim je res mar, da mladina kaj dobrega čita.

Čez trnje do sreče.

Spisal Senčar.

Cena broš. K 1-20, vez. K 2-20, s pošto 20 v več.

Zelo zanimiv roman, poln interesantnega dejanja.

Undina.

Spisal André Theuriot.

Cena 90 v, s pošto 10 v več.

Eden najljubeznivejših francoskih pisateljev je v tej knjigi podal dražestno povest, ki jo je svetovna kritika uvrstila med nesmrtna dela.

Zadnji rodovine Benalja.

Spisal Fr. Remec.

Cena K 1-50, s pošto K 1-70.

Velezanimiv zgodovinski roman iz časa rokovnjaškega gibanja na Kranjskem.

Aleš iz Razora.

Spisal Ivan Cankar.

Cena broš. K 1-50, vez. K 2-50, s pošto 20 v več.

Najbolj ljudska in ena najlepših povesti, kar jih je spisal Cankar.

Osnovni nauki o narodnem gospodarstvu.

Spisal Valentin Zup.

Cena K 3-—, s pošto K 3-20.

To je najpopolnejše in najtemeljitejšo delo o narodnem gospodarstvu v slovenskem jeziku. Ta knjiga je absolutno potrebna za vsakega, kdor deluje na narodnogospodarskem polju, zlasti za vsakega posojilničarja.

Rdeči smeh.

Spisal Leonid Andrejev.

Preložil Vladimir Levstik.

Cena broš. K 1-40, vez. K 2-40, s pošto 20 v več.

V tem „odlomku najdenega rokopisa“ so popisane strahote vojne in iz nje porajajoče se pijanosti krvi in blaznosti.

V študentovskih ulicah.

Roman; spisal Fr. Remec.

Cena broš. K 1-50, vez. K 2-50, s pošto 20 v več.

To je gniljiv roman iz ljubljanske preteklosti, slika življenje iz tedanjih malomeščanskih in gosposkih krogov, tragedija dekleta, ki je vzraslo v študentovskih ulicah, a je pogledalo v aristokratske kroge Gosposkih ulic in to poplačalo s svojo življensko srečo.

Ljubezen in junaštva strahopetnega praporčaka.

Cena —80 v, vez. K 1-60, s pošto 20 v več.

Ta mična ljubezenska povest se je občinstvu prav posebno prikupila. Dejanje se vrši za časa zadnje avstrijsko-turške vojske, ki jo je vodil princ Evgen. V povesti je opisano, kako izvrši strahopeten človek občudovanja vredna junaštva, samo da bi se opral pred tisto, ki jo ljubi.

Ljubezen Končanove Klare.

Roman; spisal Fr. Remec.

Cena broš. K 1-50, vez. K 2-50, s pošto 20 v več.

Ozadje tega romana je zgodovinsko. Dejanje se vrši v Ljubljani in njeni okolici v časih Napoleonove Ilirije, v krogih francoskih in domačih aristokratov, med katere je stopilo slovensko dekle, ki v svetosti svoje ljubezni doprinese plemenite žrtve, dokler se ne posled tudi njej ne nasmeje sreča.

Zaljubljeni kapucin.

Vesela povest iz ljubljanske preteklosti.

Cena broš. K 1-—, vez. K 1-60, s pošto 10 v več.

Kdor se hoče prav od srca nasmejati, naj čita to knjigo, ki je polna drastične komike in prešernega humorja.

Ljubljana • Prešernova ulica 7 • Ljubljana

П.

Kje naj se pritožim? Ali ima igralec kake pravice?

Papier à Cigarettes

ABADIE

V Ljubljani: Izdavač Jos. Mayr, dr. G. Pionik, Jos. Čifor. Zaloge v Izharnih Avstrijskih Ogrskih.

[REDACTED]

V Ljubljani: Iskarova Jaz. Mojr, dr. G. Pionli, Jaz.
Čičmaz. Založba v Iskarovih Avstrijsko-Slovenskih.

Ilica 40 **G. Skrblić, Zagreb** Ilica 40

Z električnim pogonom urejena tveralna ka-
luzij, železnih in lesenih rolet za okna in
trgovine, vseh vrst platnenih in lesenih ška-
nih rolet, iz platna, damasta, gradla, satina,
ripsa itd.

— Cenovniki in proračuni na zahtevo zastoj. —

Telefon št. 482. 2426 Telefon št. 482.

August Repič

sedar v Ljubljani 40

Kolezijske nile št. 16 (v Trnovu) ..

zdeluje, popravlja in prodaja vsakovrstne

sode

po najnižjih cenah.

Znamka!

Prod vsem — povzod zagovalec.

DIRKA NA OPCINAH:

TEAN in REKORDNO darilo

5 prvih daril.

LAURIN & KLEMENT

AVTOMOBILI

Cestna dirka Komorau-Schönbrunn: 2289

Prvo darilo in drugo darilo.

LAURIN & KLEMENT, d. d., Mlada Boleslav.

Zastopstvo: NIKODEM & WETZKA, Gradec.

Lekarnarja A. THIERRYJA BALZAM

Edino pristno z zeleno oznako kot varstveno znamko. OBLASTVENO VAROVANO.

Vsako popačenje, ponaredba in razpečevanje drugega balzama s smotno podobnimi
znamkami se kasnakodno zasleduje in otre kaznuje. Zanesljivega zdravilnega učinka pri
vseh obolenostih dihal, kašlja, izmetavanju, hripavosti, katarju v požiralniku, prsnih bole-
činah, pljučnim boleznim, slasti pri influenci, žolčnih boleznih, vnetju jeter in vranice,
pomajkanju slasti, slabem prebavljanju, zgatenju, sobolatu in ustnim boleznim, trganju po
udih, opeklinam, izpuščajem itd. 12/3 ali 6/1, ali 1 specialna steklenica X 5—

Lekarnarja A. THIERRYJA

edino pristno

centifolijsko mazilo

zanesljivo najgostejšega zdravilnega učinka pri ranah, oteklinah ra-
nitvah, vnetjih, gnojivah, odstrani vsa tuja tvarine in dela
celo boleče operacije nepotrebne. Zdravilo pri se tako starih ranah
in tako dalje. 2 štalični staneča X 5—

Dobiva se v lekarni pri „Angelu varhu“ ADOLF THIERRY v Progradni pri ROGATCU.

Dalje po skro vseh lekarnah. Na debelo v trgovinah za medicinske droge. 1865

Blaž Jesenko

Ljubljana, Stari trg 11

priloroča

klobuke, slamnike

cilindre, čepice itd.

najnovije fasone

po najnižji ceni.

Ilustrovani ceniki zastoj in poštnine prosto.

Večkrat snkane, šesterooglate, v ognju pocinkane žične strojne pletenine

902

zlasti pripravne za ograditve parkov za divjačino, vinogradov, drevanjo, kot varstvo
proti zajcem, za pasjake, varstvo proti toči, fazanarije, voliere in kletke, za
igrališča lawn-tenisa (do 3 m širokosti v zalog), za kabitzeve stene, monirsko gradnje
itd. Te pletenine se ide po spletenju v ognju pocinkajo in zatorej ne rjavijo in so tudi trdnostjo nego vse
iz pocinkane žice napravljene pletenine, dalje štiriooglate žične strojne pletenine za ograditve vseh vrst,
okenske mreže in mreže za posek in gramoz, vs ogradišni material, jeklena bo-
deda žica za plotove, žičaste in litoželezne ograje, stopniške, okenske, grobne,
grobniške, pročelne in balkonske ograje ter vse zadnje izdelke dobavljajo po najnižjih cenah

Dunaj **HUTTER & SCHRANTZ, d. dr.** Buda-Pešta

tvornica stitarskega in klobučevinskega blaga.

Naravni vzorci in vsakršna pojasnila gratis in franko.

Ustanovljeno leta 1900.

Odlikovani:

Pariz 1905. London 1905.

Slav. občinstvu v mestu in na deželi
vljudno priporočam največjo zalogo krasnih

nagrobni vencev

in trakov z napisi.

Zunanja naročila se izvršujejo hitro in točno.

Cene brez konkurence.

V zalogi je vedno do 500 kosov od 2 K do 60 K
komad, tako da si vsako lahko izbere

3964

FR. IGLIČ Ljubljana

Mestni trg 11-12.

Popravi in prebete točno in ceno.

Najcenejše

dežnike in solnčnike

domačega izdelka priloroča

tvornica dežnikov in solnčnikov

Jos. Vidmar

Ljubljana

Pred školijo 19, Stari trg 4,

Prešernova ulica 4.

Umno stavbništvo.

Kdor hoče hitro in ceno zidati, uporablja le

1166

Skagliol-plošče

5 in 8 cm debele

za napravo ločilnih sten, ki jih vsak lahko postavi.

PREDNOSTI:

Varno proti potresu, ne propuša | prostonoseče, hrani prostor torej
zvoka in jako trdno drži žrebje. | ni treba nikakih traverz.

Samonoseče in trpežne Kesslerjeve stene (železno armirane stene iz opeke).

Preračun stroškov in proračun napravitve sastonj arhitekta imetnika patenta

Hönigsberg & Deutsch, c. in kr. dvorna Zagreb.

stavbniha,

Za tiste, ki trpijo na želodcu.

LJON, 5. februarja 1897.

Imela sem pregreto želodec, piše gospa Bompard, trgovka s svinjskim mesom v Lijonu.
Potem ko sem použila, me je sililo k bljuvanju in takrat sem čutila vroče stiskanje v prsih.
Čutila sem v želodcu delovanje žolča. Umazan jezik, usta sem imela suha, bolela me je glava
in tudi teka nisem imela. Poskusila sem magnezijo, grenčice, rabarboro, toda nič mi ni pomagalo.
Nekega dne mi moj soprog ukaže, vzeti oglje „Belloc“ v prahu,
katerega je kupil pri lekarnarju. — Vzela sem za dve navadni žlici po
vsaki hrani. Takoj po prvem poskusu sem čutila olajšanje bolečin. Dva
dni pozneje sem bila dobra. Vzpehavanje in drugi nerodni znaki so se
odstranili. V prav kratkem času sem dobila tek ter začela z veseljem
jesti. V osmih dneh sem pridobila izgubljeno zdravje in od tistega časa
sem popolnoma zdrava. FANNY MARTIN soproga BOMPARD.

V resnici zadostuje, da se uživa oglje Belloc po vsakem kosilu
po 2—3 žlice, da se v nekoliko dneh ozdravi želodčne bolezni, da
celo zastarele bolezni in take, ki se zoperstavljajo vsakemu drugemu
zdravilu.

Oglje Belloc provzroča prijeten občutek v želodcu, daje tek,
pospešuje prebavo in odstranjuje telesno zaprtje, oglje Belloc je nepre-
kosljivo sredstvo proti težavam v želodcu po jedi, proti migreni, ki
je posledica slabega prebavljanja, proti gorečici, proti vzpehavanju,
kakor tudi proti vsem živčnim boleznim želodca in čreves.

Najprostejše sredstvo vživati oglje Belloc v prašku je, da se v kupici na čisti ali
poslajeni vodi pomeša in naenkrat vlija presledkih spi.

Oglje Belloc lahko samo koristi, škoditi pa ne more, v kakršnikoli množini ga rabimo.
Dobiva se po vseh lekarnah.

Poskušali so oglje Belloc ponarejati, ali so te ponaredbe brez učinka in ne ozdravijo
nič, ker so pač slabo pripravljene.

Da se izognete vsaki pomoti, pazite natančno na to, da je na vsaki steklenici ime
Belloc in naslov laboratorija: Maison L. Frère 19, rue Jacob, Paris.

Oni, ki se ne morejo privaditi ogljev prašek požirati, naj vzamejo raje pastilje Belloc
2—3 pastilje po vsaki jedi in kadar nastopijo želodčne bolezni, zavzeti zadostujejo
popolnoma, in imajo isti gotov učinek. Pastilje vsebujejo čisto oglje Belloc. Zadostuje v usta jih
dati, in s slinami, ki jih raztopi, požreti.

Dobiva se v Ljubljani: Lekarna br. Piccoli, lekarna Sušnik, lekarna U. pl. Trnkoczy itd.

Podniki v Ameriko

Kateri želijo dobro, po ceni in
zanesljivo potovati naj se obrnejo

Simona Kinetexa

v Ljubljani Kolodvorske ulice 26.

Vsakovrstna Pojasnila doje se brezplačno.

Tovarna pohištva J. J. Naglas

Ljubljana, Turjaški trg šte. 7. 237

Največja zaloga pohištva

za spalne in jedilne sobe, salone in gosposke
sobe. Preproge, zastorji, modroci na vzmeti
klimati modroci, otroški vozički itd.

Najsolidnejše blago.

ANTON ŠARC, LJUBLJANA.

Izdelovanje perila, pralnica in
svetlolikalnica, električni obrat,
priporoča zelo dobro in solidno
izdelano perilo po nizkih cenah.

„TETRA“

srajce za gospe v različnih
barvah, dobre kakovosti, iz-
borna noša, posebno priporoč-
ljivo za osebe, ki se rade pote
in zoper prehlad. Dobi se blago
in po meri izdelano perilo.

Vzorci na razpolago.

F. K. Kaiser puškar

v Ljubljani, Selenburgove ulice št. 6

priporoča svojo bogato zalogo raznovrstnih

pušk in samokresov

lovskih potrebnih, vseh del koles (biciklov)

kakor tudi

umetelni ogenj

po najnižjih cenah.

Popravi pušk, samokresov in
biciklov točno in solidno.

Preblavske rudninske vode.

Staroslavne natronske kiselice velike vrednosti in izvrstnega okusa,
ogljikove kisline. neprekosljive čistosti in velike vsebine

Preblavska slatina, najčistejša alkalska rudninska voda, preizkušeno
zdravilna pri motenjih prebave in menjavanja
snovi, katarjih, kamenu, boleznih v mehurju in na ledicah.

Preblavski livadni vrelci, nanovo odprt, ogljikove kisline velebogati,
naraven natronski kislec, vsled prijetno
rezočega okusa prav posebno pripraven za brizganje vina, za mešanje
s sadnimi sokovi in je tudi brez vsake primesi uživan izborna osve-
žilna pijača. 2279

Dobiva se v Ljubljani pri

**A. Šarabonu, Milhaelu Kastnerju, Peter Las-
niku, A. Staculu in T. Mencingerju.**

ter po vseh lekarnah in špecerijskih trgovinah ter pri vrelski razpo-
šiljalnici

Preblav, Koroško.

IZVIRNI SINGER 66

Sivalni stroj 20. stoletja.

Kupujte samo v naših prodajalnicah ali od njih agentov.

Singer Co. d.o.ln. dr. šivalnih strojev.

Ljubljana Kranj Kočevje Novo mesto
Sv. Petra cesta 4. Glavni trg 53. Glavni trg 79. Veliki trg 88.

524

ORIGINAL OTTO MOTOREN

Za svetilni plin, sesalni plin, bencin, benecol, petrolej itd.
Pazite: motorji za surovo olje sistem Diesel.
Zahtevajte specialni prespekt 502/L. S.
Specialni oddelek: Stroji za žage in obdelov. lesa.
Popolne opreme žag in mizaric.

LANGEN & WOLF, WIEN. X.

Ključavničarstvo

Ig. Faschinga vdova
Poljanski nasip št. 8.
Reichova hiša.

Velika zaloga

Štedilnih ognjišč.

Izvrstne in solidne dele.
Cene zmerno. Popravila se
točno izvršujejo.

Največja zaloga navadnih do najfinjših
otroških vozičkov
in navadnih do najfinjših

Žime.

M. Pakič

v Ljubljani.

Nezmanjšan naročnikom se
pošilja s povzetjem.

ZDRAVILIŠČE GLEICHENBERG STAJERSKO

Serija od 15. maja do 30. sept.

neprekosljive vrednosti pri vseh boleznih sepi
Svetovnoznan zdravični vrelci

1167

Pojasnita in prespekt dajo zdraviliško ravnanje v Gleichenbergu.

Pišite po vzorce.

Kopalnice Podčrbrady (Češko) V. J. Havliček in brat Kopalnice Podčrbrady (Češko)

Izvozna trgovina modnega in platnenega blaga
2423 priporoča v najboljših kvalitetah:

Modno blago — sukno.

Cefirje — klavličkove tkanine

barhente — flanele.

Jesen 1911.

Oprave za neveste.

Vzorci franko. Dobite najboljšje blago.
1 zavoj 40 m pralnih ostankov, okusno izbranih za 18 kron —
franko po povzetju. Od teh se ne pošiljajo vzorci. Samo pri nas dobite prave.

Edina zaloga
izvirnih
ameriških
čevljev.

Avstr.-ameriška
zaloga čevljev
v Ljubljani
poleg kavarne
„pri Slonu“.
Pazite natančno na firmo.

Jvan Jax in sin

v Ljubljani

Dunajska cesta 17

priporoča svojo bogato zalogo

voznih koles.

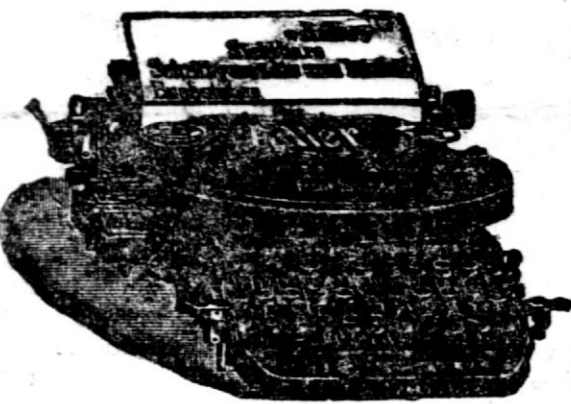
358

Šivalni stroji

za rodbino in obrt.

Brezplačni kurzi za vezenje v hiši.

Pisalni stroji „ADLER“.

Josip Rojina

krojač prve vrste

se nahaja sedaj v lastni hiši

Franca Jožeta cesta 3.

konkurira z največjimi trdkami
glede finega kroja in ele-
gantne izvršitve.

Tvorniška zaloga najfinjših angl.
in franc. specialitet blaga.

: Zavod za uniformiranje.

Najboljši kosmetičski predmeti

za olepšanje polti in telesa so:

Ada milo po 80 h,
„cream po 1 K;
„Menthol“
ustna voda po 1 K;
zobni prašek po 60h;
za ohranitev in rast las:
lana voda po 1 K;
lana pomada 1 K.

Ti izdelki „Ada“, ki so oblastveno

varovani, so naprodaj le v

Orlovi lekarni

Ph. Mr. Josip Čizmár

v Ljubljani.

Kupujte zaupno te domače izdelke!

Odlikovana

Prva kranjska

tvornica klavirjev

Ljubljana

Hilšarjeva ulica 5 Recherjeva hiša

RUDOLF A. WARBINEK

Jamstvo šest let.

Ekspert v vse delo.

Priporoč svoje prve vrste, za vsa podnebja
solidno narejene pianine, klavirje in
harmonije tudi samogralne

za gotov denar, na dolga od-
plačila ali neposodo.

Poprave in ugleševanja se izvršujejo točno
in računijo najceneje.

Največja tvornica na avstrijskem jugu.

Ustanovljeno 1853.

G. Topham & Co.

družba z omeji. zavezo

tvornica za stroje in
železolivnica

Dunaj XI., Gudrunstr. 159

grade za specialitete:

polne jarme vseh vrst za parne

in vodne žage,

vse stroje za obdelovanje

lesa: krožne žage, trakovne žage

stroje za oblanje, stroje za skob-

ljenje (Fräsmaschine), stroje za

luščenje furnirja, stroje za upognjeno pohišstvo, stroje za sodarje, transmisije.

Prospekti, proračuni stroškov obisk inženirja zastoj.

192

Najkrajša in najcenejša pot v Ameriko

z modernimi velikimi brzoparniki iz
Ljubljane čez Antwerpen v New-York

Red Star Line
Rdeča zvezda

Na naših parnikih Finland, Kroonland,
Vaderland, Zeeland, Lapland in Samland,
ki oskrbujejo vsak teden ob sobotah redne vožnje
med Antwerpenom in Novim Yorkom je snaznost,
izborna hrana, vjudna postrežba in spalnice po
novem urejene v kajite za 2, 4 in 6 oseb, za vsakega
potnika eminentnega pomena, ter traja vožnja 7 dni.

Odhod iz Ljubljane vsak torek popoldne.

Naši parniki vozijo tudi na mesec po večkrat
čez Kanado v Severno Ameriko in je ta
vožnja izdatno cenejša kakor na Novi York.

Pojasnita daje vladno potrjeni zastopnik

Franc Dolenc

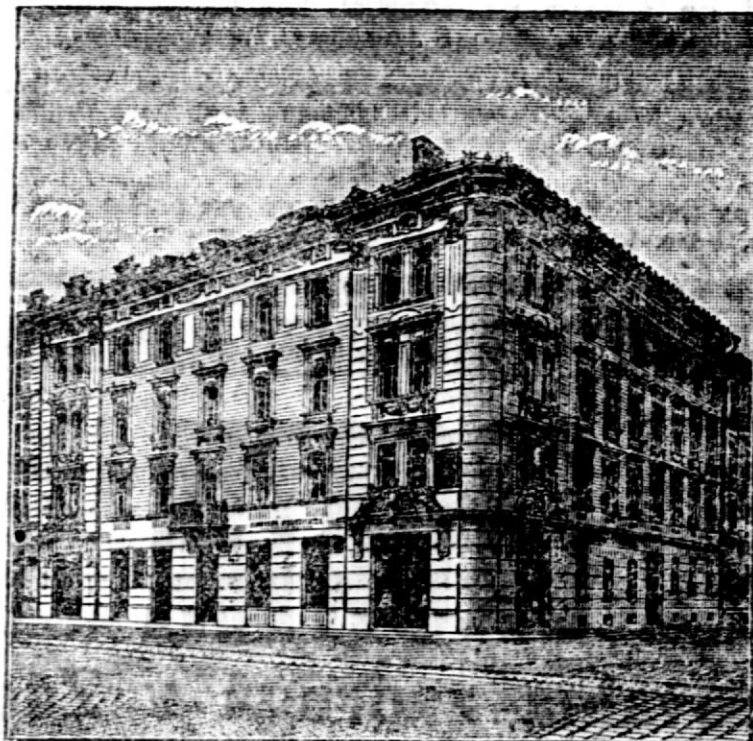
v Ljubljani,

Kolodvorska ulica štev. 26,

od južnega kolodvora na levo pred znano gostilno „pri Starem Tislerju“.

Ustanovljena leta 1882.
Telefon št. 185.

Ustanovljena leta 1882.
Poštna hranilnica račun št. 828.405.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v lastnem zadrugi domu v Ljubljani na Dunajski cesti 18

je imela koncem leta 1909 denarnega prometa K 100.000.000

upravnega premoženja K 20.500.000

obrestuje hranilne vloge po 4 1/2 %

brez vsakega odbitka rentnega davka, katerega
plačuje posojilnica sama za vložnike.

Sprejema tudi vloge na tekoči račun v zvezi s čekovnim prometom
in jih obrestuje od dne vloge do dne dviga.

Stanje hranilnih vlog nad K 20.000.000.

Posojuje na zemljišča po 5 1/4 % z 1 1/2 % na amortizacijo
ali pa po 5 1/4 % brez amortizacije; na menice po 6 %.

Posojilnica sprejema tudi vsak drugi načrt glede amortizovanja dolga.

URADNE URE: vsak dan od 8.—12. in od 3.—4. izven
nedelj in praznikov.

52

Ljubljana Fr. Ševčik židovska ul. 7.

puškar

priporoča svojo veliko zalogo raznovrstnih

pušk in samokresov

lastnega izdelka, kakor tudi belgijskih, švabskih in čeških strogo
preizkušenih pušk, za katere jamčim za dober strel. Posebno pripo-
ročam lahke treceve in puške Boek s Kruppovimi cevmi za brez-
dimni smodnik. — Priporočam tudi

veliko zalogo vseh lovskih potrebščin

po najnižjih cenah.

Popravila in naročbe se izvršujejo točno in zanesljivo.
Gosposli na zahtevanje zastoj in poštnine preste.

1000 rodbin se oblači s tkalstimi izdelki iz SPY!

Poizkusna pošiljatev po povzetju: 23 m kanafasa „REKORDIA“ rdeče ali modro 2126 pasastega K 10-60, 23 m bele tkanine za srajce „IRIS“ samo 11 K. Vzorce brokata, damasta, oksforda, zlasti modnega blaga pošiljata radovoljno zastoj. **Starek & Machanč, Spy štev. 58, Češko.**

Slovenski optični zavod

FR. P. ZAJEC

Ljubljana, Stari trg štev. 26

2832 priporoča veliko zalogo raznih očal, ščipalcev, toplomerjev, barometrov, daljnogledov itd. — Očala in ščipalci se napravijo natančno po zdravniškem receptu. V strokovnjaško dobro urejeni delavnici se vstavljajo nova stekla v očala in v ščipalce in izvršujejo vsa optična popravila dobro in ceno.

Zlatnina, razne ure, prstani, uhani, verižice, naprsne igle itd.

Najbolj varno naložen denar! Največja slovenska hranilnica!

Denarnega prometa do 31. decembra 1910 nad 564 milijonov kron.

Mestna hranilnica ljubljanska

v Ljubljani, v lastni hiši, v Prešernovi ulici štev. 3.

Stanje hranilnih vlog: nad 40 milijonov K.

Rezervni zaklad: nad 1,200.000 kron.

Sprejema vloge vsak dan in jih obrestuje po

4 1/4 0/0

brez odbitka. Nevzdignjene obresti pripisuje vsakega pol leta h kapitalu. Sprejema vložne knjižice drugih denarnih zavodov.

Denar in knjižice se lahko pošiljajo po pošti. Za varnost vloženega denarja jamči zraven rezervnega zaklada še mestna občina ljubljanska z vsem premoženjem in z vso davčno močjo.

Jzguba naloženega denarja je nemogoča, ker je po pravih te hranilnice, po trjenih po c. kr. doželni vladi, izključena vsaka spekulacija z vloženim denarjem.

Posoja na zemljišča po 5% in proti plačevanju dolga po najmanj 1/4%. Dolžnik pa more svoj dolg poplačati tudi poprej, ako hoče. Posoja se tudi na menice in vrednostne papirje.

Za varčevanje ima vpeljane lične

domače hranilnike,

v podpiranje slovenskih trgovcev in obrtnikov pa

Kreditno društvo.

Anton Presker

krojač

Ljubljana, Sv. Petrac. 16

priporoča svojo

veliko zalogo gotovih oblek za gospode in dečke, jopic in plaščev za gospe, nepremočljivih havelokov itd. itd.

Obleke po meri se po najnovejših vzorcih in najnižjih cenah izvršujejo.

Vsak dan svež sladoled

in ledena kava

se dobi v slaščičarni **J. ZALAZNIK** Stari trg št. 21.

G. Čadež v Ljubljani

Mestni trg št. 14 poleg Urbančeve manuf. trgovine priporoča

klobuke slamnike

čepice, razno moško perilo, kravate, ovratnike itd. itd. Blago imam solidno, cene zmerne. Postrežem točno.

Zdravilišče Toplice na Kranjskem,

1604 Dolenjske železnice postaja Straža-Toplice.

Akratoterme 38° Celzija, pitno in kopalno zdravljenje. Izredno učinkovito za protin, revma, ischias, nevralgijo kožne in ženske bolezni. Veliki kopalni basini, oddeljene kopeli in mahovate kopeli. Udobno opremljene tujske, igralne in družabne sobe. Zdravo podnebje, gozdovata okolica. Dobra in cenovno restavracija. Sezija od 1. maja do 1. oktobra. Prospekti in pojasnila brezplačno pri zdraviliški upravi.

Tovarna oljnatih barv, laka in firneža

Ust. novljeno 1. 1902.

Telefon številka 154.

Brata EBERL

črkoslikarja, lakirarja, stavbna in pohištvena pleskarja

Prodajalnica: Miklosičeva ulica št. 6. Ljubljana nasproti hotela „Union“. Delavnica: Igriška ulica štev. 6. Električna sila.

Združeni čevljarji

V Ljubljani, Wolfova ulica št. 14.

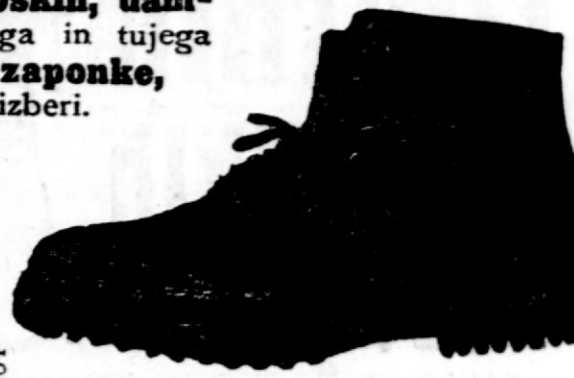
Odklikovani na mednarodni razstavi na Dunaju 1. 1900.

priporočajo svojo bogato zalogo obuval za poletno sezijo. Vse vrste moških, damskih in otroških čevljev lastnega in tujega izdelka. Gumi za pete, vrvice, zaponke, čistila itd. vedno v največji izbiri.

Specialisti za prave gorske in lovske čevlje.

Izdeluje se po meri v lastni delavnici, sprejemajo se tudi popravila.

Postrežba točna, cene solidne. — Zunanja naročila proti povzetju. Zahtevajte cenike.

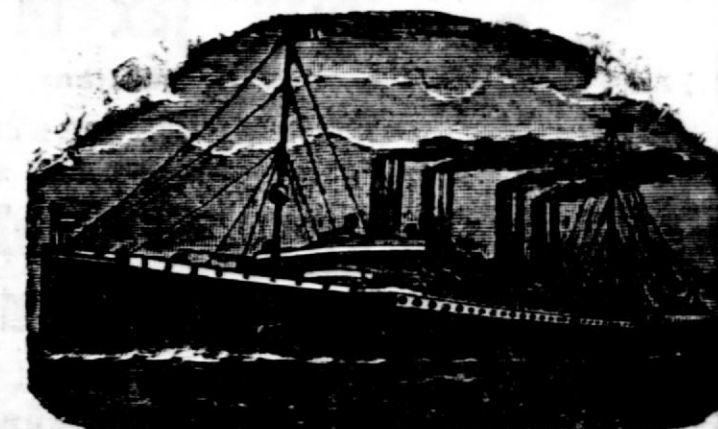
Najcenejša in najhitrejša vožnja v Ameriko s parniki „Severonemškega Lloyd“

iz 3267

Bremna

v

New York

s cesarskimi brzoparniki „KAISER WILHELM“, „KRONPRINZ WILHELM“, „KAISER WILHELM d. GROSSE“.

Prekomorska vožnja traja samo 5 do 6 dni.

Natančen, zanesljiv pouk in veljavne vozne listke za parnike gori navedenega parobrodne družstva kakor tudi listke za vse proge ameriških železnic dobite v Ljubljani edino le pri

EDVARDU TAVČARJU, Kolodvorska ulica štev. 35 nasproti občeznani gostilni „pri Starem Tislerju“.

Odhod iz Ljubljane je vsak torek, četrtek in soboto. — Vsa pojasnila, ki se tikajo potovanja, točno in brezplačno. — Postrežba poštena, rečna in solidna.

Potnikom, namenjenim v zapadne države kakor: Colorado, Meksiko, Kalifornijo, Arizona, Utah, Wyoming, Nevada, Oregon in Washington nudi naše društvo posebno ugodno in izredno ceno čez Galveston. Odhod na tej progi iz Bremna enkrat mesečno.

Tu se dobivajo pa tudi listki preko Baltimorain na vse ostale dele sveta kakor Brazilijo, Kubo, Buenos-Aires, Colombo, Singapore v Avstralijo itd.

Pozor!!

CROATIA

zavarovalna zadruga v Zagrebu.

Centrala: Zagreb, v lastni hiši, vogal Marovske in Preradovičeve ulice. Glavna zastopstva: Ljubljana, Novisad, Osijek, Reka, Sarajevo.

Podružnica: v Trstu, Via del Lavatoio št. 1, II. nadst. (Telefon 25-94).

Ta zadruga prevzema pod ugodnimi pogoji sledeča zavarovanja:

- 1) Zavarovanje glavnice za slučaj doživljenja in smrti.
- 2) Zavarovanje dote.
- 3) Zavarovanje življenske rente.
- 1) Zavarovanje zgradb (hiš, gospodarskih zgradb in tovarnen.)
- 2) Zavarovanje premičnin (pohištva, prodajniškega blaga, gospodarskih strojev, blaga itd.)
- 3) Zavarovanje poljskih pridelkov (žita, sena itd.)

Zavarovanje steklenih šip.

Zadružno imetje v vseh delih znaša: K 2,319.088-21

Od tega temeljna glavnica: K 800.000-

Letni dohodek premije s pristojbinami: K 1,221.748-41

Izplačane škode: K 4,323.388-44

Sposobni posredovalci in akviziterji se sprejmejo pod ugodnimi pogoji.

Natančnejše informacije daje Podružnica „Croatia“ Trst, Via del Lavatoio št. 1, II. nadst. in glavno zastopstvo „Croatia“ v Ljubljani

tvrdka KMET in SLIVAR.

J.C. MAYER

Zaloga vseh vrst sukna,
platna ter manufaktur-
:: nega blaga. ::

Manufakturna trgovina
na debelo in drobno.
Ljubljana, Stritarjeva ulica.

Julija Štor
v Prešernovih ulicah št. 5.
Največja zaloga moških, damskih in otroških
čevljev, čevljev za lawn-tennis in pristnih
goissserskih gorskih čevljev.

Elegantna in
jako skrbna
izvršitev po
vseh cenah.

8271

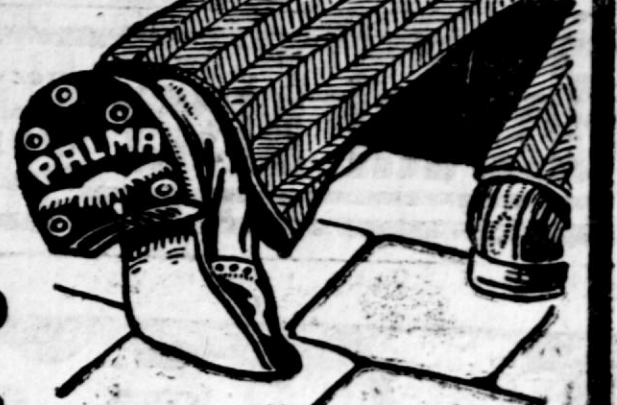
Najpriljubljenejši čevlji sedanosti.

Ljudevit Borovnik
puškar v Borovljah (Fer-
lach) na Koroškem.

se priporoča v izdelovanje vsakovrstnih
pušek za lovce in strelce po najnovejših
sistemih pod popolnim jamstvom. Tudi pre-
deluje stare samokresnice, sprejema vsako-
vrstna popravila, ter jih točno in dobro
izvršuje. Vse puške so na c. kr. preskušene-
valnici in od mene preizkušene. — Ilustre-
vani ocniki zastoj.

57

Pazite
pri nakupu
na
varstveno znamko
2057
pristnih
Palma kaučukovh podpetnikov.

10 dvigal za opeko
za 3-4 nadstropja, rabno za ročni in druge
sile pogon, komad po 75 K. 2408

12 dvigal za malto
komad po 53 K — loco Dunaj.
Brezofsky, Dunaj X., Columbusgasse 98.

Stanovanje
v I. nadstropju, s tremi sobami,
kuhinjo in pritliklinami
se takoj, ali za avgustov termin odda,
Dunajska cesta št. 69. Več
se poizve v pritličju ravno tam.
2406

Vodni elevatorji
(črepalo na vreteno)
za vodnjake cisterne ter čre-
pala za vodo za ročni in strojni
pogon, motorje na veter, toplo-
zračne, plinove, naftove in
benzinove postavlja najceneje

2144
J. K. Rudolf
c. kr. dvorni dobavitelj
v Plznji.

Stojala za razglednice
za 64 vrst K 12 —
za 128 vrst K 25 —
franko na vse postaje.

Fran J. Sašek,
izvoz stojal za razglednice,
Plzenj, Palackeho tr. 7. Češko.

Nič ne pomaga!
Moji gramofoni
in godbeni
avtomati so le
najboljši

A. RASBERGER
Ljubljana
Sodnijska ulica št. 5.

3067

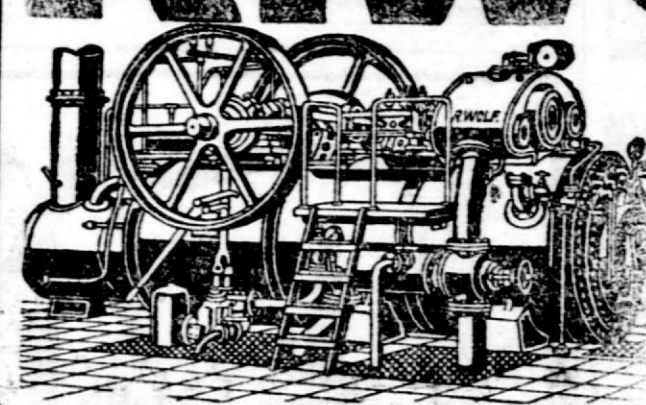
Svoj izdelek **ostro žgane** strojne zidne in zarezane strešne
prve vrste **OPEKE** prve vrste
priporoča 442
J. KNEZ V LJUBLJANI.
Sprejme tudi zastopnike za razprodajo zarezanih strešnikov.

Bruselj in Buenos Aires 3 grand prix.

R. WOLF Devin-Buckau.
Podružnica:
Dunaj III, Am Heumarkt 21.

Patentne
3680
s precizijskim
"krmilom" brez ventila.
Originalni Wolfov gradbeni način 10-800 PS.
Obratni stroji največje popolnosti in hranljivosti
za industrijo in poljedelstvo.

V celotni izdelanih nad 750.000 PS.

cigaretnega papirja Ottoman

sodno zasleduje.
Edino pristni papir Ottoman
nosi vedno samo to sliko.
(Turško glavo.) 2282

Cigaretni papir Ottoman pristen samo s to sliko.

4 tedne na ogled in poizkušnjo
razpošiljam svoja vozna ko-
lesa znamka „Bohema“.
Sestavni deli in popravila naj-
ceneje, udobni plačilni pogoji,
ilustr. cenovniki zastoj in po-
štne prosto.

FR. DUSEK, tvornica vozniških koles.
Opečno št. 115. na stat. dr. (Češko.)

Pristen dober
brinjevec
se dobi pri 4220
L. SEBENIKU v Spod. Siški.

Ugodna prilika!
Proda se radi družinskih razmer v
mestu
hiša

kjer se nahaja dobro upeljana **speci-
rijska** in tudi **gostilniška obrt**.
Reflektira se le na resne kupce.
Kje, pove upravništvo »Sloven-
skega Naroda.« 2335

Nova vila pri Celju
v najlepšem mirnem in prahu
prostem kraju koncem mestnega
parka s 1200 m² sočivnatega vrta
in kopelno uto ob Savinji se pod
ugodnimi pogoji za 13.800 kron
proda. 1802
Tamkaj je tudi **nova hiša** s pol
oralom vrta za 8000 kron na prodaj
(mesečna najemnina 38 K.) Natančneje
pri **Fran Dolinar v Celju.**

Lastniki tovarn za opeko in cement
zahtevajte samo stroje pre-
izkušene sestava trdke

K. Novotný
Specijalne tovarne strojev za keramiko in tivarne
Praga-Visočany
Opreme za krožne peči, transmisije, po-
sode za impregnovanje lepence l. t. d.
Na vpogled mnogo priporočil. 3820

Dinamo stroji in električni motorji. Na-
prave za električno **razsvetljavo** in
prevajanje električne sile. Električni
obrat vseh vrst. **Ventilatorji**. **Tur-
bogeneratorji**, električne železnice
in lokomotive, žerjavi in dvigala. Ob-
ložnice in žarnice vseh vrst.

Elektrotehniška delniška družba
preje Kolben in dr.
Praga-Vysočany.

2377

Vodne **turbine** vseh sestavov (Francis,
Pelton). Točna, cena in hitra popravila
vseh električnih strojev drugih vrst.
Vse potrebe za **installiranje**. Odlitki
iz Siemens-Martinovega jekla, ameriška
kovna litina iz lastnih velikih livaren in
jeklaren. (Za vele- in malo obrt.)

Modna trgovina

v Ljubljani

3101

Stritarjeva ulica št. 7.

Solidno blago.

Nizke cene.

Vzorec poštnine prosto.

ANTON SCHUSTER

Novosti konfekcije za dame in deklice, bluze, modno blago za dame in gospe, delen cefir, batist, kreton, platno, šifon, gradl, preproge, zavese, garniture, odeje, pleti, šerpe, rute in žepni robci.

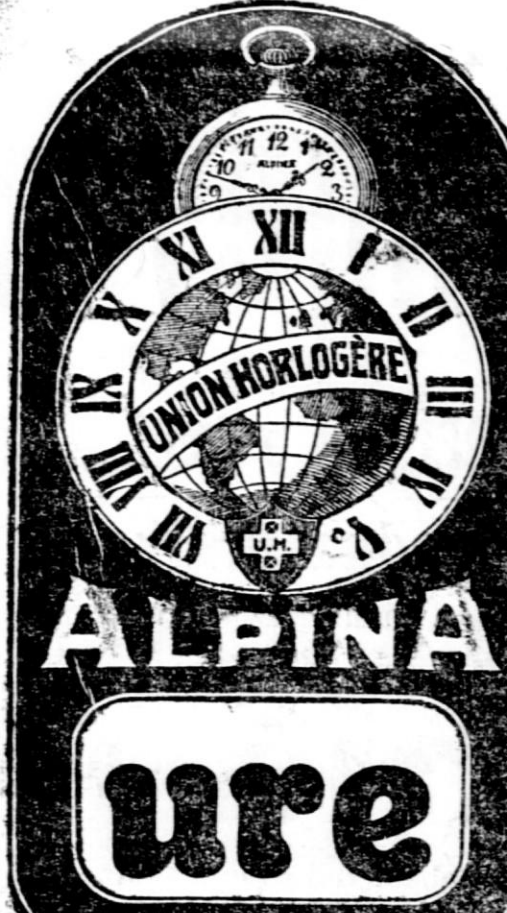
Gozdni biser

brez alkohola, daje z ohlajeno sodavico ali mineralno vodo najkrajše osveževalno pijačo. MORIC LÖW, izdelovalnice gozdnega bisera Erno-Husovice. 1907

A. BERTHOLD

fotografski umetni zavod
Ljubljana, Sodna ulica 11
se priporoča za
vsa fotografska dela v znani najboljši izvršitvi.

Fr. Čuden

urar v Ljubljani, Prešernova ul. 1
samo nasproti Frančiškanske cerkve
je delničar
največjih tovarn švicarskih ur »UNION«
v Genovi in Biele
on torej lahko po originalno tvorniških cenah
garantirano zanesljivo, v vseh legah in temperaturah po njegovem astronomičnem
regulatorju regulirane, svetovno znane
Alpina ure
z matematično preciznim kolesjem — v zlatu,
tula, srebru, niklju in jeklu
prodaja.
Nedosežno velika izbira. — Večletno jamstvo.
Ceniki zastoj in poštnine prosti.

Oljnate barve priznane najboljše	Fasadne barve edino stanovitne proti vremenskim vplivom
Kranjski firnež in laneno olje	Lake angleške in lastnega izdelka
Steklarski in mizarski klej	Copiče za vsako obrt
Prašno olje za pode	Karbolinej in gips
Olje in mazilo za stroje	Barve in potrebščine za umetnike, slikarje, kiparje itd.

priporoča
Adolf Hauptmann
prva kranjska tovarna za oljnate barve, firneže, lake in steklarski klej.
Zahtevajte cenike! Zahtevajte cenike!

Stampilije

vseh vrst za urade, društva, trgovce itd.
Anton Cerne
graver in izdelovatelj kavnih stampilij
Ljubljana, Stari trg 20.
Ceniki franco. 235

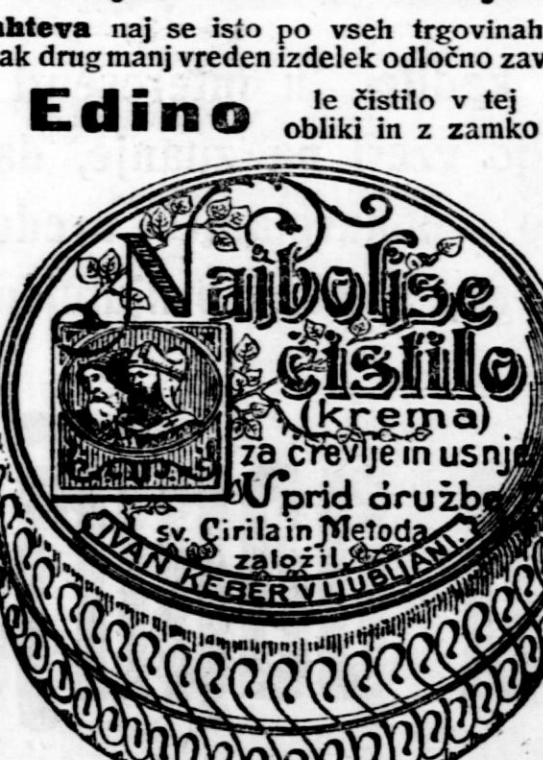

Lud. Černe

uvodil, trgovec z urami ter zapriseženi sodnijski cenilec. 236
Ljubljana, Wolfsove ulice št. 3.
Velika zaloga
juvelov, zlatnine in srebrnine, različnih ur, uhanov, prstanov, verižic in očal itd.
Blago prve vrste.
Solidna posrežba.
Cene na jnizje.

Dolžnost

vsakega zavednega Slovenca in Slovenke je da rabi izključno le
Ciril in Metodovo čistilo
(krema)
za čevlje in usnje
katero je priznane najboljše.
Skatljica stane 24 vinarjev.
Zahteva naj se isto po vseh trgovinah ter vsak drug manj vreden izdelek odločno zavrne.
le čistilo v tej obliki in z zamko
Edino

Najboljše čistilo
(krema)
za čevlje in usnje
v prid družbi sv. Cirila in Metoda.
Glavna zaloga in kemična tvornica
Ivan Keber
Ljubljana, Poljanska cesta št. 15.

PATENTE

vseh dežela izposluje inženir
M. GELBHAUS, oblastveno avtor. in zapriseženi patentni odvetnik
na Dunaju VI., Mariahilferstrasse št. 37.

Produktivna zadruga ljubljanskih mizarjev

2266 registrirana zadruga z omejeno zavezo
s sedežem v Ljubljani, Marije Terezije cesta 11 (Kolizej).
Zaloga pohištva lastnega izdelka in tapetniškega blaga.
Izvršuje vsa mizarska stavbna dela.
Lastna tovarna na Glincah pri Ljubljani.

NAJODLIČNEJŠA ZNAMKA.
JAS. HENNESSY & CO. COGNAC
LE V IZVIRNI POLNITVI.

MOËT & CHANDON

C. IN KR. DVORNA IN KOMORNA DOBAVITELJA
KRALJ. ANGL. DVORNA DOBAVITELJA
V EPERNAJU USTANOVLJENE 1743
NAJFINEJŠI ŠAMPANJEC
FRANCOSKI IZDELEK
Generalni reprezentant: J. WEIDMAN · DUNAJ · III

Brzojavke: Prometbanka Ljubljana. C. kr. priv. Telefon št. 41.
Splošna prometna banka podružnica Ljubljana, preje J. C. Mayer
Centrala na Dunaju. — Ustanovljena 1864. — 29 podružnic. Stritarjeva ulica št. 6. Delniški kapital in reserve 52,000.000 kron.
Preskrbovanje vseh bankovnih transakcij, n. pr.: Prevzemanje denarnih vlog na hranilne knjižice brez rentnega davka, kontovne knjige ter na konto-korent z vsakodnevnim vedno ugodnim obrestovanjem. — Denar se lahko dviga vsak dan brez odpovedi. — Kupovanje in prodajanje vrednostnih papirjev strogo v okviru uradnih kurzovnih poročil. — Shranjevanje in upravljanje (depoti) vrednostnih papirjev in posojila nanje. Najkulantnejše izvrševanje borznih naročil na vseh tuzemskih in inozemskih mestih. — Izplačevanje kuponov in izžrebanje vrednostnih papirjev. — Kupovanje in prodajanje deviz, valut in tujih novcev. — Najmodaja varnih predalov samoshrambe (safes) za ognjevarno shranjevanje vrednostnih papirjev, listin, dragotin itd. pod lastnim zaklepom stranke. — Brezplačna revizija izžrebanih vrednostnih papirjev. — Promese za vsa žrebanja. Izplačila in nakazila v Ameriko in iz Amerike. 1660
Ustmena in pisarna pojasnila in nasveti o vseh v bančno stroko spadajočih transakcijah vsledar brezplačno.